

แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

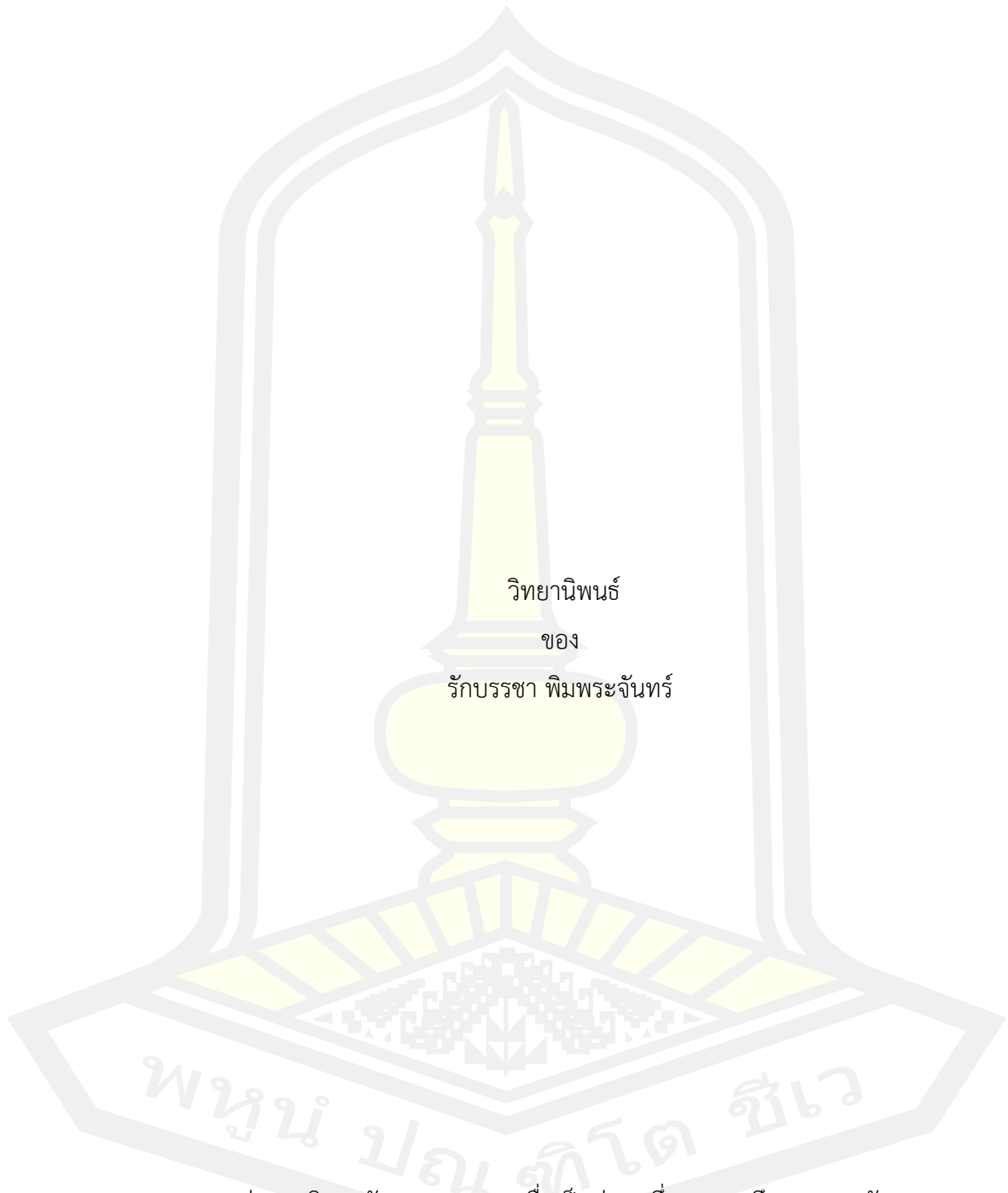
วิทยานิพนธ์
ของ
รักบรรชา พิมพะจันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาตรียางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต

มิถุนายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

มิถุนายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Guidelines for development Sin E - san Klong Yao Preferment Style

Rukbancha Phimprajun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Music (Music)

June 2022

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายรักบรรชา พิม
พระจันทร์ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาตรียางศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. เจริญชัย ชนไฟโรจน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร. ธนกร เฟ่งศรี)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. จตุพร สีม่วง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ตรียางศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาตรียางศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....

(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยตรียางคศิลป์

.....

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน		
ผู้วิจัย	รักบรรชา พิมพ์จันทร์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ธนกร เฟ่งศรี		
ปริญญา	ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) รูปแบบและพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน 2)แนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์ โดยมีการศึกษาเบื้องต้น จากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสารทางวิชาการตำรารายงาน แนวความคิด ทฤษฎี และบทความ จากวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงกลองยาว การศึกษาครั้งนี้ประเด็นของการศึกษา คือ เพื่อบริบทของวงกลองยาวศิลป์อีสานวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มบุคคลทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบและพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน ในด้านรูปแบบประกอบด้วย เครื่องดนตรีที่ใช้ในวงศิลป์อีสาน การเทียบเสียงกลองยาว วิธีการบรรเลงให้เกิดเสียงที่ต้องการ การวางมือตีกลองรำมะนา พิธีไหว้ครู การแต่งกาย รูปแบบและเทคนิคการตีกลองยาวศิลป์อีสาน ในด้าน การพัฒนาของวงกลองยาวศิลป์อีสานประกอบด้วย 1) งานกลองยาววาปี รางวัลชนะเลิศ 2554, 2557, 2558, 2563, 2564 และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2552, 2553, 2555, 2556, 2560 2) งานบุญบั้งไฟพุเตย รางวัลชนะเลิศ 2595 2561 3) ส่งเสริมวัฒนธรรม กระทั่งวัฒนธรรม รางวัลชนะเลิศ 2556 4) สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตมหาสารคาม รางวัลชนะเลิศ 2550

2. แนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะกลองโบราณ โดยก่อนเข้าทางแสดง กลองยาวศิลป์อีสาน เพลงเปิดวงได้นำเพลงนิวสุตสะแนน ของวงออหิตสาหมอลำแบนด์และลายหมากกับกับลำเพลิน ในอัตราจังหวะ 2/4 ผสม อัตราจังหวะ 4/4 และต่อด้วยจังหวะกลองโบราณ โดยยึดจังหวะของกลองยาวศิลป์อีสานที่มีอยู่แล้ว มาเรียบรูปแบบจังหวะใหม่ 2) รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะประยุกต์ ประกอบด้วย ลายสร้อยทางอุบลออกตั้งหว่ายออกซึง โดยนำลายสุตสะแนนทางอาจารย์ทองใส ทับถนูน มาประยุกต์ผสมกับลายตั้งหว่าย ต่อด้วยคีย์บอร์ดลำซิ่ง โดยยึดโครงสร้างลายลำเพลินในการบรรเลง คีย์บอร์ด เบส จะใช้บันไดเสียง Cm และได้้นำเพลงรดตาโล่ของ

สนุก สิ่ง मात्र และเพลงจดหมายสามชอง ฉบับคนองนาภาพสินธุ์ ซึ่งเป็นทำนองเพลงสลับลำมา ประยุกต์เข้ากับเพลงนาฏศิลป์อินเดีย ฉบับจันฉงผณี จะใช้อัตราจังหวะ 2/4 อัตราจังหวะ 4/4 ในการ บรรเลงแล้วนักดนตรีจะแปลแถวเป็นรูปตัววีพร้อมกับกลองยาวและฉาบ สามคู่หน้า จะเป็นการตบ ประผาบขึ้นต่อตัวสองชั้น สุดท้ายเป็นการต่อตัวแบบบัวตูมบัวบานและต่อตัวแบบสามชั้น ซึ่งประยุกต์ มาจากการต่อตัวของชาวเคนย่า

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, รูปแบบการแสดง, วงกลองยาว, ศิลป์อีสาน

TITLE	Guidelines for development Sin E - san Klong Yao Preferment Style		
AUTHOR	Rukbancha Phimprajun		
ADVISORS	Thanaporn Bhengsri , Ph.D.		
DEGREE	Master of Music	MAJOR	Music
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

This research aims to 1) the style and development of Isaan Longitudin drum band 2) The approach to developing and creating the long-art drum band performance style, with preliminary studies based on research. And collect academic papers, textbooks, reports. Concepts, theories and articles from journals related to long drum circles This study, the point of the study, is to the context of the Isaan Long Drum Circle, The College of Music. In addition, the researchers conducted studies based on field data collection from knowledge groups, practitioners, and individual groups. The results showed that

1. The style and development of Isaan Long Drum Band In terms of form, it consists of: Musical instruments used in Isaan art bands Long drum calibration How to play the desired sound Putting a bran drummer on Ramana A ceremony to pay respects to teachers. Dress Code Isaan Art Long Drumming Patterns and Techniques In terms of the development of the Long Drum Band, Isaan consists of 1) LongWapi Drum Festival, winners 2011, 2014, 2015, 2020, 2021, and runner-up prizes 2009, 2010, 2012, 2013, 2017 2). Bun Bung Fai Phutoey Award Winner 2052 2018 3) Promoting Culture Ministry of Culture Winner 2013 4) Institute of Physical Education Maha Sarakham Campus Winners 2007

2. Guidelines for developing and creating a Klong Yao band performance style The substance is divided into 2 forms: 1) Long drum band display format.

Ancient Drum Beats Before the Isaan long drum show, The band's opening song New Sud Sanan of Autissa Molam band and Lai Mak Gab Gab Lam Plearn. Tempo of 2/4 mixed with tempo of 4/4 and followed by an ancient drum rhythm based on the rhythm of an existing Isaan art long drum. 2) Klong Yao band performance style, applied rhythm consists of Lai Soy Tang Ubon, Tang Wai and Sing, with a staggering pattern of master Tongsai Tubtanon, and applied in combination with a Lai Wai and Keyboard Lamsing use structure of Lai Lam Plearn. The bass keyboard uses scale Cm and use Rod Ta Lo song of Sanuk Sing Mat and Jod Mai Samsong version of The Kanongna Kalasin, which is a melody interspersed with Indian dance music. Tempo of 2/4 and 4/4. Finally, acrobatics show is Buatoom Buaban and three layer. which is applied from the continuation of the Kenyan people.

Keyword : development guidelines, show style, long drum, Sin E - san

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ได้ด้วยความกรุณา และช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งของ คณะกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญชัย ชนไฟโรจน์ ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.ธนกร เพ่ง ศรี อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์ กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.จตุพร สีม่วง คณะกรรมการภายนอก ที่ให้คำแนะนำข้อคิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ชุมเดช เดชภิมล ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในงานเอกสาร วิทยานิพนธ์ มาโดยตลอด และให้คำปรึกษาแนะนำด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศราวุธ โชติจรัส ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในงานเอกสาร วิทยานิพนธ์ มาโดยตลอด และให้คำปรึกษาแนะนำด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช สีสุนทล ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในงานเอกสารวิทยานิพนธ์ มาโดยตลอด และให้คำปรึกษาแนะนำด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณ อาจารย์อาทิตย์ คำหงษ์ศา ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในงานเอกสาร วิทยานิพนธ์ มาโดยตลอด และให้คำปรึกษาแนะนำด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ชาติอาษา พาสีละพลีกุล ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในงาน เอกสารวิทยานิพนธ์ มาโดยตลอด และให้คำปรึกษาแนะนำด้วยดีเสมอมา

กราบมัสการพระคุณเจ้า หลวงพ่อสุริยา พิมพ์จันทร์ บิดาผู้ให้กำเนิด และสนับสนุน เป็น กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้สอนให้ศึกษาเกี่ยวกับดนตรีเป็นท่านแรก

กราบขอบพระคุณ คุณแม่ชลธาร จันทา มารดา มารดาผู้ให้กำเนิด และ น้องชาย พี่ชาย ที่สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้มาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นสถานที่ทำงาน และให้การศึกษาพร้อมมอบความรู้กับผู้วิจัย หลาย ๆ ด้านทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มาโดยตลอด

รักบรรชา พิมพ์จันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลัง.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	2
3. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้.....	2
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	2
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1. เอกสารเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านอีสาน.....	4
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกลองยาว	6
3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวงกลองยาวศิลป์อีสาน.....	9
3.1 ประวัติวงศิลป์อีสาน.....	11
3.2 ผลงานวงโปงลางศิลป์อีสาน	14
3.3 ผลงานวงกลองยาวศิลป์อีสาน.....	15
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย.....	17
4.1 แนวคิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้าน	17
4.3 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์	22

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
5.1 งานวิจัยในประเทศ	24
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	29
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	31
1. เนื้อหา.....	31
2. ด้านระยะเวลา.....	32
3. ด้านขอบเขตพื้นที่การวิจัย.....	32
4. วิธีวิจัย.....	32
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
7. การบันทึกข้อมูล.....	33
ผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลจากการดำเนินงานภาคสนาม ดังนี้	33
1. บันทึกลงสมุดบันทึก และบันทึกลงคอมพิวเตอร์	33
2. บันทึกเสียงด้วยคอมพิวเตอร์ระบบดิจิทัล	33
3. บันทึกภาพนิ่งด้วยกล้องดิจิทัล.....	34
4. บันทึกภาพเคลื่อนไหวด้วยกล้องระบบดิจิทัล.....	34
8. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
9. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
บทที่ 4 รูปแบบและพัฒนาการของกลองยาวศิลป์อีสาน	35
1. รูปแบบและพัฒนาการของกลองยาวศิลป์อีสาน	35
1.1 รูปแบบกลองยาวศิลป์อีสาน.....	35
1.1.1 เครื่องดนตรีในวงกลองยาวศิลป์อีสาน	35
1.1.2 การเทียบเสียงกลองยาว	38
1.1.3 วิธีการบรรเลงให้เกิดเสียงที่ต้องการ	39

1.1.4 การวางมือตีกลองรำมะนาหรือกลองตุ้ม	41
1.1.5 พิธีการไหว้ครู	45
1.1.6 การแต่งกาย	46
1.1.7 รูปแบบและเทคนิคการตีกลองยาวศิลป์อีสาน.....	46
1.2 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน.....	81
1.2.1 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2555-พ.ศ.2556.....	82
1.2.2 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2557.....	87
1.2.3 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2558.....	92
1.2.4 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2559.....	98
1.2.5 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2560.....	103
1.2.6 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2561.....	108
1.2.7 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2562.....	117
1.2.8 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2563.....	122
บทที่ 5 แนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาว.....	137
1. การพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะกลองโบราณ.....	137
2. การพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะประยุกต์.....	153
บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	168
1. ความมุ่งหมายของการวิจัย	168
2. สรุปผล.....	168
3. อภิปรายผล	169
4. ข้อเสนอแนะ	170
บรรณานุกรม.....	171
ภาคผนวก.....	173
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์.....	173

ประวัติผู้เขียน..... 183

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
รูปภาพที่ 2 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 5	55
รูปภาพที่ 3 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 5	55
รูปภาพที่ 4 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 6	56
รูปภาพที่ 5 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 6	56
รูปภาพที่ 6 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 7	57
รูปภาพที่ 7 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 7	58
รูปภาพที่ 8 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 8	59
รูปภาพที่ 9 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 8	59
รูปภาพที่ 10 การแปรแถวจังหวัดที่ 9.....	61
รูปภาพที่ 11 การแปรแถวจังหวัดที่ 9.....	61
รูปภาพที่ 12 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 10.....	62
รูปภาพที่ 13 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 10.....	62
รูปภาพที่ 14 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 11.1.1	64
รูปภาพที่ 15 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 11.1.2	64
รูปภาพที่ 16 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 11.1.2	65
รูปภาพที่ 17 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 12.....	66
รูปภาพที่ 18 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 12.....	66
รูปภาพที่ 19 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 13.....	67
รูปภาพที่ 20 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 13.....	67
รูปภาพที่ 21 ลักษณะการแปรแถวจังหวัดที่ 14.....	68

รูปภาพที่ 22 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 14.....	69
รูปภาพที่ 23 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 15.....	70
รูปภาพที่ 24 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 15.....	71
รูปภาพที่ 25 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 16.....	72
รูปภาพที่ 26 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 16.....	72
รูปภาพที่ 27 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 17.....	73
รูปภาพที่ 28 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 17.....	73
รูปภาพที่ 29 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 18.....	74
รูปภาพที่ 30 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 18.....	75
รูปภาพที่ 31 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19.1.1	76
รูปภาพที่ 32 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19.1.2	76
รูปภาพที่ 33 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19.1.3	77
รูปภาพที่ 34 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19.1.4	77
รูปภาพที่ 35 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19.1.5	77
รูปภาพที่ 36 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19.1.6	78
รูปภาพที่ 37 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19 .1.7	78
รูปภาพที่ 38 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19 .1.8	78
รูปภาพที่ 39 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19 .1.9	79
รูปภาพที่ 40 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19 .1.10.....	79
รูปภาพที่ 41 ลักษณะการแปรแถวจิ้งหะที่ 19.....	79
รูปภาพที่ 42 ลักษณะการแปรแถวจบ	81
รูปภาพที่ 43 ลักษณะการแปรแถวจบ	81
รูปภาพที่ 44 ชนะเลิศอันดับ 1	82
รูปภาพที่ 45 รองชนะเลิศอันดับ 1	83

รูปภาพที่ 46 ชนะเลิศอันดับ 1	87
รูปภาพที่ 47 ชนะเลิศอันดับ 1	92
รูปภาพที่ 48 ชนะเลิศอันดับ 1	98
รูปภาพที่ 49 ชนะเลิศอันดับ 1	99
รูปภาพที่ 50 รองชนะเลิศระดับ 2.....	103
รูปภาพที่ 51 ชนะเลิศอันดับ 1	108
รูปภาพที่ 52 ชนะเลิศอันดับ 1	117
รูปภาพที่ 53 ชนะเลิศอันดับ 1	122
รูปภาพที่ 54 ชนะเลิศอันดับ 1	131
รูปภาพที่ 55 ลักษณะการแปรแถวโบราณ.....	138
รูปภาพที่ 56 ลักษณะการแปรแถวโบราณ.....	138
รูปภาพที่ 57 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 1.....	139
รูปภาพที่ 58 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.1.....	140
รูปภาพที่ 59 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.2.....	141
รูปภาพที่ 60 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.3.....	141
รูปภาพที่ 61 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.4.....	142
รูปภาพที่ 62 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.5.....	142
รูปภาพที่ 63 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 3.....	143
รูปภาพที่ 64 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 4.....	144
รูปภาพที่ 65 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 5.....	146
รูปภาพที่ 66 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 6.....	147
รูปภาพที่ 67 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 7.....	148
รูปภาพที่ 68 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 7.1.....	149
รูปภาพที่ 69 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 8.....	150

รูปภาพที่ 70 ลักษณะการแปรแถวโบราณจันทะที่ 9.....	151
รูปภาพที่ 71 ลักษณะการแปรแถวโบราณจันทะที่ 10.....	152
รูปภาพที่ 72 ลักษณะการแปรแถวโบราณจันทะที่ 11.....	153
รูปภาพที่ 73 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่1.....	154
รูปภาพที่ 74 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่ 1	155
รูปภาพที่ 75 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่ 2	156
รูปภาพที่ 76 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่2.....	157
รูปภาพที่ 77 ลักษณะการต่อตัวจันทะที่ 2	157
รูปภาพที่ 78 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่ 3	158
รูปภาพที่ 79 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่3.....	158
รูปภาพที่ 80 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่3.....	159
รูปภาพที่ 81 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่3.....	159
รูปภาพที่ 82 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่ 4.1	161
รูปภาพที่ 83 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จันทะที่ 4.2	161
รูปภาพที่ 84 ลักษณะการต่อตัวประยุกต์จันทะที่ 4.3	162
รูปภาพที่ 85 ลักษณะการแปรแถวเป็นวงกลมประยุกต์จันทะที่ 4.4.....	162
รูปภาพที่ 86 ลักษณะการแปรแถวต่อตัวจันทะที่ 4.5.....	163
รูปภาพที่ 87 ลักษณะการแปรแถวจันทะที่ 4.6.....	163
รูปภาพที่ 88 ลักษณะการแปรแถวจันทะที่ 4.7	163
รูปภาพที่ 89 ลักษณะการแปรแถวจันทะที่ 5.1 ลักษณะการแปรแถวต่อตัวจันทะที่ 5.3.....	165
รูปภาพที่ 90 ลักษณะการแปรแถวจันทะที่ 5.2.....	165
รูปภาพที่ 91 ลักษณะการแปรแถวต่อตัวจันทะที่ 5.4.....	166
รูปภาพที่ 92 ลักษณะการแปรแถวจันทะที่ 6.....	167

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

กลองในภาคอีสานมีมากมายหลายชนิดแต่ละชนิดก็ใช้ในโอกาสที่ต่างกัน เช่น กลองเพล เป็นกลองสองหน้ามีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดากลองทั้งหลาย พุทธศาสนิกชนที่มีความเลื่อมใสศรัทธาจะช่วยกันชูดกลอง (เจาะกลอง) จากต้นไม้ขนาดใหญ่แล้วหุ้มด้วยหนังวัวหนังควาย นำไปถวายวัดเพื่อใช้ตีเป็นสัญญาณบอกเวลา ซึ่งโดยมากพระจะตีกลองในเวลาสิบเอ็ดโมง เพื่อบอกเวลาฉันอาหารเพล ส่วนกลองตุ้มเป็นกลองสองหน้า ใช้คนหามเวลามีงานรื่นเริงต่าง ๆ เช่น งานแห่บั้งไฟ แห่นางแมว นางด้ง ฯลฯ กลองยาว หรือ กลองหาง หรือกลองตบ บางท้องถิ่นก็เรียกว่ากลองกันโล่ง ใช้ตีเป็นวง เข้ากับเครื่องดนตรีอื่นๆ หรือเข้าขบวนแห่งานพิธี โดยอาจมีคนพ้อนลวดลายไปตามจังหวะ (นักรบ มุลาลี, 2534)

ชาวอีสานนิยมใช้กลองยาวสำหรับตีแห่ขบวนหรืองานต่างๆที่ต้องการความครึกครื้น ฉะนั้นตามวัดต่างๆก็จะมีกลองยาวไว้ประจำเพื่อว่าเวลามีงานจะได้ไม่ต้องไปจ้างหมู่บ้านอื่น ส่วนคนตีกลองจะอาศัยญาติโยมที่มาในงาน วงกลองยาวของชาวอีสานจะประกอบด้วยกลองยาว กลองตั้งและในบางครั้งอาจมีฉิ่งหรือฉาบเล็กเป็นเครื่องประกอบจังหวะด้วยก็ได้ กลองยาวนับว่าเป็นการละเล่นที่นิยมกันมากในภาคอีสาน โดยเฉพาะในงานประเพณีกลองยาว ต้อง มีส่วนร่วมอยู่ด้วยเสมอ นอกจากจะเป็นขบวนที่เรียกร้องความสนใจจากผู้คนแล้วขบวนกลองยาว จะมีลีลาทำทางที่สวยงามแปลกตาอีกด้วย ในเทศกาลอื่น ๆ เช่น งานแห่เทียนเข้าพรรษา แห่กฐิน แห่นาค กลองยาวจะรับหน้าที่เป็นผู้นำขบวนเสมอ (มนู ครุฑไชยันต์, 2526)

เจริญชัย ขนไพโรจน์ (2527) อธิบายว่า กลองยาวเป็นวงดนตรีที่เหมาะสมสำหรับบรรเลงในขบวนแห่ มากกว่าดนตรีประเภทอื่นๆ เพราะได้ยินไปไกลเวลาบรรเลงในขบวนแห่มกกว่าประเภทอื่น ๆ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ราคาไม่แพง การซ่อมแซมดูแลรักษาง่าย เวลาบรรเลงสามารถเคลื่อนย้ายเป็นขบวนได้ง่ายนับว่าพอใจทั้งผู้ชมและผู้บรรเลงเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงมีอยู่หลายชนิดด้วยกัน

วงกลองยาวศิลปอีสานนอกจากวงดนตรีพื้นบ้าน ยังเป็นแหล่งเรียนรู้เคลื่อนที่ในทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ และยังเป็นแหล่งเพราะพันธุ์บุคลากรทางด้านดนตรีที่มีคุณภาพ และวงกลองยาวศิลปอีสานยังมีหน้าที่บทบาททางด้านบริการสังคมในหลายๆด้าน เป็นทั้งผู้รับจะศึกษากระบวนการเรียนดนตรี ในแบบฉบับวงศิลปอีสาน จากที่ผู้เขียนได้สัมภาษณ์และสังเกต วงกลองยาวศิลปอีสานมีการพัฒนาการแสดงมาโดยตลอด ทำให้ผู้เขียนอยากทราบถึงแนวทางการพัฒนา และแนวความคิดการสร้า

สรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน ซึ่งจะขอนำเสนอเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้าในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์

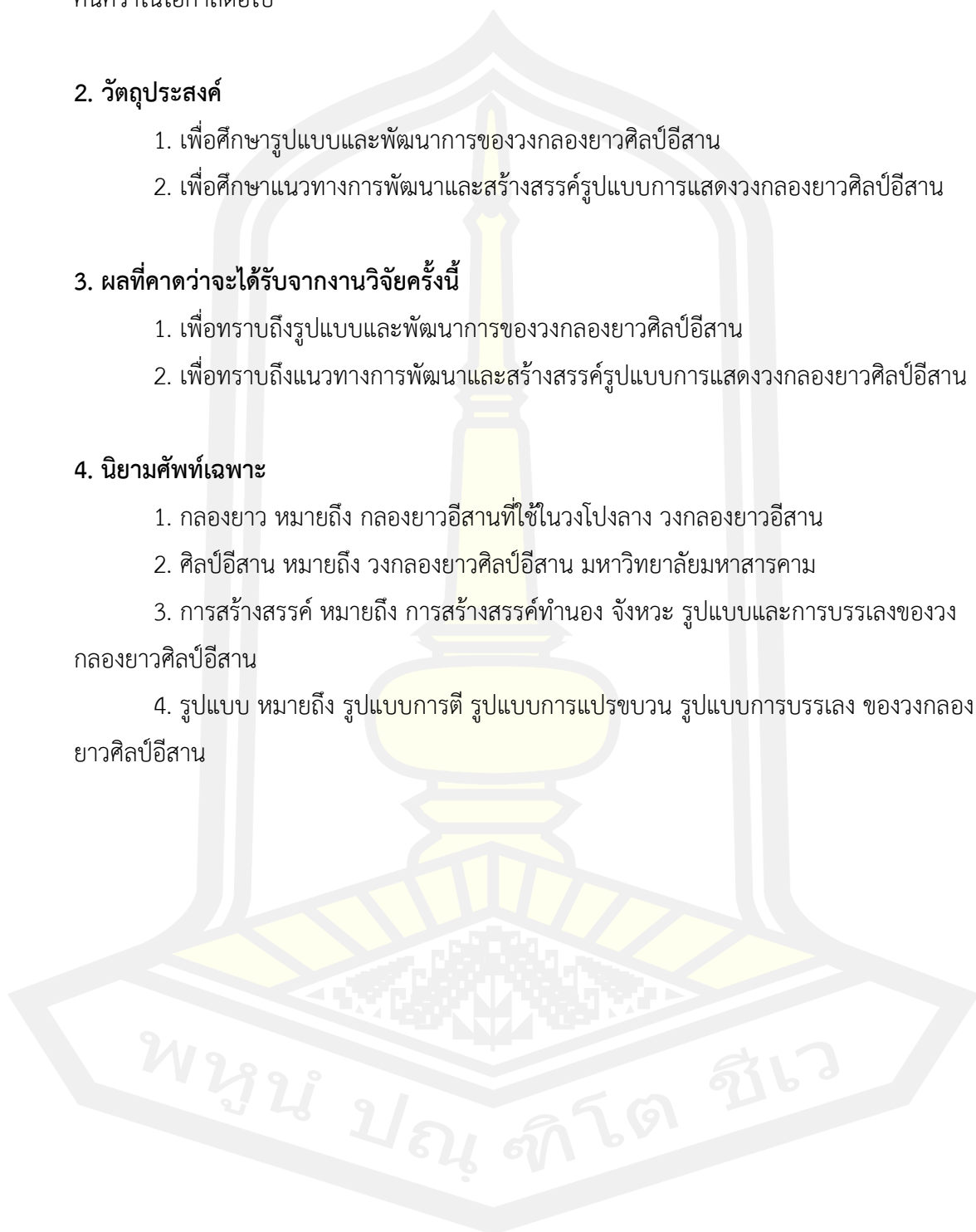
1. เพื่อศึกษารูปแบบและพัฒนารูปแบบของวงกลองยาวศิลป์อีสาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้

1. เพื่อทราบถึงรูปแบบและพัฒนารูปแบบของวงกลองยาวศิลป์อีสาน
2. เพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

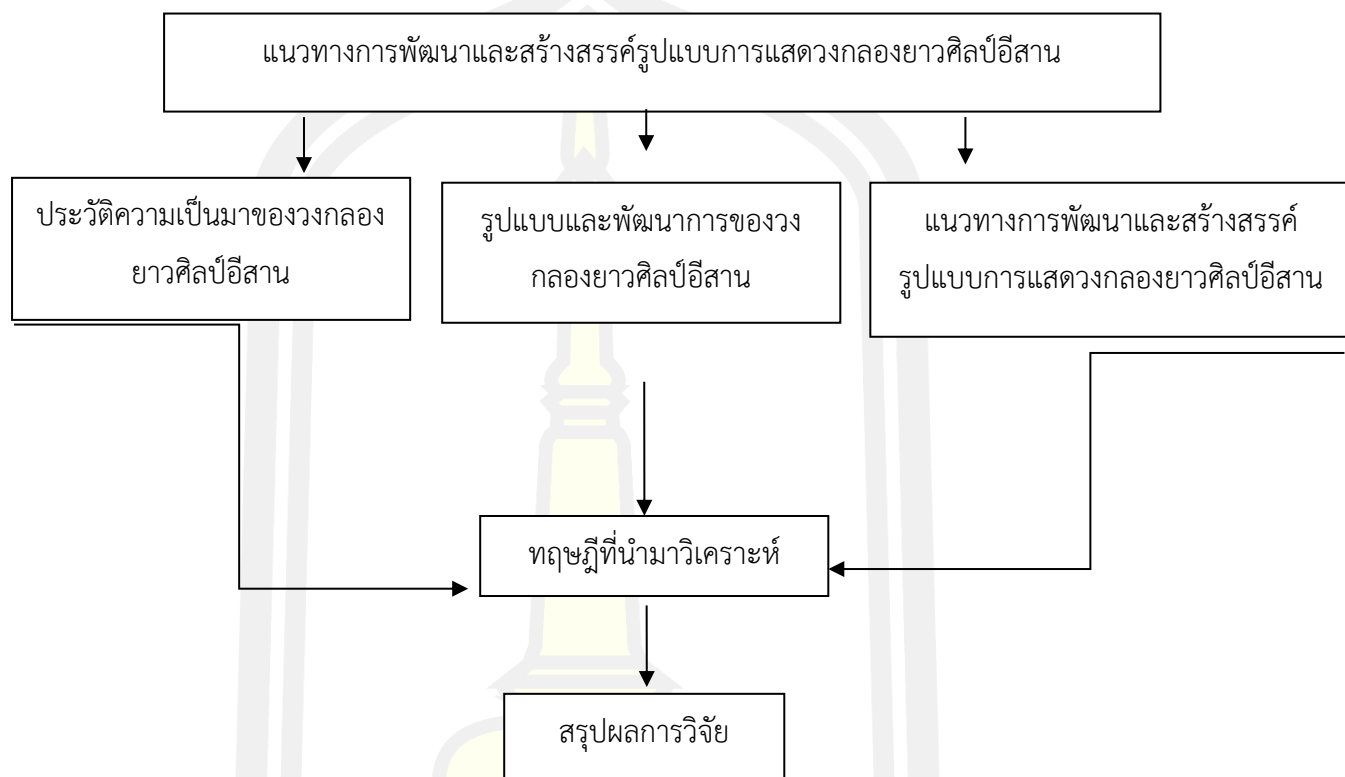
4. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลองยาว หมายถึง กลองยาวอีสานที่ใช้ในวงโปงลาง วงกลองยาวอีสาน
2. ศิลป์อีสาน หมายถึง วงกลองยาวศิลป์อีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. การสร้างสรรค์ หมายถึง การสร้างสรรค์ทำนอง จังหวะ รูปแบบและการบรรเลงของวงกลองยาวศิลป์อีสาน
4. รูปแบบ หมายถึง รูปแบบการตี รูปแบบการแปรขบวน รูปแบบการบรรเลง ของวงกลองยาวศิลป์อีสาน

5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องเทคนิคการบรรเลง แบ่งเป็นการศึกษาเทคนิคการบรรเลง และการวิเคราะห์โน้ตลายที่นำมาบรรเลง โดยอาศัยกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา : ผู้วิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านอีสาน
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกลองยาว
3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวงกลองยาวศิลป์อีสาน
 - 3.1 ประวัติวงศิลป์อีสาน
 - 3.2 ผลงานวงโปงลางศิลป์อีสานและวงกลองยาวศิลป์อีสาน
 - 3.3 ผลงานวงกลองยาวศิลป์อีสาน
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย
 - 4.1 แนวคิดการถ่ายทอดภูมิปัญญา
 - 4.2 แนวความคิดสร้างสรรค์
 - 4.4 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านอีสาน

ภราดร สาขามูละ (2544) ทำการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านคือ เป็นดนตรีที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของชาวบ้านที่นำเอาวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรีตามภูมิปัญญาของตน เพื่อความบันเทิงและตอบสนองต่อความต้องการของตนดนตรีพื้นบ้านดั้งเดิมจะเป็นเพียงการขับร้องนั้น เพื่อบันเทิงและความเชื่อของตน เครื่องดนตรีในภาคอีสาน เป็นเครื่องดนตรีที่มีการบรรเลงครบทุกกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยเครื่องดนตรีต่างๆดังนี้

- เครื่องดีด ได้แก่ พิณ พิณเบส
- เครื่องสี ได้แก่ ซอด้วง ซอกระป๋อง ซอกระลามาพร้าว
- เครื่องตี ได้แก่ โปงลาง กลองหาง
- เครื่องเป่า ได้แก่ โหวด แคน

ดนตรีเป็นวัฒนธรรมคู่กับมนุษย์มาช้านาน เป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ และถ่ายทอดความรู้สึกทั้งทุกข์และสุข ดนตรีพื้นบ้านของชาวจังหวัดนครราชสีมา มีหลายชนิดซึ่งเป็นเอกลักษณ์ เรียบง่ายมีบทบาทเป็นสื่อทางใจ และผ่อนคลายความเหนื่อยจากการทำงาน และเป็นเครื่องประกอบพิธีกรรมทางศาสนา (วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดนครราชสีมา, 2542) และยังสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลหรือกลุ่มชนในระยะต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มและนิยมเล่นกันอยู่ในปัจจุบันการเล่นดนตรีไทยจะมีการผสมเครื่องดนตรีเป็นวง อาจแยกได้เป็นดนตรีไทยประเภท Classic Music และแบบพื้นเมือง ที่เรียกว่า Folk Music (จากลักษณะการผสมวงดนตรีไทย) ดร.โกวิทย์ ชันธิศิริ ผู้เชี่ยวชาญทางคีตศิลป์ ได้ให้ความหมายของดนตรีไว้ว่า “เสียงอะไรก็ตามที่เราได้ยินแล้วเกิดอารมณ์ตามไปด้วย นั่นแหละคือ เสียงดนตรี นอกจากมนุษย์สร้างเสียงดนตรีด้วยเสียงธรรมชาติของตนเองแล้ว ยังมีเสียงดนตรีอื่น ๆ อีกมากที่มนุษย์สร้างขึ้นจากเครื่องดนตรีได้ดนตรีประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ลักษณะ ได้แก่

1. จังหวะ (Rhythm) คือ สีสาวของเสียงที่ใช้ในการร้อง หรือเสียงจากเครื่องดนตรี
2. ทำนอง (melody) คือ เสียงที่จัดเข้ากับจังหวะเป็นระดับสูง ระดับต่ำอย่างต่อเนื่องกันไปตามกฎแห่งการดำเนินของระดับเสียง
3. การประสานเสียง (harmony) คือ การประสานเสียงร้อง กับเสียงของเครื่องดนตรี
4. คุณลักษณะของเสียง (tone colour) คือ คุณลักษณะของเสียง เครื่องดนตรีซึ่งแตกต่างกัน เช่น เสียงอ่อนหวาน เสียงดังมีอำนาจ เป็นต้น

1. ดนตรี เป็นสิ่งที่ควบคู่มาอยู่กับเพลง บางครั้งก็แยกไม่ออกระหว่างการขับเพลงโดยกระแสเสียงกับการเล่นดนตรี เพราะทั้งสองอย่างนี้ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ถ้าพิจารณาตามคำนิยาม ที่ว่า ดนตรีพื้นบ้านหรือโพล์กมิวสิก จากหนังสือ Encyclopaedia Britannica แล้ว เราจะพบว่าดนตรีพื้นบ้าน มีลักษณะสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ดนตรีพื้นบ้าน คือ เสียงดนตรีที่ถ่ายทอดกันมาตามประเพณีมุขปาฐะ เรียนรู้ผ่านการฟังมากกว่าการอ่าน ดนตรีพื้นบ้านเป็นสมบัติของชาวบ้าน เป็นเพลงที่สร้างสรรค์ใหม่ของกลุ่ม

หน้าที่ของดนตรีมิได้เกิดขึ้นเพื่อความบันเทิงเป็นสำคัญ แต่เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมอื่น เช่น พิธีกรรม การทำงาน การเต้นรำ ฯลฯ ในสังคมชาวบ้านแบบดั้งเดิม ดนตรีเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในพิธีกรรม และประเพณีต่าง ๆ เสมอดนตรีพื้นบ้าน แต่งขึ้นเลียนแบบล้นท้นที่จากปฏิภาณของผู้เล่นโดยไม่มีการเขียนโน้ตเพลง ซึ่งต่างไปจากดนตรีซึ่งเล่นเพลงทั่วไป

ดนตรีพื้นบ้านส่วนใหญ่ เป็นเพลงที่ร้องเสียงเดียว (monophony) บางทีก็มีเครื่องดนตรีบรรเลงตามไปด้วย เครื่องดนตรีที่บรรเลงตามหรือคลอตามไปนี้ ทางยุโรปแต่ดั้งเดิมเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ได้แก่พิณ (harp) เป็นต้น ส่วนของไทยเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ ภาคกลาง

ใช้ฉิ่ง กรับ โทน ภาคใต้ใช้ทับ โหม่ง เป็นหลัก ภาคเหนือใช้ปี่ให้จังหวะ ภาคอีสานใช้แคน

ในด้านทำนอง ดนตรีพื้นบ้านเพลงเดียวกัน อาจมีความแตกต่างของทำนองเพลงไปได้หลายทาง ไม่สามารถบ่งรูปแบบที่เป็นต้นตอ และถือเป็นแบบแผนได้ เช่น การเป่าแคนของชาวอีสาน วิธนา วิสเพ็ญ อธิบายว่า “ดนตรีพื้นบ้านอีสานมีทำนองแคนหลักอยู่ 2 ลาย แต่ฟังแล้วดูเหมือนหลายลาย เพราะผู้เป่าแคน เป่าเสียงแคนคนละระดับกัน บางครั้งก็มีการต่อเติมเสริมแต่งเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจถือว่าเป็นการแปรทำนอง โดยฝีมือชาวบ้านก็ได้ แต่ก็พอมีทำนองหลักของเพลงนั้นอยู่ (สุกัญญา สุจฉายา, 2545)

ไพบูลย์ ตรีเดช (2532) ได้ศึกษาถึง ดนตรีพื้นบ้านอีสาน สรุปได้ว่าดนตรี พื้นบ้านอีสาน คือ ดนตรีที่เกิดจากการบรรเลง ด้วยเครื่องดนตรีของท้องถิ่นอีสาน และการร้องที่มีสำเนียงภาษา ท่วงทำนอง ลีลา กระแสเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ท้องถิ่นอีสานซึ่งมีการสืบทอดติดต่อกันมา โดยอาศัยการจดจำเป็นสำคัญ และนอกจากนี้ยังแบ่งกลุ่มดนตรีออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ดนตรีพื้นบ้าน กลุ่มวัฒนธรรมโคราช มีลักษณะเด่น คือการเล่นเพลงโคราช ซึ่งประกอบด้วย

บทเพลงฝ่ายชาย และฝ่ายหญิงสองคนร้องโต้ตอบกัน โดยไม่มีเครื่องดนตรีบรรเลง

2. ดนตรีพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมกันทรวิชัย เป็นดนตรีของชาวสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ลักษณะเด่นของดนตรีกลุ่มนี้มีดนตรีประเภทขับร้องที่เรียกว่าเจรียง และดนตรีที่บรรเลง ได้แก่ วงกันทรวิชัย วงปี่พาทย์ และวงมโหรี

3. ดนตรีพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมหมอลำ เป็นกลุ่มวัฒนธรรมกลุ่มใหญ่ที่สุดของชาวอีสาน มีดนตรีประเภทขับร้องที่เรียกว่า ลำ โดยมีเครื่องดนตรี คือ แคน เป่าประกอบคลอประสานเสียง เครื่อง-ดนตรีของกลุ่มวัฒนธรรมนี้ ได้แก่ แคน พิณ โปงลาง

คำว่าดนตรีพื้นบ้าน หมายถึง ดนตรีที่แต่งขึ้นโดยนักดนตรีพื้นบ้าน ด้วยเนื้อหา สำนวน และสำเนียงของชาวบ้าน และถ่ายทอดสืบทอดมาด้วยความจำ และเจริญชัย ชนไฟโรจน์ ได้กล่าวถึงลักษณะของดนตรีพื้นบ้านอีสานไว้ (เจริญชัย ชนไฟโรจน์, 2526)

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกลองยาว

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่องถึงความเป็นมาและพัฒนาการ องค์ประกอบ ประเภทของกลองยาว ผู้วิจัยพบรายละเอียดดังนี้

พรชัย ศรีสารคาม (2521) ได้กล่าวถึงกลองยาวอีสานว่า กลองยาวเป็นเครื่องที่เก่าแก่ของอีสาน สามารถบรรเลงให้เร้าใจเกิดความบันเทิงได้ การตีกลองยาวจะตีเพื่อประกอบสมโภชหรือนำขบวนแห่ ตีเพื่อให้จังหวะผู้ฟ้อนรำเชื่องตามแบบชาวอีสาน ไม่ที่นิยมมาทำกลองยาวอีสาน คือ ไม่มี (ไม้ขนุน) จะมีน้ำหนักเบา คณะกลองยาวคณะหนึ่ง ๆ ส่วนมากจะมีกลองยาว 3 - 4 ใบรำนานาขนาด

ใหญ่จะให้เสียงหุ้ม อีกอย่างหนึ่ง ฉาบหนึ่งคู่หรือสองคู่ ช้องโหม่งขนาดเล็ก รวมแล้วคณะหนึ่งจะใช้ผู้บรรเลงประมาณ 8 - 10 คน

เจริญชัย ชนไพโรจน์ (2529) กล่าวถึงกลองยาว ว่า มีเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง คือ กลองยาว กลองตุ้ม (กลองรำมะนา) และฉาบ (แฉ่ง) โดยปกติจะใช้กลองยาว 3 ใบ รำมะนา 1 ใบ และฉาบ 1 คู่ กลองยาวในแต่ละคณะจะเพิ่มจำนวนกลองยาวเป็น 5 - 10 ใบ ก็ได้ รำมะนา นิยมใช้เพียงใบเดียว หรืออย่างมากก็ใช้ 2 ใบ และฉาบหากใช้ 2 คู่ นิยมใช้ฉาบเล็ก 1 คู่ ฉาบใหญ่ 1 คู่

ปรีชา พิณทอง (2530) เขียนเรื่องความเชื่อในการทำกลองว่าถ้าทำถูกต้องตามโสภณแล้ว จะทำให้เป็นสิริมงคลแก่เจ้าของคือ การวัดโสภณกลองยาวอีสานจะใช้ฝามือวางทาบลงกับท่อนไม้และขยับมือสลับกันไปเรื่อย ๆ ถ้าเป็นกลองเพลจะใช้เท้าวัด พร้อมกล่าวว่า “นันทะเกรี ศรีชมชื่น หีนเมืองพรหม สมณอยู่สร้าง ม้างสังโฆ โปธิสัตว์ วัดพระเจ้า” ถัดก้นนันทะเกรี ดีแล้วทำให้คนสามัคคีกัน ถัดศรีชมชื่น ดีแล้วคนจนชมชื่นยินดี อยากทำบุญให้ทาน ถัดก ดีแล้วหีนเมืองพรหม ดีแล้วเบิกบานสำราญใจ ถัดกสมณอยู่สร้าง ดีแล้วพระสงฆ์สามัคคีพร้อมเพรียงกันดี ถัดกม้างสังโฆ ดีแล้วพระสงฆ์ในวัดผดึญอยู่ไม่สุข ถัดกโปธิสัตว์ และวัดพระเจ้าดีแล้วทำให้คนเจียบเหงา

อร่ามจิต ชินช่วง (2531) ศึกษาดนตรีที่ใช้ประกอบขบวนแห่การแข่งบั้งไฟมีสาระสำคัญ คือ ประกอบด้วยกลองตุ้ม พังฮาด กลองยาวอีสาน กลองรำมะนา ช้อง โหม่ง ฉิ่ง ฉาบและกั๊บแก๊บ งานบุญบั้งไฟถือเป็นงานประเพณีของชาวอีสานที่จัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ชาวอีสานเชื่อว่าการจุดบั้งไฟเป็นการขอฝนจากพญาแถนจะทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลและข้าวปลาอาหารจะบริบูรณ์ในปีนั้น

นัทรบ มุลาลี (2534) กล่าวถึง กลองในภาคอีสานมีมากมายหลายชนิดแต่ละชนิดใช้ในโอกาสที่ต่างกัน เช่น กลองเพล เป็นกลองสองหน้ามีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดากลองทั้งหลาย พุทธศาสนิกชนที่มีความเลื่อมใสศรัทธาที่จะช่วยกันชุดกลอง (เจาะกลอง) จากต้นไม้ขนาดใหญ่ แล้วหุ้มด้วยหนังวัวหรือหนังควาย ทั้ง 2 นำไปถวายวัดเพื่อใช้ตีบอกสัญญาณบอกเวลา ซึ่งโดยส่วนมากพระจะตีกลองในเวลา 11.00 น. เพื่อเวลาฉันอาหารเพล กลองตุ้ม เป็นกลองสองหน้าใช้คนหามเวลาในงานต่าง ๆ เช่น งานบุญบั้งไฟ งานแห่นางแมว งานบุญกฐิน เป็นต้น กลองหาง กลองยาว หรือกลองตบ บางท้องถิ่นก็เรียกว่ากลองกันโล่ง ใช้ตีเป็นวงเข้ากับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ หรือเข้าขบวนแห่งานพิธี อาจจะมีคนพ่อนลวดลายไปตามจังหวะชาวอีสานได้ถอดสำเนียงกลองยาวออกมาเป็นคำพูดว่า

เด็กจั่งเบ็ง ยามมือแลงจั่งเบ็ง

แซบแท้ ๆ ป่นกบ ป่นบั้ง

สุเอาแห่น พ่อแก่เอานำ เป็นต้น

หนามคอม, (2536) กล่าวถึง กลองมีหลายประเภทซึ่งคนโบราณตั้งชื่อไว้มากมายหลายอย่าง และตั้งชื่อสมมุติขึ้นตามท้องถิ่นของตนเอง การตั้งชื่อก็นำมาใช้ในการจดจำ เช่น

ศาสนเกรี เป็นกลองที่ตีบอกศาสนสัญญาณ

กัมมเกรี เป็นกลองที่ใช้ตีในพิธีกรรม

นันทเกรี เป็นกลองที่ใช้ตีทำให้คนเพลิดเพลิน

กลองกิ่ง - กลองเส็ง คือกลองที่ใช้แข่งขันหรือประชันกัน

กลองตุ้ม - ตะโพน คือกลองที่ชาวไร่ใช้ประชันกัน

ว่าที่ ร.ต. รัช วัชรพัฒนบุตตี, (2538) กล่าวถึง วงกลองยาว เป็นการประสมวงกลองยาว ประกอบด้วยกลองยาวประมาณ 3 - 4 กลองร่ามะนาใหญ่ชาวบ้านเรียกว่ากลองตุ้ม 1 ใบและฉาบ 1 คู่ ตีทำนอง และจังหวะแบบอีสาน ชาวบ้านมักร้องเป็นทำนองว่า

เปิด เป่ง ฮึม เป่ง เปิด เป่ง เป่ง

เปิด เป่ง เป่ง เป่ง เปิด เป่ง ฮึม

กลองยาวนิยมใช้บรรเลงในขบวนแห่ตามงานบุญต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแห่กันหลอนในงานศพ

ลัดดา พันदनอก, (ม.ป.ป.) กล่าวถึงวงดนตรีในกลุ่มอีสานเหนือ มีหลากหลาย ได้แก่ วงกลองน้ำ วงกลองยาว วงสะนู วงพิน วงแคน วงมโหรีอีสาน วงโปงลาง ซึ่งจะมีเครื่องดนตรีตามชื่อวงเป็นหลัก และกล่าวถึงวงดนตรีพื้นเมือง ลายเพลงพื้นเมือง ทำนองเพลงพื้นเมืองอีสานเหนือ และการแสดงกลองยาวอีสานกล่าวโดยสรุป เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีพื้นบ้านอีสาน ทำให้ทราบความเป็นมาและประวัติของเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องตี ได้แก่ กลองยาว ทำให้ทราบถึงวิธีการทำกลองยาว การตกแต่งกลองยาว ตลอดจนต้นทุนในการจัดตั้งคณะกลองยาว ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษาค้นคว้าในองค์ประกอบของวงกลองยาวคณะกลองยาวในยุคปัจจุบันได้นำหลายๆ อย่างประยุกต์ เพื่อให้ดูทันสมัยขึ้น นั่นคือ นอกจากใช้การโห่กลอง เป็นจุดขายแล้ว ยังขายความบันเทิงอื่นๆ ด้วย เช่น ใช้พิน แคนบรรเลงประกอบ ใช้อิเล็กทรอนิกส์ประกอบ ใช้เครื่องขยายเสียง เพื่อให้เสียงพิน หรืออิเล็กทรอนิกส์ดังไกล มีขบวนนางรำ ฟ้อนประกอบขบวนแห่ มีเครื่องแต่งกายเป็นเอกลักษณ์ และบางคณะ อาจมีการจัดรูปแบบขบวน ตกแต่งรถสำหรับขบวนแห่แบบต่างๆ เป็นต้น ซึ่งนี่คือตัวอย่างแห่งศิลปวัฒนธรรมที่ไม่หยุดนิ่งเครื่องดนตรีหลัก ประจำคณะกลองยาว กลองยาว กลองตั้ง(บางแห่งก็ไม่ใช้) ร่ามะนา ฉิ่ง ฉาบเล็ก + ฉาบใหญ่พิน, แคน, หรืออิเล็กทรอนิกส์ (ประยุกต์ใช้ร่วมคณะกลองยาวในภายหลัง)

กลองยาวอีสานเป็นการละเล่นอย่างหนึ่งซึ่งให้ความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจผู้ชมได้ตลอดเวลา อุปกรณ์การแสดงประกอบด้วยกลองยาวแบบอีสานประมาณ 6 ลูกใหญ่หรือร่ามะนา 1 รูปภาพใหญ่ 2 คู่คองเล็ก 2 รูปและฉิ่งเครื่องแต่งกายผู้แสดงนุ่งโจงกระเบนพื้นเมืองสรอง เสื้อคอกลมย้อมครามสีดำ มีผ้าขาวม้า ไหมคล้องคอคอเอว อย่างมั่นคงการละเล่นกลองยาวของชาวอีสาน ในสมัยปัจจุบันนอกจากจะตีประกอบและเข้าร่วมขบวนแห่ในงานรื่นเริงต่างๆแล้วตามจังหวะแบบโบราณอีสานแล้วยังมีการละเล่นแบบประยุกต์ ด้วยการตีกลองตามจังหวะของเพลงยุคใหม่อีกด้วยบางที่ก็มีการละเล่นผาด

โพนตั่วตั่วตั่วตั่วในท่าต่างๆอย่างน่าตื่นตาตื่นใจได้ไม่น้อยกลองยาวอีสาน นับว่าเป็นการเล่นที่นิยมกันมากในภาคอีสานปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะงานประเพณีหรืองานเทศกาลต่างๆซึ่งกลองยาวจะต้องมีส่วนร่วมใน ขบวนเสมอ งานบุญเดือนหกหรือบุญบั้งไฟขบวนแห่บั้งไฟอันสวยงามที่นอกจากจะมีขบวนพอรำหน้าบั้งไฟหมื่นบั้งไฟแสนตามท้องถนนในชุมชนต่างๆ เพื่อเป็นการประกวด ใน ด้านความสวยงามแล้วกลองยาวของขบวนก็มีจุดสำคัญจุดหนึ่ง เรียกร้องความสนใจจากผู้คนได้เป็นจำนวนมากควรกลองยาวจะมีลีลาท่าทางที่สวยงาม แปลกตา มีเสียงกลองที่เร้าใจเพื่อความสนุกสนานให้มากที่สุด นอกจากงานบุญบั้งไฟแล้วในเทศกาล หนึ่งเช่น งานแห่เทียนเข้าพรรษาแห่กฐิน ขบวนผ้าป่า หรือแม้กระทั่งแห่หน้ากลองยาวจะต้องรับหน้าที่เป็นผู้นำขบวน แทบจะกล่าวได้ว่าในงานต่างๆที่จัดเป็นรูปขบวนแล้วจะต้องมีกลองยาวนำหน้าด้วยเสมอ

วิรัช สีสกุลหลัว เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2001102 ปฏิบัติรวมวงดนตรีพื้นบ้าน 1 กลองยาวอีสาน:2560 กลองยาวเป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งของไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอนว่าใครเป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นก่อน กล่าวกันว่ากลองยาวได้แบบอย่างมาจากพม่า บางท่าน กล่าวว่าได้แบบอย่างมาเมื่อราวสมัยกรุงธนบุรี หรือต้นกรุงรัตนโกสินทร์สมัยที่ไทยกับพม่ากำลังทำสงครามกันเวลาพักรบพวกทหารพม่าก็เล่น “ กลองยาว ” กันสนุกสนานพวกชาวไทยได้เห็นก็จำแบบอย่างมาเล่นบ้าง แต่บางท่านก็เล่าว่า กลองยาวพม่าแบบนี้มีชาวพม่าพวกหนึ่งนำเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยเมื่อครั้งรัชกาลที่ 4 กรุงรัตนโกสินทร์ ยังมีบทร่ำกราวรำยกทัพพม่า ในการแสดงละครเรื่องพระอภัยมณี ตอน แก้วทัพ ซึ่งนิยมเล่นกันมาแต่ก่อน สังเกตดูเป็นตำนานอยู่บ้าง

กล่าวโดยสรุปเอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีพื้นบ้านอีสาน ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของดนตรีพื้นบ้านอีสานที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของศิลปการแสดงพื้นบ้านอีสาน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของกลองยาวอีสาน

3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวงกลองยาวศิลปอีสาน

เมืองมหาสารคามถือว่าเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญและยาวนานมาหลายร้อยปี เพราะได้พบหลักฐานทางโบราณคดีที่ได้รับอิทธิพลทางพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยคุปตะตอนปลายและปลวของอินเดียผ่านเมืองพุกามมาในรูปแบบของศิลปะสมัยทวารวดี เช่น บริเวณเมืองกันทรวิชัย (โคกพระ) และเมืองนครจำปาศรี โดยพบหลักฐาน เป็นพระยืนกันทรวิชัย พระพิมพ์ดินเผา ตลอดจนพระบรมสารีริกธาตุนอกจากนั้นแล้วยังได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ผ่านทางชนชาติขอม ในรูปแบบสมัยลพบุรี เช่น กู่สันตรัตน์ กู่บ้านเขว กู่บ้านแดง และกู่อื่น ๆ รวมไปถึงจนถึงเทวรูปและเครื่องปั้นดินเผาของขอมอยู่ตามผิวดินทั่ว ๆ ไปในจังหวัดมหาสารคาม

มหาสารคามตั้งอยู่ตอนกลางของภาคอีสาน มีชนหลายเผ่า เช่น ชาวไทยพื้นเมืองพูดภาษาอีสาน ชาวไทยย้อและชาวผู้ไท ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมจารีต

ประเพณี "ฮัตสึบิสอง" ประกอบอาชีพด้านกสิกรรมเป็นส่วนใหญ่ ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายมีการไปมาหาสู่กัน ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันตามแบบของคนอีสานทั่วไป

เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2408 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยก "บ้านลาดกุดยางใหญ่" ขึ้นเป็น เมืองมหาสารคาม โดยแยกพื้นที่และพลเมืองราวสองพันคนมาจากเมืองร้อยเอ็ด และให้ท้าวมหาชัย (กวด ภาณุตานนท์) เป็นพระเจริญราชเดช เจ้าเมือง มีท้าวบัวทองเป็นผู้ช่วยขึ้นกับเมืองร้อยเอ็ด

ต่อมาโปรดเกล้าฯ ให้แยกเมืองมหาสารคามขึ้นตรงกับกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2412 และร้อยเอ็ดได้แบ่งพลเมืองให้อีกราวเจ็ดพันคน พลเมืองเดิมอพยพมาจากเมืองจำปาศักดิ์ ท้าวมหาชัยและท้าวบัวทองนั้นเป็นหลานโดยตรงของพระยาขัติยวงศา (สีลัง) เจ้าเมืองคนที่ 2 ของเมืองร้อยเอ็ด เดิมกองบัญชาการของเมืองมหาสารคามตั้งอยู่ที่เนินสูงแห่งหนึ่งใกล้กุดนางโย ได้สร้างศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและศาลมเหศักดิ์ขึ้นเป็นที่สักการะของชาวเมือง

เมืองมหาสารคามได้สร้างวัดดอนเมือง ซึ่งภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น วัดข้าวฮ้าว (วัดธัญญาวาส) และได้ย้ายกองบัญชาการไปอยู่ริมหนองกระพุ่มด้านเหนือของวัดโพธิ์ศรีปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2456 หม่อมเจ้าณพมาศ นวรัตน์ เป็นปลัดมณฑลประจำจังหวัด โดยความเห็นชอบของพระมหาอำมาตยาธิบดี (เส็ง วิริยะศิริ) ได้ย้ายศาลากลางไปอยู่ที่ตั้งศาลากลางหลังเดิม (ที่ว่าการอำเภอเมืองมหาสารคามปัจจุบัน) และในปี พ.ศ. 2542 ได้ย้ายศาลากลางไปอยู่ ณ ที่ตั้งปัจจุบัน มีผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองหรือผู้ว่าราชการจังหวัด รวม 46 คน

"วิทยาลัยดุริยางคศิลป์" เป็นโครงการตามแผนปฏิรูปราชการ 4 ปี พ.ศ. 2550– 2554 (ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550) เดิมเป็นสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ และในปี พ.ศ. 2550 สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ได้แยกการบริหารออกจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นโครงการจัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนให้แก่บุคคลที่สนใจศึกษาในสาขาวิชาด้านดนตรี โดยในปี พ.ศ. 2540 ได้เปิดหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ปี พ.ศ. 2549 เปิดหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ปี พ.ศ. 2550 ได้ร่วมมือกับโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดการเรียนการสอนหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี และในปี พ.ศ. 2551 ได้เปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับประกาศให้จัดตั้งเป็นวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา

พ.ศ. 2551 สภามหาวิทยาลัยมหาสารคามในการประชุมครั้งที่ 9/2551 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2551 จึงมีมติอนุมัติให้จัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์เป็นส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พ.ศ. 2550 และมีฐานะเทียบเท่าคณะมีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษ “College of Music”

วงศิลป์อีสานนอกจากวงดนตรีพื้นบ้านยังเป็นแหล่งเรียนรู้เคลื่อนที่ในทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจที่กล่าวเช่นนี้เพราะทุกครั้งที่วงศิลป์อีสานได้ทำการแสดง ณ ที่ไหนจะนำเอาวัฒนธรรมความเป็นอีสานหลายๆรูปแบบไปนำเสนอด้วย และยังเป็นแหล่งเพราะพันธุ์บุคลากรทางด้านดนตรีที่มีคุณภาพ ทางด้านการผลิตบุคลากรที่มีการศึกษาดนตรีพื้นบ้านสู่ สถาบันการศึกษา ทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภูมิภาคต่างๆ ผลิตศิลปินทั้งด้านนักร้อง หมอลำ ผลผลิตที่ผ่านการเพาะบ่มจากวงศิลป์อีสาน ที่ประสบผลสำเร็จได้เป็น ศิลปินค่ายเพลงต่างๆหรือสามารถตั้งวงดนตรีได้เอง วงศิลป์อีสานยังมีหน้าที่บทบาททางด้านบริการสังคมในหลายๆด้าน เป็นทั้งผู้รับที่จะศึกษากระบวนการเรียนดนตรี ในแบบฉบับศิลป์อีสานพื้นบ้าน และยังเป็นผู้เผยแพร่รวบรวมในเชิงวิชาการเพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีอีสาน (ชุมเดช เดชพิมล 2562 สัมภาษณ์)

3.1 ประวัติวงศิลป์อีสาน

วงโปงลางศิลป์อีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยครั้งแรกเป็นการจัดตั้งในโครงการจัดตั้ง คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยจัดตั้งด้วยงบประมาณสโมสรมนิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ เมื่อผ่านการอนุมัติได้เปิดทำการแสดงครั้งแรกที่อาคารพลະที่มหาวิทยาลัย ในงานวันเปิดโลกกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ชมรมเหล่าสมาชิกนิสิตใหม่ร่วมเสนอ ชื่อ มีความเห็นให้ใช้ชื่อศิลป์อีสาน เพราะบ่งบอกถึงเอกสารของศิลปะในอีสานจนใช้ชื่อนี้เป็นวงโปงลางจนถึงปัจจุบัน

วงศิลป์อีสานในยุคก่อตั้งนั้นประกอบไปด้วยนิสิตแขนงดนตรีพื้นบ้าน แขนงนาฏศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวงศิลป์อีสานใน ยุคก่อตั้ง ได้แก่ อาจารย์สุรศักดิ์ พิมเสน อาจารย์สิทธิศักดิ์ จำปาแดง อาจารย์ หิรัญ จักรเสน ประธานชมรมคนแรกคือ นายวิจารณ์ สร้างนอก สมาชิกในวงก่อตั้งมีเพียง 8 คน ภายหลังจึงมีสมาชิกสมัครเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้มีโอกาสในการแสดง นักดนตรีแต่ละคนจึงมีการสลับเปลี่ยนกันเล่นแต่ละเครื่องมือในแต่ละงาน ซึ่งในช่วงเริ่มแรกก็สามารถช่วยงานมหาวิทยาลัยจนมีชื่อเสียง และให้บริการชุมชนในงานประเพณีต่างๆ ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดใกล้เคียง

ปี พ.ศ. 2545 นายอาทิตย์ คำหงษ์ศา ได้ดำรงตำแหน่งประธานชมรม และเป็นติดต่อกันจนถึง พ.ศ.2546 ในปี พ.ศ.2546 ได้เสนอโครงการศิลปวัฒนธรรมสัญจร เป็นครั้งแรกวงศิลป์อีสานได้ไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จำนวน 3 ที่ คือบ้าน ป่าแดด ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สอย จังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครสวรรค์ นับเป็นจุดเริ่มต้นของ วงศิลป์อีสาน ที่ได้นำวัฒนธรรมอีสาน ไปเผยแพร่ให้ผู้คนในภูมิภาคต่าง ๆ ได้รู้จัก วัฒนธรรมประเพณี ของชาวอีสาน

ในปีเดียวกันนี้ นอกจากได้ตั้งวงโปงลางแล้วได้เริ่มก่อตั้งวงหมอลำเพลินโดยใช้สมาชิกใน ชมรมศิลป์อีสานเป็นทั้งผู้แสดง และเป็นนักดนตรี ประเภทของวงดนตรียังใช้วงโปงลางบรรเลง และได้ เข้าร่วมการประกวดชิงถ้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประเภทหมอลำเพลิน (นายอาทิตย์ คำหงษ์ศา 2562: สัมภาษณ์)

ปี พ.ศ.2547 นายรัชชัย ศิลปโชค ได้รับตำแหน่งประธานชมรม คนที่ 3 เมื่อได้รับตำแหน่ง ประธานชมรมแล้ว ได้สานต่อ โครงการศิลปวัฒนธรรมสัญจร ในระยะเวลาที่นายรัชชัย ศิลปโชค ดำรงตำแหน่งประธานชมรมก็ได้มีการพัฒนาชมรมศิลป์อีสาน มาอย่างต่อเนื่องทั้งงานบริการวง ดนตรีพื้นบ้านภายในองค์กร นอกองค์กร ในปีนี้ สาขาวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ได้บุคลากรที่จบดนตรี พื้นบ้านมาประจำสาขาวิทยาลัยดุริยางคศิลป์เป็นคนแรก คือ อาจารย์ศราวุธ โชติจรัส(นายรัชชัย ศิลปโชค 2562: สัมภาษณ์)

ปี พ.ศ. 2549 วงศิลป์อีสาน ได้เข้าร่วมแข่งขันการประกวด วงดนตรีพื้นบ้านโปงลางชิงถ้วย พระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ประจำปี 2549 เป็นครั้งที่ 1 และได้รับ รางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 โดยประกวดประเภทรุ่นอายุไม่เกิน 25 ปี (คมสันต์ พิมพ์แพทย์. 2562: สัมภาษณ์)

ปี พ.ศ. 2550 สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550 จัดตั้งขึ้น เป็นโครงการจัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ วงศิลป์ อีสาน จึงสังกัดต่อวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ปี พ.ศ. 2550 วงศิลป์อีสาน ได้เข้าร่วมแข่งขันการประกวด วงดนตรีพื้นบ้านโปงลางชิงถ้วย พระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ประจำปี 2550 เป็นครั้งที่ 2 ได้รางวัล ชนะเลิศอันดับ 1 โดยประกวดประเภทรุ่นอายุไม่เกิน 25 ปี (สุนทร วงษ์จันทร์, 2562 : สัมภาษณ์) และวงศิลป์อีสานได้เข้าร่วมการแข่งขันการประกวด วงดนตรีพื้นบ้านโปงลางชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เป็นประจำทุกปี

ปี พ.ศ. 2554 ได้เข้าร่วมแข่งขันการประกวดวงดนตรีพื้นบ้าน โปงลางชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ประจำปี 2554 เป็นครั้งที่ 6 และได้รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 โดยประกวดประเภทรุ่นอายุไม่เกิน 25 ปี (ศตพล ศรีเลิศ. 2562: สัมภาษณ์)

ปี พ.ศ. 2557 ได้เข้าร่วมแข่งขันการประกวดวงดนตรีพื้นบ้าน โปงลางชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ประจำปี 2557 เป็นครั้งที่ 9 และได้รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 โดยประกวดประเภทรุ่นอายุไม่เกิน 25 ปี พร้อมทุนสนับสนุน จำนวน 120,000 บาทและยังได้รับ รางวัลเดียวเครื่องดนตรี ยอดเยี่ยมในแต่ละประเภทได้รับถ้วยเกียรติยศจากอธิบดีกรมพลศึกษา ได้แก่

รางวัลบรรเลงพจนยอตเยี่ยมรางวัลบรรเลงพินยอตเยี่ยม และรางวัลการแสดงวิถีชีวิตถิ่นอีสานยอตเยี่ยม ในการแข่งขันครั้งนี้ คมสัน วัฒนสม, 2562: สัมภาษณ์)

นอกเหนือจากวงโปงลาง สาขาศุริยางคศิลป์พื้นบ้าน ยังได้นำวงดนตรี และแสดงประเภทอื่นๆ มาพัฒนาบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเมื่อมีการทำการแสดงจะใช้ชื่อ “วงศิลป์อีสาน” ในการแสดงตลอด ได้แก่ วงหมอลำเรื่องต่อกลอน หมอลำกลอน วงกลองยาวโบราณ วงกลองยาวประยุกต์ วงหนังประมอทัย วงมโหรีอีสาน วงดนตรีภูไท วงกันตรึม วงดนตรีภูมิภาคอื่นได้แก่ วงโนราห์ วงสะล้อ ซอ ซึง ฯลฯ

นอกจากวงศิลป์อีสาน จะมีวงโปงลางเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันแล้ว วงศิลป์อีสานยังรับบริการวิชาการทั้งภายในองค์กร และชุมชนต่าง ๆ ในยุคแรก วงศิลป์อีสาน จะใช้วงดนตรีพื้นบ้านที่ใช้เฉพาะเครื่องดนตรีอีสานบริการวิชาการต่าง ๆ โดยมีการบรรเลงดนตรี ฟ้อนเป็นชุดการแสดง แต่ด้วยสังคมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเวลา การสื่อสาร เทคโนโลยี ทำให้วงศิลป์อีสานต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอต่อ สังคมและชุมชน เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย จึงได้นำเข้าเครื่องดนตรีสากลมาร่วมประกอบการบรรเลงดนตรีโดยเพิ่ม กลองชุด คีย์บอร์ด กีตาร์ไฟฟ้า เพื่อเพิ่มสีสันของดนตรีให้แน่นฟังและเข้าใจ แสง สี เสียง เวที ที่ดูทันสมัย จากรูปแบบการแสดงที่มีแต่ฟ้อนเป็นชุดการแสดง ให้มีทั้งการร้องเพลงประกอบแดนเซอร์ ตลก ลำกลอน ลำเรื่อง

วงศิลป์อีสานประกอบด้วย

1. วงโปงลางศิลป์อีสาน
2. คณะกลองยาวศิลป์อีสาน
3. วงมโหรีศิลป์อีสาน
4. วงกันตรึมศิลป์อีสาน
5. วงดนตรีผู้ไทยศิลป์อีสาน
6. วงแคนวงศิลป์อีสาน
7. คณะหนังประมอทัยศิลป์อีสาน
8. หมอลำหมู่ศิลป์อีสาน
9. หมอลำกลอนศิลป์อีสาน
10. หมอลำซิ่งศิลป์อีสาน
11. หมอลำเพลินศิลป์อีสาน
12. คณะโนราห์ศิลป์อีสาน
13. วงสะล้อ ซอ ซึง ศิลป์อีสาน
14. วงกลองตุ้ม ศิลป์อีสาน ฯลฯ

3.2 ผลงานวงโปงลางศิลป์อีสาน

พ.ศ. 2549 รองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดดนตรีพื้นบ้านชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยชิงโล่พระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 1

พ.ศ. 2549 ชนะเลิศ ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง ชิงแชมป์ประเทศไทย ครั้งที่ 1

พ.ศ. 2550 ชนะเลิศ ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง ชิงแชมป์ประเทศไทย ครั้งที่ 2 (รางวัลเดี่ยวไวทยอดเยี่ยม)

พ.ศ. 2551 รองชนะเลิศอันดับ 2 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง ชิงแชมป์ประเทศไทย ครั้งที่ 3 (รางวัลการแสดงวิถีชีวิตยอดเยี่ยม)

พ.ศ. 2552 รองชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง ชิงแชมป์ประเทศไทย ครั้งที่ 4(รางวัลเดี่ยวแคนยอดเยี่ยม)

พ.ศ. 2553 รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง รุ่นอายุไม่เกิน25ปี ชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ กรมพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและนันทนาการ สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร (รางวัลเดี่ยวแคนยอดเยี่ยม)

พ.ศ. 2554 ชนะเลิศ อันดับ 1 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง รุ่นอายุไม่เกิน25ปี ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ (รางวัลเดี่ยวพิณยอดเยี่ยม,รางวัลเดี่ยวโปงลางยอดเยี่ยม,รางวัลขับร้องยอดเยี่ยม) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและนันทนาการ สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2555 รางวัลชมเชยอันดับ 1 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลางรุ่นอายุไม่เกิน25ปี ชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ (รางวัลเดี่ยวโปงลางยอดเยี่ยม)กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2556 รองชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลางรุ่นอายุไม่เกิน25ปี ชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ (รางวัลเดี่ยวแคนยอดเยี่ยม,รางวัลเดี่ยวโปงลางยอดเยี่ยม) กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2557 ชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลางรุ่นอายุไม่เกิน25ปี ชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ(รางวัลเดี่ยวพิณยอดเยี่ยม,รางวัลเดี่ยวโปงลางยอดเยี่ยม) กรมพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2558 รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง ชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ(รางวัลเดี่ยวพิณยอดเยี่ยม,รางวัลเดี่ยวซอ

อดเยี่ยม)กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2559 รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง รุ่นอายุไม่เกิน25ปี ซึ่งถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา(รางวัลเดี่ยวพินยอดเยี่ยม,รางวัลเดี่ยวโปงลางยอดเยี่ยม)

พ.ศ.2561 พ.ศ.2563 รองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง รุ่นอายุไม่เกิน25ปี ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ณ ศาลาดนตรีสุริยเทพมหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ.2561 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลางจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานมหกรรมโปงลางแพรวา กาฬสินธุ์

พ.ศ.2562 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดมหกรรมโปงลางเฉลิมพระเกียรติซึ่งแชมป์ประเทศไทย ครั้งที่ 1 อาศิรนาฏกรรมอีสาน โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานและศูนย์การค้าเทอร์มอล 21 โคราช

พ.ศ.2562 รองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง ซึ่งถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถบรมราชชนนีพันปีหลวง ในงานมหกรรมภูมิปัญญานันทนาการท้องถิ่นอีสาน ณ อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2563 รองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง ซึ่งถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถบรมราชชนนีพันปีหลวง(รางวัลการแสดงเทิดพระเกียรติดีเด่น รางวัลร้องลำตีดเด่น รางวัลนางไผ่ดีเด่น) กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวกีฬา จังหวัดมหาสารคาม

3.3 ผลงานวงกลองยาวศิลปอีสาน

พ.ศ. 2550 ชนะเลิศประกวดกลองยาว ประเภทประชาชนทั่วไป สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2552 รองชนะเลิศประกวดกลองยาว ประเภท ข และขบวนแห่ออนซอนกลองยาว ซึ่งถ้วยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2553 รองชนะเลิศประกวดกลองยาว ประเภท ข และขบวนแห่ออนซอนกลองยาว ซึ่งถ้วยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2554 ชนะเลิศประกวดกลองยาว ประเภท ข และชบวนแห่ออนซอนกลองยาว ซึ่งถ้วยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2555 รองชนะเลิศระดับ 2 ประกวดกลองยาว ประเภท ก และชบวนแห่ออนซอนกลองยาว พระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน ยาว อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2556 ชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน ระดับเยาวชนประเภทกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดโดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. 2556 รองชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน ระดับเยาวชนประเภทเซิ้ง ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดโดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. 2556 รองเลิศอันดับ 1 ประกวดกลองยาว ประเภท ก และชบวนแห่ออนซอนกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2557 ชนะเลิศประกวดกลองยาว ประเภท ก ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2558 ชนะเลิศประกวดกลองยาว ประเภท ก ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2559 ชนะเลิศประกวดวงกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานประเพณีบุญบั้งไฟ เทศบาลตำบลพุเตย อ.วิเชียรบุรี จ.เพชรบูรณ์

พ.ศ. 2559 ชนะเลิศประกวดวงกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงร่ำคำกาฬสินธุ์ แข่งขันประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองอาเซียน อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์

พ.ศ. 2560 รองชนะเลิศระดับ 2 ประกวดกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประเภท ก และชบวนแห่ออนซอนกลองยาว ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2560 รองชนะเลิศประกวดกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงร่ำคำกาฬสินธุ์ แข่งขันประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองอาเซียน อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์

พ.ศ. 2561 ชนะเลิศประกวดวงกลองยาว ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานประเพณีบุญบั้งไฟ เทศบาลตำบลพยุหะ อ.วิเชียรบุรี จ.เพชรบูรณ์

พ.ศ. 2562 ชนะเลิศประกวดวงกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงร่ำร้องคำกาฬสินธุ์ แข่งขัน ประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองอาเซียน อ.ร่ำร้องคำ จ.กาฬสินธุ์

พ.ศ. 2563 ชนะเลิศประกวดวงกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงร่ำร้องคำกาฬสินธุ์ แข่งขัน ประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองอาเซียน อ.ร่ำร้องคำ จ.กาฬสินธุ์

พ.ศ. 2563 ชนะเลิศประกวดวงกลองยาว ประเภท ก ประชาชนทั่วไป ชิงถ้วยรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงวัฒนธรรม ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

กล่าวโดยสรุปเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวงกลองยาวศิลป์อีสาน ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา ผลงานของวงกลองยาวศิลป์อีสานที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของวงกลองยาวอีสาน

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย

4.1 แนวคิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้าน

จารุวรรณ ธรรมวัตร (2540) ภูมิปัญญาพื้นบ้าน หมายถึง กระบวนการทางปัญญา ความคิด เพื่อแสวงหาองค์ความรู้ของชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกระแสความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง ธรรมชาติ จิตใจและพฤติกรรม สังคม องค์กรและวัฒนธรรม ชุมชน เศรษฐกิจ เทคโนโลยีการผลิต และในที่สุดการพึ่งตนเอง

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2541) ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเชื่อความสามารถ ความชัดเจนที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัวและการดำรงชีวิตในระบบนิเวศ หรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ที่ได้มีพัฒนาการสืบสานกัน มา ภูมิปัญญาเป็นความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถความชัดเจนที่เป็นผลของการใช้ สติปัญญาปรับตัวกับสภาวะต่าง ๆ ในพื้นที่กลุ่มชนนั้นตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานอยู่ และได้แลกเปลี่ยน สรรค์ทางวัฒนธรรมกับกลุ่มชนอื่นจากพื้นที่สิ่งแวดล้อมอื่น ที่ได้มีการติดต่อสัมพันธ์กันแล้วรับเอา หรือปรับเปลี่ยนนำมาสร้างประโยชน์หรือแก้ปัญหาได้ในสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคม วัฒนธรรม ของกลุ่มชนนั้น ภูมิปัญญาที่มาจากภายนอกและภูมิปัญญาที่ผลิตใหม่หรือผลิตซ้ำ เพื่อการแก้ปัญหา และการปรับตัวให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความเปลี่ยนแปลง

ลักขณา รอดสน (2540) ได้กล่าวถึง ภูมิปัญญาพื้นบ้าน หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ ของชาวบ้านที่ได้รับการถ่ายทอดกันมาจากบรรพบุรุษ เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตให้เป็นสุขในแต่ละ สภาพแวดล้อมโดยการประสมประสานความรู้ความคิดเข้าด้วยกัน ในการใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ล้วน

เป็นสิ่งที่มีความสำคัญค่าโดยผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับกาลสมัย และวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านไว้ดังต่อไปนี้

1. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านแก่เด็ก ซึ่งเด็กโดยทั่วไปมีความสนใจในสิ่งที่ใกล้ตัวในช่วงเวลานั้น ซึ่งแตกต่างจากผู้ใหญ่ กิจกรรมถ่ายทอดต้องง่าย ไม่ซับซ้อน สนุกสนาน และดึงดูดใจ เช่น การละเล่น การเล่านิทาน การลองทำ (ตามตัวอย่าง) การเล่นปริศนาคำทาย เป็นต้น

2. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านแก่ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ถือว่าเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ มาพอสมควรแล้วและเป็นวัยทำงาน วิธีการถ่ายทอดทำได้หลายรูปแบบ เช่น วิธีการบอกเล่าโดยตรงหรือบอกเล่าโดยผ่านพิธีสู่ขวัญ พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นต่าง ๆ ดังจะเห็นได้โดยทั่วไปในพิธีการแต่งงานของทุกท้องถิ่นจะมีขั้นตอน มีคำสอนที่ผู้ใหญ่สอนคู่บ่าวสาว วิธีการถ่ายทอดในรูปแบบการบันเทิง เช่น สอดแทรกในคำร้องของลิเก ลำตัด โนรา หนังตะลุงภาคใต้ หนังตะลุงภาคอีสาน (หนังประโมทัย) หลุน คำผญา คำสอยของภาคอีสาน คำสอยของภาคเหนือ เป็นต้น

คมกริช การินทร์ (2564) รูปแบบดั้งเดิมเป็นรูปแบบที่มีมาเมื่อแรกตั้งวงกลองยาว เป็นการบรรเลงเพื่อประกอบขบวนแห่ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และสนองตอบ ต่อความเชื่อที่ว่า จะทำให้ได้บุญ มีเครื่องดนตรีคือกลองยาว รำมะนา และเครื่อง ประกอบจังหวะจังหวะกลองที่ดีเป็นแบบโบราณ ประมาณ 2-3 จังหวะ ทำติกลอง ไม่ได้กำหนด ขึ้นอยู่กับความสนุกสนานไม่มีรูปแบบการแปรขบวน ซึ่งกลองแบบวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2562 259 ดั้งเดิมจะมีขนาดใหญ่กว่าในปัจจุบัน ในการตั้งเสียงใช้ข้าวคั่วกับขี้เถ้าโดยใช้หูของ นักดนตรีในการเทียบเสียงส่วนนางรำนั้นเป็นแบบตามความสมัครใจและความ สนุกสนานไม่ได้กำหนดเครื่องแต่งกายและไม่มีอุปกรณ์เสริมใด ๆ รูปแบบประยุกต์ เป็นการแสดงเพื่อประกอบขบวนแห่ ตามความเชื่อเดิมคือการได้บุญ และเพื่อให้เกิดความสนุกสนานมากขึ้นในส่วน ของ ดนตรีมีการเพิ่ม เครื่องทำนองได้แก่ พิณ และคีย์บอร์ด เข้ามา พร้อมกับเพิ่ม กลอง โซโล่ 3 ใบ การตั้งเสียงเริ่มมีการใช้วัสดุที่หาง่ายกว่าขี้เถ้า เพราะต้องใช้เวลาในการ เตรียมงาน จึงใช้วัสดุทดแทนได้แก่ กล้วยตาก เป็นต้น ในเรื่องจังหวะกลองมีการ คิดจังหวะเพิ่มเติมจากเดิม เพราะมีการนำทำนองเพลงอีสาน และเพลงสตริงเข้ามา บรรเลงประกอบ เริ่มมีท่าทางในการตีที่ต้องทำให้คล้ายกัน รูปร่างของกลองมีทั้งที่เป็นแบบเดิม และแบบใหม่ โดยแบบใหม่นั้น กลองจะมีขนาดเล็กลง เพื่อความสะดวกในการส่ายได้นานขึ้น พร้อมด้วยเพิ่มนางรำที่มีการแต่งตัวให้สวยงาม และมีการกำหนดท่าทำให้เหมือนกัน และจะมีการหยุดแสดงเป็นจุด ๆ ระหว่างแห่ ด้วย

วิรัช สีสุนทลิว (2551) เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2001102 ปฏิบัติรวมวงดนตรีพื้นบ้าน1กลองยาวอีสาน:2560 ได้กล่าวว่า โอกาสที่ใช้ในการแสดงและการก็รักษา กลองยาวอีสาน

เป็นการแสดงดนตรีที่สร้างสรรค์และภูมิปัญญาของศิลปินพื้นบ้านซึ่งถ่ายทอดโดยศิลปินพื้นบ้าน เช่นกันกลองยาวเป็นเครื่องดนตรีที่ผลิตและเล่นโดยนักดนตรีพื้นบ้านที่ไม่ผ่านการบำบัดการฝึกอบรม เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีดนตรีไม่ว่าในกรณีใดการถ่ายทอดและการสืบทอดจะกระทำโดยตรงแบบ ตัวต่อตัวและการท่องจำเป็นพื้นฐาน ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ครูให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยการอธิบายแนะนำสาธิตและฝึกปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อได้ปฏิบัติธรรมบําเพ็ญกุลและบําเพ็ญกุลประเพณีต่าง ๆ เพื่อสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้าน ของคณะกลองยาวบ้านโนนภิบาลจะใช้ผู้แสดงดังต่อไปนี้คือคนตีกลองยาว 8 คนตีฉิ่ง 8 คนคนตีกลอง 2 คนและฆ้อง 1 คนหรือแล้วแต่งาน บาลจะถือโอกาสบําเพ็ญกุลฮิตสิบสองหรือประเพณีที่จะจัดขึ้นในเดือนสิบสองจะจัดขึ้นในเดือนสี่เท่านั้น เดือนหกงานบุญบั้งไฟประเพณีเดือนแปดออกพรรษาเดือนสิบเอ็ดออกพรรษาและเดือนสิบสองประเพณีบุญกฐิน การแข่งขันกีฬาการเฉลิมฉลองความสำเร็จและงานเพื่อการท่องเที่ยวตามที่ นายจ้างให้ดำเนินการหรือตามประเพณีที่จัดให้มีการประกวดกลองยาวแบ่งการจัดเก็บได้ดังนี้

1. การจัดเก็บกลองยาวและรำมะนาควรมีดังนี้

- 1.1 ควรเก็บไว้ในที่ที่ไม่มีมอดแมลงกิน
- 1.2 ไม่ควรเก็บไว้ในที่อับชื้น เพราะจะทำให้กลองผุพังและหน้ากลองมีความเสียหาย
- 1.3 เมื่อเสร็จการแสดงควรชุบน้ำรดหน้ากลองออกทุกครั้ง เพื่อไม่ให้แมลงมาเจาะหน้า

กลองยาว

2. การเก็บรักษาฉาบใหญ่และฆ้อง ควรเก็บไว้ในกลองที่ไม่อับชื้นไม่ควรให้โดนน้ำ

3. การเก็บรักษาข้าวตอกหน้ากลอง ควรเก็บรักษาไว้ในกล่องที่มิดชิด เพื่อกันมดและแมลงจะกัดกิน และเก็บไว้ใช้ได้นาน

ศราวุธ โชติจรัส (2562) ได้กล่าวว่า การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแสดงกลองยาวและ เถนทการประกวดกลองยาวเป็นการส่งเสริมอนุรักษ์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานปลูกฝัง ให้เด็กเยาวชนชาวบ้านมีความรักสามัคคีในกิจกรรมความบันเทิงเข้าใจความเป็นพื้นบ้านอีสานซึ่งอยู่ กับสังคมอีสานมาอย่างช้านานใช้ศิลปะดนตรีเพื่อการสื่อสารด้านวัฒนธรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ให้ ยั่งยืนในด้านการพัฒนาศักยภาพทางด้านดนตรีและการแสดงพื้นบ้านของคนในชุมชนจึงมีการบูรณา การความรู้และการส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไปในคราวเดียวกันอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญา ความรู้ ความคิด ความเชื่อความสามารถ ความชัดเจนและการดำรงชีวิตในระบบนิเวศ หรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทาง สังคม ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบ ของกลองยาวอีสาน

4.2 แนวความคิดสร้างสรรค์

การวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยเลือกแนวคิดองค์ประกอบ การคิดสร้างสรรค์ของ (กานดา ทิววัฒน์ปกรณ์, 2543) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของ ความคิดสร้างสรรค์ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกันกับความคิดของคนอื่นและแตกต่างจากการคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการคิดของเดิมที่มีอยู่แล้วให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเห็น หรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่เคยคาดคิดความคิดริเริ่มมีหลายระดับ ซึ่งอาจเป็นความคิดครั้งแรกที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครสอน แม้ความคิดนั้นจะมีผู้อื่นคิดไว้ก่อนแล้วก็ตาม

2. ความคิดคล่องแคล่ว (fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน แบ่งเป็น 4 ประเภท

2.1 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำ

2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงความสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันหรือคล้ายกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

2.3 ความคิดคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ลีหรือประโยค และนำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดในสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ให้คิดประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดให้

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของการคิดโดยแบ่งออกเป็น

3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นได้ในทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่พยายามคิดหลายทางอย่างอิสระ ตัวอย่างของผู้ที่มีความยืดหยุ่นนี้ อาจได้แก่ คิดถึงประโยชน์ของโทรทัศน์ว่ามีอะไรบ้าง ความคิดของผู้ที่มีความคิดยืดหยุ่นสามารถจัดกลุ่มได้หลายทิศทางหรือหลายด้าน เช่น เพื่อรู้ข่าวสาร เพื่อโฆษณาสินค้า เพื่อธุรกิจ เพื่อการพักผ่อน ฯลฯ ในขณะที่คนซึ่งไม่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดได้เพียงทิศทางเดียว คือ การพักผ่อน

3.2 ความคิดยืดหยุ่นทางการดัดแปลง (Adaptor Flexibility) หมายถึง ความ

สามารถในการดัดแปลงความรู้ หรือประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์หลายๆ ด้านซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ผู้ที่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดดัดแปลงได้ไม่ซ้ำกัน

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึงความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน หรือเป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออจัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่ง ขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ การคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดที่ผู้วิจัยใช้แนวทางทฤษฎี และความรู้จากเอกสารวิจัยเป็นเครื่องบ่งชี้ องค์ประกอบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแบบฝึกทักษะกระบวนการคิด เนื่องจากความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบ จะมีผลต่อผู้สอนในการนำไปประยุกต์เข้ากับการจัดการเรียนการสอนเพื่อคิดค้นเทคนิควิธีการนำมาฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดแนวทางการคิดวิจารณ์ญาณ และค้นพบความสามารถที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ ได้โดยไม่ยึดติดรูปแบบการคิดเดิมๆ ทฤษฎีของเทย์เลอร์ (Tayler) ได้ให้ข้อคิดของทฤษฎีที่น่าสนใจว่า ผลของความคิดสร้างสรรค์ของคนนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นขั้นสูงสุดเสมอไป คือไม่จำเป็นต้องคิดค้นคว้าประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีผู้ใดคิดก่อนเลย หรือสร้างทฤษฎีที่ต้องใช้ความคิดด้านนามธรรมอย่างสูงยิ่ง แต่ความคิดด้านสร้างสรรค์ของคนเรานั้นอาจจะเป็นขั้นใดขั้นหนึ่งใน 6 ขั้นต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นต้นสุด เป็นสิ่งธรรมดาสามัญ คือเป็นพฤติกรรมหรือการไม่จำเป็นต้องอาศัยความคิด ริเริ่ม และทักษะอย่างใด อาจเป็นเพียงการแสดงออกอย่างอิสระเท่านั้น

ขั้นที่ 2 ได้แก่การทดลองสร้างผลผลิตด้วยทักษะเฉพาะทาง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ เช่น การพลิกแพลงการปรุงอาหารให้อร่อยและสวยงาม เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การคิดสิ่งสร้างสรรค์ ผลงานที่แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำได้แสดงความคิดใหม่ของเขาเองไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร

ขั้นที่ 4 การประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่ซ้ำแบบใคร เป็นการแสดงให้เห็นความสามารถที่แตกต่างไปจากผู้อื่น

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 การคิดสร้างสรรค์ขั้นสูงสุด อันแสดงถึงความสามารถในการคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุดในการสรุปข้อความ หลักการหรือทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่ซ้ำแบบใคร ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของกลองยาวอีสาน

4.3 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์

คำว่า “Aesthetics” ถูกใช้เป็นครั้งแรกในงานเขียนชื่อ *Reflections of Poetry* (1735) ของอเล็กซานเดอร์ เบอว์การ์เทิน (Alexander Baumgarten. 1714-1762) นักปรัชญาชาวเยอรมัน เบอว์การ์เทินใช้คำนี้ในฐานะที่เป็นการศึกษาเชิงปรัชญาเกี่ยวกับความรู้ของมนุษย์ ซึ่งแยกออกจากทฤษฎีความรู้หรือญาณวิทยา (Epistemology หรือ Theory of Knowledge เป็นสาขาหนึ่งของปรัชญา สุนทรียะนั้นมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. สภาวะปกติทางผัสสะ สุนทรียศาสตร์ มีสภาวะพื้นฐานทางผัสสะ ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้สึทางผัสสะที่คนเรารับรู้โดยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการรับรู้ความรู้สึกทางผัสสะอย่างแจ่มแจ้งนั้น ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของเราจะต้องสมบูรณ์และพร้อมเสมอ เราจะต้องสามารถที่จะแยกแยะความแตกต่างของสี อันหนึ่งจากสีอื่น ๆ ได้ ดนตรีชนิดหนึ่งจากดนตรีชนิดอื่นได้ การรับรู้ทางสุนทรียะของเราทั้งหมดขึ้นอยู่กับความสามารถของคนที่จะยอมรับความแตกต่างเช่นนั้น สีที่เราเห็นและเสียงที่เราได้ยิน ถ้าเราไม่สามารถที่จะสร้างหรือยอมรับประสบการณ์เช่นนั้นได้ ประสบการณ์สุนทรียะจะเป็นไปไม่ได้เลย นั่นเท่ากับเป็นการตอบคำถามทำไมคนตาบอดจึงไม่รับรู้ภาพเขียนและคนหูหนวกจึงไม่รับรู้ดนตรี

2. การไม่เห็นแก่ประโยชน์ การไม่เห็นแก่ประโยชน์เป็นคุณลักษณะอันสำคัญของประสบการณ์สุนทรียะ ศิลปินหรือผู้ดูศิลปะนั้นจะต้องเป็นอิสระจากความต้องการใด ๆ ในการที่จะได้รับความก้าวหน้าทางภาคปฏิบัติจากประสบการณ์ทางสุนทรียะ เขาจะต้องไม่แสวงหาชื่อเสียงหรือเงินทองจากแนวทางแห่งประสบการณ์สุนทรียะเพื่อประสบการณ์สุนทรียะเองนั้นก็หมายความว่าเขามีความพอใจภายใน ในประสบการณ์สุนทรียะเองและความพอใจภายในนี้เป็นเกณฑ์อันเดียวของประสบการณ์สุนทรียะ ดังนั้นประสบการณ์สุนทรียะนั้นจึงเป็นคุณค่าภายใน มิได้เป็นคุณค่าแห่งเครื่องมือปฏิบัติตัวอย่างเช่น มันเป็นสิ่งเป็นไปไม่ได้สำหรับนักดนตรีที่จะร้องเพื่อความพอใจและความสุขที่เขาจะได้รับและจำเป็นเลยที่เขาจะต้องการร้องเพื่อความสุขของคนอื่นและเพื่อเงิน

3. การไม่ยึดมั่นถือมั่น การไม่ยึดมั่นถือมั่นจากข้อวิตกกังวลประจำวันนั้น เป็นเงื่อนไขสำคัญทางประสบการณ์สุนทรียะ เพราะว่าประสบการณ์ทางสุนทรียะนั้น คนเราถูกหวังที่จะยอมรับความดูดซึมในประสบการณ์สุนทรียะด้วยตัวเอง แต่การดูดซึมในประสบการณ์สุนทรียะทั้งหมดนั้นไม่สามารถจะเป็นไปได้ ถ้าจิตใจของเรานั้นมีทุกข์ด้วยความกังวลในชีวิตประจำวัน ดังนั้นประสบการณ์สุนทรียะจึงต้องเป็นอิสระจากสิ่งกีดขวางใด ๆ และจากความกังวลใด ๆ ทั้งสิ้น

4. การอยู่ในความรู้สึก เมื่อเราดูละคร ใจของผู้ดูละครนั้นได้ปลีกตัวออกไปจาก ความกังวลส่วนตัวของตนเองและเข้าร่วมกับใจของผู้แสดงบางคนในละครนั้น ผลก็คือ ผู้ดูนั้นยอมรับประสบการณ์ทั้งหมดของผู้แสดง ประหนึ่งว่าตัวเขาเป็นผู้แสดงในละครนั้น นี้เรียกว่าการอยู่ในอารมณ์หรือการมีอารมณ์ร่วม

5. การแยกความจริงทางจิตวิทยา ผู้ละครนั้นต้องการทราบความจริงว่าสิ่งที่เรา เห็นอยู่ในละครเป็นเพียงการสมมติขึ้นไม่ใช่ความจริง ดังนั้น เราจะต้องไม่พยายามที่จะสับเปลี่ยนประสบการณ์ที่แท้จริงแห่งตัวเราเอง ประสบการณ์ของผู้แสดงในละครนั้น ถ้าเราสับเปลี่ยนประสบการณ์ที่แท้จริงกับประสบการณ์ของผู้แสดงในละครแล้ว ใจของเราจะเต็มไปด้วยความจำในอดีต ความกังวลและความห่วงใย เป็นต้น ผลก็คือว่าเราจะไม่สามารถที่จะสนุกสนานกับละครเลย

6. ประสบการณ์สุนทรีย์นั้น สามารถแบ่งปันส่วนให้กับคนอื่น ๆ ได้ คุณค่าของประสบการณ์สุนทรีย์นั้นจะไม่ลดลงเลย ประสบการณ์สุนทรีย์นั้นจะคงอยู่อย่างมั่นคงหรือจะเพิ่มขึ้นด้วยซ้ำไป นี่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของประสบการณ์สุนทรีย์และเป็นการตอบคำถามว่าทำไมประสบการณ์สุนทรีย์จึงถือว่าเป็นคุณค่าภายใน

7. ประสบการณ์สุนทรีย์จะต้องเป็นอิสระจากความรู้สึกแห่งการเป็นเจ้าของ หมายความว่า ถ้าบุคคลสนุกสนานเพลิดเพลินกับดนตรี เฉพาะที่ขับร้องโดยธิดาของตนเอง หรือเล่นด้วยดนตรีของตนเองแล้วความสนุกสนานเพลิดเพลินนั้นไม่ถือว่าเป็นประสบการณ์สุนทรีย์ที่แท้จริง เพราะมันเป็นการแสดงถึงความพอใจของตนต่อธิดาหรือเครื่องดนตรีของตนเท่านั้น แต่มิได้แสดง ถึงความพอใจต่อดนตรีเลย

8. ความแตกต่างระหว่างความคิดทางตรรกวิทยาและประสบการณ์สุนทรีย์สามารถอธิบายได้ดังนี้ ความคิดทางตรรกวิทยา มีวิธีการที่เป็นระบบ มีลำดับขั้นตอน วิธีการนี้เกี่ยวข้องถึงเฉพาะแนวความคิดของคนเราเท่านั้น แต่มิได้เกี่ยวข้องถึงลักษณะอื่น ๆ เช่น ความรู้สึก ความประสงค์ ในวิธีการอันนี้ เรารวบรวมส่วนต่าง ๆ หรือขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งหมดจากนั้นก็เข้าสู่การสรุป แต่ประสบการณ์สุนทรีย์นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทันทีและเป็นไปเอง ไม่ถูกบังคับและเป็นอิสระจากวิธีการคิดที่กระต่อนกระแท่น ประสบการณ์สุนทรีย์นั้นมิได้เกี่ยวข้องถึงเฉพาะความคิดเท่านั้น แต่เกี่ยวข้องถึงการรับรู้ผัสสะทุกส่วน เมื่อเรากล่าวว่าภาพเขียนนั้นสวยงาม มันไม่ได้หมายถึงข้อสรุปทางตรรกวิทยาที่พวกเราได้รับหลังจากการตรวจสอบส่วนแต่ละส่วนแล้ว แต่หมายถึง พวกเรามองดูภาพเขียนโดยส่วนรวมและยอมรับมันในฐานะที่เป็นส่วนรวม ดังนั้นประสบการณ์สุนทรีย์ จิตใจของมนุษย์มิได้เคลื่อนจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม แต่มันเริ่มด้วยส่วนรวมและเข้าถึงส่วนรวมในฐานะที่เป็นส่วนรวมทั้งหมด

ประโยชน์ของสุนทรียศาสตร์

สุนทรียศาสตร์ นับว่าเป็นศาสตร์อันลึกซึ้ง เป็นศาสตร์ที่พัฒนาจิตใจของมนุษย์โดยเฉพาะมนุษย์จำเป็นต้องศึกษาเพื่อปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้มีรสนิยมสูง เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาความสุขทางใจ และเพื่อเข้าถึงศิลปะทุกประเภท อันมนุษย์เราจะต้องเกี่ยวข้องโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเข้าถึงศิลปะนั้นได้รับประโยชน์หลายประการด้วยกัน คือ (ทวีเกียรติ ไชยยังยศ. 2538:3-6)

1. ได้รับรสความงามอมตะทางศิลปะ ซึ่งไม่เคยมีหรือเคยเห็นในธรรมชาติมาก่อน เรียกว่าได้รู้ได้เห็นเหนือกว่าคนธรรมดา
2. ความงามศิลปะจะฝังแน่นด้วยความทรงจำ ไม่ลืมเลือนง่าย ๆ
3. ศิลปะทำให้มนุษย์เรามีความเห็นร่วมกัน ทำให้จิตใจผูกพันต่อกัน คนที่มีอารมณ์มีรสนิยมตรงกัน จะมีความเข้าใจ จะรักกันแน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่น วรรณคดีชั้นสูงหรือศิลปะชั้นสูง จะมีจุดโน้มน้าวใจให้เราเข้าใจถึงคุณงามความดีบางอย่าง ซึ่งศิลปะซ่อนเร้นอยู่แล้ว ก็ยิ่งได้รับรสความลึกซึ้งของศิลปะเพิ่มขึ้นและพลอยปรับปรุงจิตใจให้มีการคล้อยตามไปด้วย

จาคูรงค์ มนตรีศาสตร์ (2529) ได้ให้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ว่า เป็นสาขาหนึ่งของ ปรัชญา ว่าด้วยเรื่องของความงามทางศิลปะ นับเป็นแนวคิดที่ดำเนินสืบเนื่องมาช้านาน สุนทรียภาพของชีวิตเป็นความซาบซึ้งที่มีคุณค่าในจิตใจของมนุษย์ เพราะทุกคนปรารถนาสิ่งที่ทำให้เจริญหู เจริญตา ซึ่งถือเป็นอาหารใจที่ได้รับจากทางหูและตา ความรู้สึกสุนทรียศาสตร์ ว่าด้วยความสวยงาม ความไพเราะสามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส เกิดความรู้สึกปิติยินดี อิ่มเอมใจ พอใจ และชื่นชมในสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาปะทะ

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2548) ความงามในศิลปะ เป็นผลงานทางทักษะที่ผ่านกระบวนการทางปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์แต่ละยุคสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจเป็นพื้นฐาน หรือกล่าวได้ว่าศิลปะไม่ใช่ธรรมชาติ แต่ศิลปะได้อาศัยธรรมชาติเป็นปัจจัยหนึ่งในแง่เป็นแหล่งดลใจทางการสร้างงานศิลปะนั้นเอง

กล่าวโดยสรุปเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์ นับว่าเป็นศาสตร์อันลึกซึ้ง เป็นศาสตร์ที่พัฒนาจิตใจของมนุษย์โดยเฉพาะ ความงามในศิลปะ เป็นผลงานทางทักษะที่ผ่านกระบวนการทางปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์แต่ละยุคสมัย ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของกลองยาวอีสาน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ชุมเดช เดชพิมล (2531) ได้ให้ความหมายได้ให้ความหมายของดนตรีพื้นบ้าน หมายถึงดนตรีที่บรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีของท้องถิ่น ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละภาค โดนเฉพาะดนตรีของภาคอีสานนั้น ท่วงทำนองดนตรีจะสนุกสนานด้วยจังหวะที่กระชั้นถี่ เร้าใจ เช่น ลายสุดสะแนน ลายลำเพลิน ลายกาเต้นก้อน ลายแมงตับเต่า ลายนกไซบินข้ามทุ่ง และลานทำนองกั้วเวงโยทยา เช่น ลายแม่ฮ้างกล่อมลูก ลายลมพัดพร้าว ลายโปงลาง หรือลาล่องโขง

ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2546) ได้กล่าวถึงดนตรีพื้นบ้านอีสานไว้ว่า มีวิวัฒนาการและใช้เวลาวิวัฒนาการมาเป็นเวลานาน เริ่มจากการเลียนเสียงของธรรมชาติ ป่า เขา ลำเนาไพร เสียงฝนตกและเสียงลมพัดใบไม้ไหว เสียงน้ำตก และน้ำเสียงเหล่านั้นมาใช้วัสดุในท้องถิ่นทำเลียนเสียง ต่อมาใช้วัสดุพื้นบ้านมาใช้เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ผิวไม้ ต้นหญ้าปล้อง ไม้ไผ่ หลังจากนั้นได้วิวัฒนาการมาจากเครื่องหนังสายหนัง แรงสั่นสะเทือนจึงเป็นวิวัฒนาการขั้นสูงสุดของดนตรีพื้นบ้าน มีความละเอียดความไพเราะมากขึ้น และเริ่มนำมาประสมประสานเกิดเป็นวงดนตรีพื้นบ้าน เช่น กรับ เกราะ โปง โปงกลาง ระนาด ซ้อง กลอง โหวด ปี่ พิณ ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบันศึกษาแหล่งวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสานในเขตลุ่มน้ำชี พบว่า จากการศึกษาแหล่งวัฒนธรรมภูมิปัญญาดนตรีพื้นบ้านอีสานในเขตลุ่มน้ำชี มีช่างเครื่องทำดนตรีพื้นบ้านอีสาน จำนวน 32 คน และเป็นช่างทำเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ได้แก่ ช่างทำพิณโป่ง ช่างทำพิณไฟฟ้า ช่างทำพิณเบส ช่างทำกลอง ช่างทำโปงกลาง ช่างทำโหวด ช่างทำซออีสาน ช่างทำฆ้องฮาด ช่างทำโหม่ง ช่างทำซ้อง ช่างทำหุน(หิน) และช่างทำปี่เขาควาย ซึ่งกระจายอยู่ใน 6 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดยโสธร

อร่ามจิต ชินช่าง (2531) ได้ศึกษาดนตรีที่ใช้ประกอบขบวนแห่การแข่งบั้งไฟมีสาระสำคัญ คือ ประกอบด้วยกลองตุ้ม พังฮาด กลองยาวอีสาน กลองรำมะนา ซ้อง โหม่ง ฉิ่ง ฉาบและก๊ับแก๊บบงานบุญบั้งไฟถือเป็นงานประเพณีของชาวอีสานที่จัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ชาวอีสานเชื่อว่าการจุดบั้งไฟเป็นการขอฝนจากพญาแถนจะทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลและข้าวปลาอาหารจะบริบูรณ์ในปีนั้น

ไพบูลย์ ตรีเดช (2532) ได้ศึกษาดนตรีพื้นบ้านอีสาน สรุปได้ว่าดนตรีพื้นบ้านอีสาน คือ ดนตรีที่เกิดขึ้นจากการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีของท้องถิ่นอีสาน และการขับร้องที่มีสำเนียงภาษาท่งทำนอง ลีลา กระแสที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ท้องถิ่นอีสานซึ่งมีการสืบทอดติดต่อกันมา โดยอาศัยการจดจำเป็นสำคัญ และนอกจากนี้ยัง แบ่งกลุ่มดนตรีออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ดนตรีพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมโคราช ดนตรีพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมกันทรวิชัย และดนตรีพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมหมอลำ

จเด็จ อาคเน (2534) ผลการศึกษาพบว่า กลองเสียงที่เข้าร่วมแข่งขันในงานบุญพระเวส ผลการศึกษาพบว่าการทำกลองเสียง กลองเสียงทำจากไม้ประดู่ มีรูปทรงคล้ายถึงความกว้างของหน้ากลองด้านบน วัดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 50 เซนติเมตร ความกว้างของหน้ากลองด้านล่างวัดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 20 เซนติเมตร ความสูง 90 เซนติเมตร จะใช้หนังความหนาหน้ากลองทั้งสองด้านใช้ทำหูกลอง และทำหนังรั้ว ส่วนขั้นตอนและวิธีการเสียงกลอง ในการแข่งขันกลองเสียงจะใช้กลองเป็นคู่ ประกอบด้วยผู้ตีกลองคณะละ 5 คน แต่ละคนจะมีไม้สำหรับตีคณะละ 1 คู่ ซึ่งทำจากไม้เค้ง ก่อนถึงวันแข่งขันจะมีการประกบคู่กลองไว้ล่วงหน้า เมื่อถึงกำหนดเวลาแข่งขัน คณะกลองเสียงทั้งสองทีมจะนำกลองขึ้นไปบนเวที และผูกมัดกลองยึดกับขาหยั่งให้เรียบร้อย พร้อมทั้งจะแข่งขัน เมื่อ

กรรมการให้สัญญาณแข่งขัน ผู้ตีไม้ที่หนึ่งของสองทีม จะต้องตีกลองทั้งสองลูกพร้อมกัน จากจังหวะเข้าไปหาเร็วและตีรัวประมาณ 1 นาที หมดเวลากรรมการจะตัดสินโดยยึดความดังของระดับเสียงเป็นเกณฑ์ ในการให้คะแนน คือ ดังเสียงลูก เสียงทอง หรือเสียงใส หลังจากนั้นก็จะให้ผู้ตีไม้ที่สองแข่งขันต่อและดำเนินการเช่นเดียวกันไปจนครบไม้ที่ห้าของแต่ละทีม แล้วจึงรวมคะแนนจากลูกตีทั้งหมดเพื่อประกาศผล หากหน้ากลองฝ่ายใดมีลักษณะในระหว่างการแข่งขันจะถือว่าแพ้ทันที สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างกลองเสียงกับวิถีชีวิตของชาวอีสานนั้น ชาวอีสานมีความเชื่อในเรื่องโชคกลาง และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น ก่อนที่จะตัดต้นไม้มาทำกลองจะต้องจัดทำขันห้า เพื่อบูชาและบอกกล่าวเทวดาเจ้าป่า และนางไม้เพื่อขอพรให้ประสบผลสำเร็จในการทำกลอง ตลอดจนให้ได้รับชัยชนะเมื่อเวลาแข่งขัน ไม้ที่นำมาทำกลองนั้น จะต้องมียักษ์ขี้ต๊อด มีขนาดพอเหมาะไม่มีตำหนิหรือเป็นโพรง

สันทนา ทิพวงศา (2535) ศึกษาเรื่องเครื่องดนตรีในวัฒนธรรมอีสานแล้วพบว่า เครื่องดนตรีประเภทกลองที่ปรากฏในวรรณกรรมอีสานได้แก่ กลองชัย ใช้ตีเป็นสัญญาณให้ฝนตกลงมาเมืองมนุษย์ กลองตั้งหรือกลองรำมะนา ใช้ตีร่วมขบวนแห่ร่วมกับกลองยาวอีสาน พิณ แคน และซอ กลองตุ้ม ใช้ตีร่วมกับพิณ แคน ปี่ลูกแคน เพื่อประกอบการลำ การพ้อน และขบวนแห่ และกลองยาวอีสาน ใช้ตีร่วมกับดนตรีชนิดอื่น เช่น กลองตั้ง (กลองรำมะนา) ฉาบ และฉาบเหล็ก

นพรัตน์ บัวพัฒน์ (2542) ศึกษาเรื่อง กลองยาวกับประเพณีฮีตสิบสองของชาวบ้านยางกู่ อำเภอร้อยชัย จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วพบว่า โอกาสในการใช้กลองยาวของชาวบ้านยางกู่ในประเพณี

ฮีตสิบสองมีเพียง 7 เดือน คือ เดือนสี่ เดือนห้า เดือนหก เดือนแปด เดือนสิบเอ็ด และเดือนสิบสอง ซึ่งเป็นการรื่นเริงสนุกสนาน และในเดือนห้า นั้น มีการบรรเลงกลองยาวเพื่อเป็นการบวงสรวงบูชาปรากฏโบราณสถานที่สำคัญของหมู่บ้าน ส่วนในเดือนอ้าย เดือนยี่ เดือนเจ็ด เดือนเก้า เดือนสิบนั้น เป็นเดือนที่เน้นการปฏิบัติเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา บรรพบุรุษและความเชื่อ จึงไม่นิยมให้มีการรื่นเริงสนุกสนาน ชาวบ้านยางกู่ทำกลองยาวขึ้นเอง โดยเครื่องมือส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในงานช่างทั่วไป ไม่มีการทำเครื่องมือที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการทำ เพราะมีผลต่อเนื้อไม้และเสียงของกลองยาว วัสดุที่นำมาใช้ทำกลองยาวชาวบ้านใช้ไม้ขนุนที่แก่จัด การทำกลองยาวของชาวบ้านยางกู่มีหลักในการทำอยู่ 2 ขั้นตอน คือการเตรียมการและขึ้นทำกลองยาว ส่วนด้านความสัมพันธ์ของกลองยาวกับชาวบ้านยางกู่พบว่า การบรรเลงกลองยาวกับประเพณีฮีตสิบสองมีความสัมพันธ์กันมาก รวมทั้งในด้านการดำเนินชีวิต ความเชื่อและพิธีกรรม

รัฐจวน อีสรานวัฒน์ (2522) ได้ศึกษากลองยาวของชาวอำเภอสหัสขันธ์จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการของคณะกลองยาวตั้งแต่ พ.ศ. 2516-2522 ใน 3 ประการ เครื่องดนตรีการประสมวง วิธีการบรรเลง พบว่า เครื่องดนตรีแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ ประเภทหนังหุ้ม ประเภทโลหะ ประเภทดนตรีสากล ประเภทหนังหุ้ม ได้แก่ กลองยาว และกลองรำมะนา พบว่าวัสดุที่ใช้หุ้มกลองยังใช้หนังวัว ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะหนังวัวทนทานและเสียงดังดี ไม้ที่ใช้ทำหุ่น นิยม

ใช้ไม้หาด ไม้ขนุน ไม้ประดู่ ไม้พุง ส่วนเชือกร้อยหุระวิง และสายตึงเดิมใช้เชือกหนังวัว เปลี่ยนเป็น เชือกไนลอน เพราะหาง่ายและสะดวกในการใช้ ประเภทโลหะประกอบด้วย ฉิ่ง ฉาบ และฆ้องโหม่ง มี พัฒนาการด้านจำนวนการใช้เพิ่มขึ้น ประเภทโลหะประกอบด้วย ฉิ่ง ฉาบ และฆ้องโหม่ง มีพัฒนาการ ด้านจำนวนการใช้เพิ่มขึ้น ส่วนวัสดุไม่เปลี่ยนแปลง ประเภทดนตรีสากล ได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า และกลอง โซโล่ มีพัฒนาการด้านจำนวนและการใช้ทุกคณะ จากเดิมไม่มีการประสมวง มีการพัฒนาจากแบบ ตั้งเดิมเป็นแบบประยุกต์ จำนวนเครื่องดนตรีเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีเครื่องดนตรีสากลและการฟ้อนรำ ประกอบขบวน วิธีการบรรเลงพบว่าปัจจุบันการบรรเลงกลองยาวจะใช้ดนตรีสากลบรรเลงนำ เพลงที่ใช้ ในการบรรเลงเป็นเพลงไทยลูกทุ่ง ลูกกรุง เพลงหมอลำ ที่นิยมทั้งในอดีตและปัจจุบัน การบรรเลง แบ่งออกเป็น 4 สาย ตามลักษณะการตีและครูฝึก ได้แก่ครูฝึกจากอำเภอลำปำปทุม จังหวัด มหาสารคาม ครูฝึกจากจังหวัดยโสธร ครูฝึกจากอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด และครูฝึกจากอำเภอศรี สมเด็จ พบว่ามีการบรรเลงเหมือนกันในสายที่หนึ่ง สาม สี่ ที่แตกต่างคือ สายที่สองมีครูฝึกจากจังหวัด ยโสธร ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างกลองยาวกับวิถีชีวิตของชาวอำเภอศรีสมเด็จนั้น ด้านความสัมพันธ์ กับวัฒนธรรมประเพณีพบว่า กลองยาวเข้าไปมีส่วนร่วมในงานประเพณีฮีตสิบสองเดือนมากถึงเก้า เดือน มีเพียงสามเดือนเท่านั้นที่ไม่นิยมใช้กลองยาวในขบวนแห่ ได้แก่เดือน เก้า เดือนสิบ เดือนสิบ เอ็ด ด้านสังคมพบว่า กลองยาวเป็นดนตรีท้องถิ่นที่สร้างความบันเทิงแก่ชุมชนและก่อให้เกิดความรัก สามัคคีในครอบครัว ญาติมิตร สังคมกลองยาว และความสามัคคีระหว่างองค์กรกลองยาวกับ หน่วยงานราชการ ด้านเศรษฐกิจพบว่าการแสดงกลองยาวเป็นอาชีพที่เพิ่มรายได้แก่ครอบครัว ถึงแม้ ไม้มากแต่ก็ได้คุณค่าด้านจิตใจทุกคนมีความภาคภูมิใจในศิลปะดนตรีท้องถิ่นของตน

สมบัติ ทับทิมทอง (2544) ได้ศึกษาสภาพการดำรงอยู่ของคณะกลองยาวอำเภอลำปำปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า คณะกลองยาวอำเภอลำปำปทุมมีพัฒนาการเป็นสามช่วง ช่วงแรกเป็นแบบไม่มีรูปแบบ เกิดจากความมีนิสัยร่าเริงสนุกสนานของชาวบ้านผสมผสานกับความ เชื่อและศรัทธาว่า การนำกลองยาวไปแห่ขบวน นอกจากจะได้รับความสนุกสนานแล้ว ยังได้บุญกุศล อีกด้วย ช่วงที่สองแบบดั้งเดิม ซึ่งใช้เป็นเครื่องดนตรีประกอบขบวนแห่งานประเพณีสำคัญของท้องถิ่น ผู้ตีกลองยาวนุ่งโสร่งไหม สวมเสื้อย้อมคราม ใช้ผ้าขาวม้าคาดเอวและโพกศีรษะ เครื่องดนตรี ประกอบด้วยกลองยาว รำมะนา และฉาบ บรรเลงจังหวะเพลงพื้นบ้านอีสาน ยังไม่มีเครื่องดนตรีที่ใช้ บรรเลงทำนองเพลง ช่วงที่สามเป็นคณะกลองยาวประยุกต์เพื่อรับจ้างแสดงทั่วไป นอกจากมีผู้ตีกลอง ยาวเพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังมีการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสดฉูดฉาดนำออร์แกน เบส กลองชุด 3 ใบ (กลองโซโล่) และพิณ ผสมผสานกันไป รวมทั้งขบวนฟ้อนสวยงามประกอบการแสดงกลองยาวอีกด้วย เนื่องจาก วัฒนธรรมประเพณีเป็นบ่อเกิดของคณะกลองยาว จึงได้มีการถ่ายทอดต่อเนื่องกันมาเป็นลำดับ ปัจจุบันมีคณะกลองยาวในอำเภอลำปำปทุมจำนวนมากกว่า 50 คณะ สามารถดำรงอยู่ได้เนื่องจาก

ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสืบสานประเพณีท้องถิ่นและได้รับค่าจ้างจากการแสดงพอยู่ตามลำดับ

สุพรรณิ เหลือบุญชู (2545) ได้วิจัยการศึกษาจิตลักษณะและการวิเคราะห์ดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบ และการวิเคราะห์ดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ การวิจัยพบว่าการศึกษาวิเคราะห์ที่ได้เลือกเพลงแต่ละประเภทมาวิเคราะห์ 4 บทเพลง ได้แก่ เพลงอมตูก เพลงรำเปย เพลงกโนปดิงตองและเพลงระบำสุ่ม เพื่อทำการวิเคราะห์ตามหลักดุริยางคศิลป์ด้านองค์ประกอบทางด้านดนตรี คือ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน และพื้นผิว ระบบเสียง และจิตลักษณะของบทเพลง ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า บทเพลงอีสานใต้สามารถจัดระบบจิตลักษณะได้ตามองค์ประกอบด้าน จังหวะและจังหวะกลอง ประกอบด้วยการเล่นที่แบบซ้ำทำนอง และกระโดดข้ามด้านหลักเสียง (Tonality) สัปตะโทนิค (Heptatonic) และ Pentatonic ทางด้านเสียงประสานมีทั้ง Homophony และ Heterophony ทางด้านพื้นผิวเป็นลักษณะการบรรเลงที่อาศัยทำนองเป็นหลักทั้งจากการขับร้อง การบรรเลงวง ด้านจิตลักษณะ มีลักษณะโครงสร้างของเพลงแบบเพลงทำนองเดียวแต่มีเนื้อร้องหลาย ๆ ท่อน เพลง 2 ท่อน และท่อนที่เป็นสร้อยเพลง รูปแบบโครงสร้างมีท่อน A ท่อน AA , (1) AA , (2) AA , (3) ท่อน AB , และท่อน AB โดยมีจิตลักษณะของเพลงในรูปแบบที่ไม่ซ้ำกัน

อรทัย โพธิ์มันต์ (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนบูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องกลองยาวบ้านหนู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนแบบบูรณาการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องกลองยาวบ้านหนู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.60/82.13 แต่มีดัชนีประสิทธิผลของแผนแบบบูรณาการ เท่ากับ 0.5670 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.70 2) หนังสือประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องกลองยาวบ้านหนู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการใช้แผนการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแผนแบบบูรณาการ แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องกลองยาวบ้านหนู มีคะแนนระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.60 โดยสรุปพบว่า แผนแบบบูรณาการ ช่วยให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

จักรี ออบมา (2560) การวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้าน: วรรณกรรมศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวว่า วงโปงลางศิลป์อีสานเดิมชื่อวงแคนเงิน พ.ศ.2544 ก่อตั้งขึ้นจากสโมสรนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรของมหาวิทยาลัย โดยการรวมกลุ่มของนิสิตสาขาดุริยางคศิลป์ สาขาศิลปะการแสดง และสาขาทัศนศิลป์ ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ในช่วงปี พ.ศ.2549 สำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดการประกวดดนตรีพื้นบ้านขึ้น ผลการประกวดในปีนั้นวงโปงลาง

ศิลปอีสานซึ่งเป็นการเข้าร่วมเป็นครั้งแรกได้รับรางวัลชนะเลิศ จากนั้นวงศิลปอีสานจึงได้ร่วมแข่งขันในทุกๆปี พ.ศ.2557 วงโปงลางศิลปอีสานก็ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดอีกครั้งหนึ่ง

กระบวนการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้านวงโปงลางศิลปอีสานได้แนวคิดจากระเบียบการแข่งขันที่เป็นโจทย์ในการสร้างสรรค์ และมีระบบขั้นตอน ประกอบด้วย ประชุมวางแผนในการดำเนินงาน แบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบ รายงานผลการปฏิบัติงาน ปรับปรุงแก้ไข และประเมินผลงาน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Kim, (1996) ศึกษาเกี่ยวกับการสอนดนตรีประยุกต์ ควรจะเป็นการสร้าง นักดนตรีที่ดี ผู้ซึ่งไม่เพียงเล่นดนตรีได้อย่างมีเทคนิควิธีเท่านั้น แต่ยังสามารถเล่นได้ไพเราะเพราะพริ้งแบบดนตรีอีกด้วย อย่างไรก็ตามการสอนดนตรีประยุกต์ในปัจจุบันนั้นบ่อยครั้งจะสอนเทคนิควิธีการเพียงอย่างเดียวมากกว่าสอนให้เข้าใจ ซึ่งการสอนแบบเป็นวิชาการนั้นจะนำไปสู่ความสามารถทางดนตรีที่จำกัดของนักเรียนการศึกษานี้พยายามที่จะแสดงให้เห็นถึงแนวทางที่เป็นไปได้ที่จะส่งเสริมการสอนดนตรีประยุกต์ในปัจจุบัน โดยใช้การศึกษาทางด้านประวัติและทฤษฎีทางดนตรี ซึ่งเกี่ยวข้องกับดนตรีที่นักเรียนเล่นอยู่ในปัจจุบันแนวทางที่นำมาใช้ในการเตรียมเนื้อหาทางทฤษฎีและประวัติดนตรีที่กล่าวถึงนั้น คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมทดลองดูเหมือนว่าจะได้รับความรู้ทางดนตรีที่ตนเองเล่น โดยใช้โปรแกรมและสามารถที่จะเชื่อมโยงการสอนทางทฤษฎีและประวัติเข้ากับดนตรีได้ยิ่งไปกว่านั้นกระบวนการใช้คอมพิวเตอร์ดูเหมือนว่าจะช่วยกระตุ้นนักเรียนเหล่านี้ศึกษาหาความรู้ทางดนตรีที่ถูกเพิกเฉยในบทเรียนของเขาด้วยเหมือนกัน ครูของนักเรียนเหล่านี้ยังแสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบสนองในทางบวกต่อการสอนทฤษฎีและประวัติดนตรีโดยคอมพิวเตอร์ ช่วยแม้ว่าพวกเขาจะแสดงให้เห็นถึงความกล้าที่พวกเขาขาดเครื่องมือและการฝึกการใช้คอมพิวเตอร์ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นการพัฒนาศักยภาพที่เหลือเชื่อในเรื่องของแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการเรียนรู้ทางดนตรี

Nettl, Bruno, (1956) ได้กล่าวถึง 1.ความหมายของคำว่า primitive culture (วัฒนธรรมล้าหลัง) 2. บทบาทของดนตรีในสังคมที่ล้าหลัง 3. พัฒนาการและระเบียบวิธีวิจัยทางดนตรีวิทยา 4. บันไดเสียงและทำนอง 5. จังหวะลีลา และ คีตลักษณ์ 6. เสียงเพลงที่มีทำนองซ้อนกันหลายทำนอง 7. เรื่องของเครื่องดนตรี 8. เรื่องคนอินเดียแดงในอเมริกาใต้ 9. ดนตรีนิกรในอเมริกา 10. ทฤษฎีการเกิดของดนตรี Bruno nettl กล่าวไว้ในหนังสือ Theory and method in ethnomusicology ว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม, (Nettl l. 1954) เพราะดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งจะถูกสร้างขึ้นมาให้มีความสอดคล้องกับลักษณะของแต่ละสังคม จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย เพื่อรับใช้สังคมนั้น ๆ และยังได้กล่าวถึง บทบาทของดนตรีในสังคมแบบดั้งเดิมว่าดนตรีจะปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมของชนกลุ่ม เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เป็นถึงข้อเท็จจริงบางประการของสังคมในอดีตดนตรีจะมีบทบาทต่อสังคมในอดีตมากทั้งในด้านความบันเทิงและเป็นเครื่องประกอบที่สำคัญ

ของพิธีกรรมครั้งนี้รวมทั้งการเต้นรำและเพลงเกิดขึ้นจากพื้นฐานของความเชื่อและพิธีกรรม (Nettle.1956 :6 - 21)

Midzley,Ruth, (1976) ได้กล่าวถึง เรื่องการแบ่งประเภทการแบ่งเครื่องดนตรีและลักษณะของการผสมวงดนตรี โดยให้รวมเอาเครื่องดนตรีจากประเทศต่าง ๆ มาจัดเป็นหมวดหมู่และได้แบ่งเครื่องดนตรีออกเป็น 5 ประเภท 1. ประเภทเครื่องเป่า (Aero phones) 2. ประเภทเครื่องดนตรี (idiophones) 3. ประเภทกลอง (Membrane phones) 4. ประเภทเครื่องสาย (chordophones) 5. ประเภทเครื่องไฟฟ้า(Electrophones)

กล่าวโดยสรุปเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของกลองยาวอีสาน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ในการศึกษา โดยมีการศึกษาเบื้องต้น (Primary Research) จากการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเอกสารทางวิชาการตำรารายงาน แนวความคิด ทฤษฎี และบทความจากวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงกลองยาว การศึกษาครั้งนี้ประเด็นของการศึกษา คือ เพื่อบริบทของวงกลองยาวศิลป์อีสานวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Work) จากกลุ่มผู้รู้ (Key Informants) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) และกลุ่มบุคคลทั่วไป (General Informants) เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตในการวิจัย

- 1.1 ด้านเนื้อหา
- 1.2 ด้านระยะเวลา
- 1.3 ด้านขอบเขตพื้นที่การวิจัย
- 1.4 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. วิธีดำเนินการวิจัย

- 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.3 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.4 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจแนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน ที่ต้องการทำการศึกษาของการวิจัยดังนี้

- 1.1. เพื่อศึกษารูปแบบและพัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน
- 1.2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

2. ด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาระหว่างเดือนพฤษภาคม 2562 ถึง เดือนพฤษภาคม 2565

3. ด้านขอบเขตพื้นที่การวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ขอบเขตพื้นที่การศึกษาวงกลองยาวศิลป์อีสาน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. วิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลรวบรวมเอกสาร (Document) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Study) โดยสัมภาษณ์ และวิธีการสนทนากลุ่มและนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ พร้อมนำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งตามประเภทกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1.1 แบบสำรวจ (Basic Survey) ใช้สำรวจพื้นที่ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานการเข้าถึง ความน่าสนใจ จากสภาพการณ์ที่ได้พบเห็นแล้วบันทึกลงในแบบสำรวจ

1.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Formal Interview) ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้กลุ่มผู้ปฏิบัติกลุ่มบุคคลทั่วไป เป็นประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยใช้สำหรับการสอบถามกับผู้ให้ข้อมูลในด้านบริบทของวงกลองยาวศิลป์อีสาน และสามารถที่จะเจาะลึกได้โดยทันที

1.3 แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Informal Interview) ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มบุคคลทั่วไป เพื่อค้นหาประเด็นที่ขาดตกและนอกเหนือจากกรอบที่ตั้งไว้

1.4 แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ใช้สังเกตกลุ่มผู้รู้กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มบุคคลทั่วไป เป็นการสังเกตเกี่ยวกับวงกลองยาวศิลป์อีสาน

1.5 แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participatory Observation) ใช้สังเกตกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มบุคคลทั่วไป เป็นการสังเกตสภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการวิจัย ซึ่งได้แก่การเดินทางเข้าถึงพื้นที่ที่ทำการวิจัย สิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนกิจกรรมของพื้นที่ที่ทำการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานและเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร

1.6 แบบสนทนากลุ่ม (Focused Group) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ และสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกและให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน โดยมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน บริบทพื้นที่ในการทำวิจัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิจัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในท้องสมุด และอินเทอร์เน็ต

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม ทำการเก็บระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

2.1 การสำรวจ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการวงกลองยาวศิลป์อีสาน สํารวจบุคคลสำคัญ สํารวจ

นักดนตรี สํารวจวงดนตรี สํารวจเครื่องดนตรี สํารวจดนตรีและเพลงพื้นบ้านรวมถึงอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2.2 การสัมภาษณ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบในการสัมภาษณ์ 2 รูปแบบ ได้แก่

(1) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้รู้กลุ่มผู้ปฏิบัติกลุ่มบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับวงกลองยาวศิลป์อีสาน

(2) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวงกลองยาวศิลป์อีสาน

2.3 การสังเกต โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เกี่ยวกับดนตรี วัฒนธรรม สังคม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ วงกลองยาวศิลป์อีสาน รวมถึงกระบวนการสืบทอดด้านดนตรี

2.4 การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการร่วมสนทนากลุ่ม โดยมีทั้งคำถามหลักและคำถามรองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมถึงการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น โดยการร่วมอภิปรายร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมสรุปข้อมูลระหว่างผู้วิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนด

7. การบันทึกข้อมูล

ผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลจากการดำเนินงานภาคสนาม ดังนี้

1. บันทึกลงสมุดบันทึก และบันทึกลงคอมพิวเตอร์
2. บันทึกเสียงด้วยคอมพิวเตอร์ระบบดิจิทัล

3. บันทึกภาพนิ่งด้วยกล้องดิจิทัล
4. บันทึกภาพเคลื่อนไหวด้วยกล้องระบบดิจิทัล

8. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยทำการแบ่งข้อมูลเป็นสองส่วน คือส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริบททางวัฒนธรรมดนตรีและส่วนที่เป็นตัวดนตรีโดยในส่วนที่เป็นบริบททางวัฒนธรรมดนตรีนำไปต่อวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่งโดยใช้วิธีการเขียนแบบพรรณนาวิเคราะห์ และในส่วนที่เป็นตัวดนตรีไปต่อวัตถุประสงค์ข้อที่สองผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจัดเตรียมเพื่อทำการวิเคราะห์

โดยใช้ทฤษฎีทางดนตรีแบ่งหัวข้อในการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์
2. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน
3. การจัดกระทำข้อมูล วิเคราะห์โครงสร้างโน้ต เพลงกลองยาวประยุกต์
4. สรุปการศึกษาวิจัย

9. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปให้ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์(Descriptive Analysis)

บทที่ 4

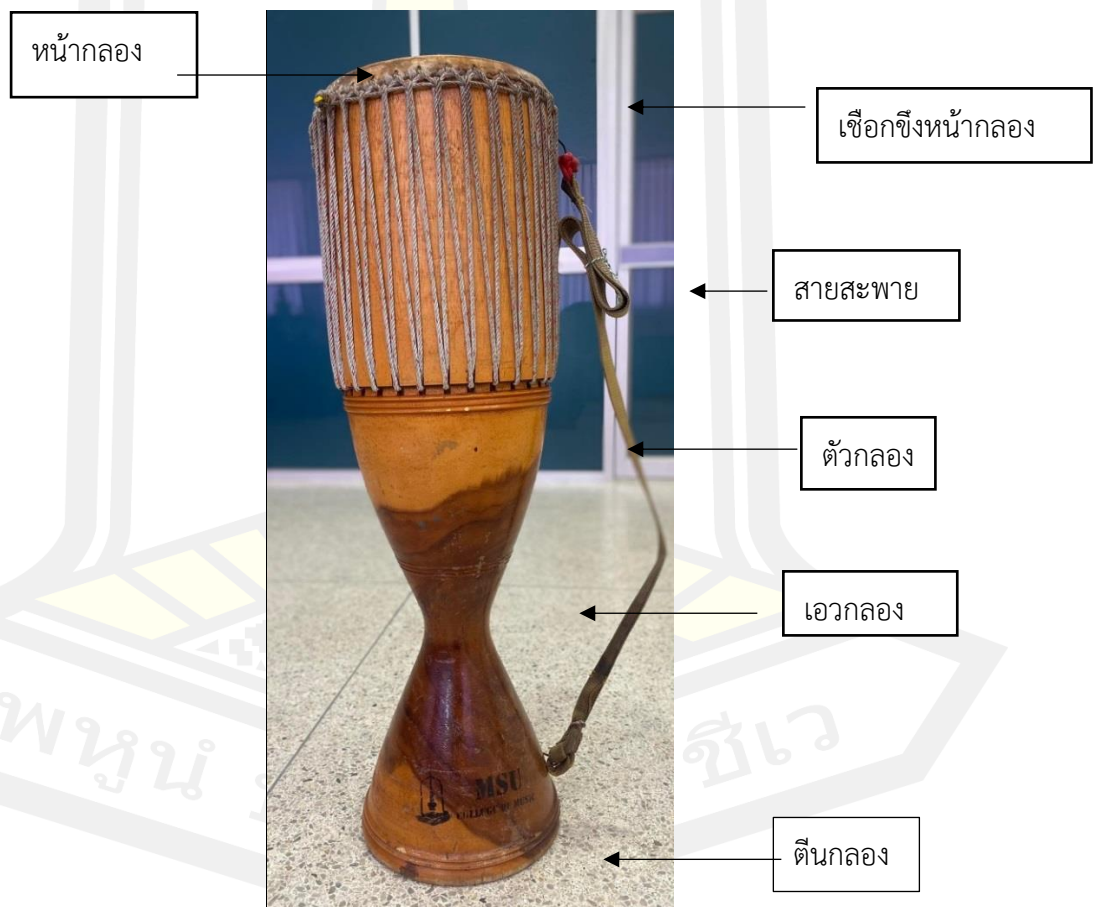
รูปแบบและพัฒนากการของกลองยาวศิลปอีสาน

1. รูปแบบและพัฒนากการของกลองยาวศิลปอีสาน

1.1 รูปแบบกลองยาวศิลปอีสาน

1.1.1 เครื่องดนตรีในวงกลองยาวศิลปอีสาน

กลองยาวเป็นเครื่องดนตรีประเภทตีเป็นกลองหน้าเดียวหุ้มด้วยเนื้อสัตว์เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10-11 นิ้ว ความยาวประมาณ 1 เมตร ตัวกลองทำจากไม้ขนุน เพราะมีน้ำหนักเบา และเสียงดังกังวานไพเราะ ตลอดทั้งมีรูปลักษณะที่สวยงาม หน้ากลองซึ่งด้วยหนังวัวตึงด้วยเชือกไนลอน

รูปภาพที่ 1 กลองยาวอีสาน

ที่มา : ผู้วิจัย

ข้าวตีดหน้ากลองยาว

วัสดุที่ใช้ในการถ่วงหน้ากลองทำจากข้าวเหนียวสุกบดให้ละเอียดคลุกกับขี้เถ้าให้เหนียว สำหรับตีดหน้ากลองหรือใช้กล้วยอบน้ำผึ้งบดละเอียด เพื่อถ่วงหน้ากลองให้มีระดับเสียงเดียวกัน

รูปภาพที่ 2 กล้วยอบน้ำผึ้งบดละเอียด ใช้ตีดหน้ากลองยาว

ที่มา : ผู้วิจัย

กลองรำมะนาหรือกลองตุ้ม

กลองรำมะนาหรือกลองตุ้ม เป็นกลองขนาดใหญ่ มีหน้าเดียว หน้ากลองหุ้มด้วยหนังวัวหรือหนังควาย ซึ่งด้วยเชือกไนลอนใยทะเลเพราะไม่เลือนไม่ยืดสะดวกหาง่าย หน้ากลองมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 19 – 20 นิ้ว หนาประมาณ 8-14 นิ้ว ตีด้วยมือหรือไม้ نرمหุ้มผ้าให้แน่น โดยจะใช้สายสะพายตีคนเดียว

รูปภาพที่ 3 กลองรำมะนา

ที่มา : ผู้วิจัย

ฉาบใหญ่

ฉาบใหญ่ เป็นเครื่องตีประเภทหนึ่งทำจากโลหะผสม รูปร่างคล้ายจานหรือฝ่าหม้อ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8-12 นิ้ว ใช้สำหรับตีซัดจังหวะหรือตีล่อ ในการบรรเลงกลอยาว ฉาบมีหน้าที่ทำให้จังหวะสนุกสนาน

รูปภาพที่ 4 ฉาบใหญ่

ที่มา : ผู้วิจัย

ฆ้อง

ฆ้อง ทำด้วยทองเหลืองหรือแผ่นเหล็กรูปวงกลมตรงกลางทำเป็นปุ่มนูน เพื่อใช้รองการตีให้เกิดเสียง เรียกว่า ปุ่มฆ้อง ต่อจากปุ่มเป็นฐานแผ่ออกไปแล้วงอขึ้นมาโดยรอบเรียกว่า “ ฉัตร ” ส่วนที่เป็นพื้นราบรอบปุ่มเรียกว่า “ หลังฉัตร ” ส่วนที่เป็นพื้นราบรอบปุ่มเรียกว่า “ หลังฉัตร ” หรือ “ ขานฉัตร ” ส่วนที่งอเป็นขอบเรียกว่า “ ใบฉัตร ” ที่ใบฉัตรนี้จะมีรูเจาะสำหรับร้อยเชือกหรือหนังเพื่อแขวนฆ้อง สำหรับคณะกลองยาวศิลปอีสานนั้น ใช้ฆ้องเส้นผ่านศูนย์กลาง 8-10 นิ้ว ตีกำกับจังหวะตั้งแต่เริ่มจนจบการแสดง

รูปภาพที่ 5 ฆ้อง

ที่มา : ผู้วิจัย

การขึ้นหน้ากลองยาว

กลองยาวถ้าใช้งานบ่อย ๆ จะทำให้หน้ากลองยาวหย่อนหรือถ้าเก็บไว้นานในที่ที่มีอากาศมีความชื้น และไม่คอยได้ใช้งานก็จะทำให้หน้ากลองยาวหย่อนเช่นกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องขึ้นหน้ากลองยาวทุกครั้งก่อนจะทำการแสดง การขึ้นหน้ากลองยาวมีอุปกรณ์และวิธีการ ดังนี้

1. อุปกรณ์การขึ้นหน้ากลองยาว

1.1 ไม้ปากกา ทำจากไม้ไผ่ยาวประมาณ 2 ฟุต ผ่าเป็นช่องตรงปลายไม้เป็นรูปตะเกียบ ความกว้างประมาณ 1 นิ้ว ความลึกประมาณ 2 นิ้ว และเจาะรูตรงกลางเพื่อสอดไม้ประกอ เพื่อเป็นที่จับ หมุนเวลาตีเชือกกลองยาว

รูปภาพที่ 6 ไม้ปากกา

ที่มา : ผู้วิจัย

1.1.2 การเทียบเสียงกลองยาว

การเทียบเสียงกลองยาวสิ่งสำคัญที่สุดในการเทียบเสียง คือ ข้าวติดหน้ากลองยาว หรือเรียกว่า “ จ่ากลองยาว ” ซึ่งจะติดบริเวณหน้ากลองยาวตรงจุดกลาง ส่วนข้าวที่นำมาติดหน้ากลองยาวนั้นทำจากข้าวเหนียวสูกบดให้ละเอียดผสมกับขี้เถ้า แต่ปัญหาการใช้ความเหนียวติดคือ แห้งเร็วมีผลทำให้ข้าวหลุดออกจากหน้ากลองยาวและเก็บไว้ใช้ไม่ได้นาน ดังนั้น เพื่อความสะดวกให้ใช้กล้วยอบน้ำผึ้งบดให้ละเอียดแทน เพราะมีคุณภาพมากกว่าละเก็บไว้ใช้ได้นานกว่าและทำให้เสียงกลองยาวมีเสียงดังกังวานเช่นกัน

การปรับเสียงกลองยาวนั้นไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ตี แต่มือกลองยาวทั่วไปอีสานทั่วไปมักจะเทียบกับความเคยชินกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน เช่น ตั้งระดับเสียงการกินป่นกุ่ม ซึ่งมีลักษณะระดับเสียงดังนี้ ป่น ป่น กุ่ม กินป่นกุ่ม เทิงเผ็ดเทิงมัน กินป่นกุ่ม เทิงเผ็ดเทิงเค็ม แต่ถ้าเป็นนักดนตรีกลองยาวเทียบเสียงชาวบ้านนั้น จะเทียบเสียงเป็น เป้ง เป็ด เป้ง ตุ่ม เป้ง เป็ด เป้งตุ่ม แต่ในปัจจุบันทางวงกลองยาวศิลป์อีสาน ใช้จูนเนอร์ในการวัดเสียง เป็นเสียงDmหรือCm# เพื่อความรวดเร็วในการตั้งเสียงกลองยาว

รูปภาพที่ 7 การตีตบหน้ากลองยาว

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 8 การตีตบหน้ากลองยาวแบบสมบูรณ

ที่มา : ผู้วิจัย

1.1.3 วิธีการบรรเลงให้เกิดเสียงที่ต้องการ

การวางมือตีกลองยาว

การตีกลองยาววงศิลป์อีสาน มือกลองยาวจะสะพายกลองยาวไว้ด้านซ้าย ส่วนความเอียงของกลองอยู่ที่ความพึงพอใจของมือกลอง และมือกลองจะต้องใช้มือขวาเป็นมือหลักในการตีกลอง สำหรับการตีกลองยาวนั้นมีทั้งหมด 3 เสียง ดังนี้

เสียงเป้ง เป็นการตีแบบหน้ากลอง มือไม่กางและใช้มือขวาส่วนจมูกนิ้วถึงปลายนิ้วตีลงบนหน้ากลอง เพื่อให้เกิดเสียง เป้ง ดังภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 9 การตีกลองยาวเสียงเป็ง

ที่มา : ผู้วิจัย

เสียงเป็ด เป็นการตีแบบเปิดหน้ากลอง โดยใช้มือขวาตีเป็นหลักและใช้มือซ้ายประคบน้ำกลองเล็กน้อย เพื่อให้เกิดเสียง เป็ด ดังภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 10 การตีกลองยาวเสียงเป็ด

ที่มา : ผู้วิจัย

พหุบัน ปณ จิต ชีเว

เสียงโจ๊ะ เป็นการตีแบบปิดหน้ากลอง ใช้มือขวาตี ลักษณะนิ้วมือขวาจะกางออก เพื่อที่ใช้หน้ากลองไม่สั่นสะเทือนมาก เกิดเป็นเสียงดัง โจ๊ะ ดังรูปภาพ

รูปภาพที่ 11 การตีกลองยาวเสียงโจ๊ะ
ที่มา : ผู้วิจัย

1.1.4 การวางมือตีกลองรำมะนาหรือกลองตุ้ม

การตีรำมะนาวงกลองยาวศิลป์อีสาน มือกลองรำมะนาจะตีด้วยมือ ใช้สายสะพายตีคนเดียว สำหรับการตีกลองรำมะนามีทั้งหมด 3 เสียง ดังนี้

เสียงตุ้ม เป็นการตีเปิดหน้ากลอง ลักษณะการใช้มือ ฝ่ามือจะหุบเข้าเล็กน้อยและตีลงบนหน้ากลอง เพื่อให้เกิดเสียง ตุ้ม ดังภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 12 การตีกลองยาวเสียงตุ้ม
ที่มา : ผู้วิจัย

เสียงตึง เป็นการเปิดหน้ากลอง แต่ตีส่วนของกลองร่ำมะนา เพื่อให้เกิดเสียง ตึง ตึง ภาพประกอบ

รูปภาพที่ 13 การตีกลองยาวเสียงตึง

ที่มา : ผู้วิจัย

เสียงปะ เป็นการตีปิดหน้ากลอง ลักษณะการใช้มือจะตีส่วนขอบกลองร่ำมะนา และจะเน้นน้ำหนักนิ้วที่ปลายนิ้วและใช้มือทางด้านซ้ายแตะหน้ากลองด้านใน เพื่อให้เกิดเสียง ปะ ดังนี้

รูปภาพที่ 14 การตีกลองยาวเสียงปะ

ที่มา : ผู้วิจัย

การตีฉาบ

คณะกลองยาวศิลป์อีสาน ใช้ฉาบตั้งแต่เส้นผ่าศูนย์กลาง 8-12 นิ้ว เพื่อให้เกิดเสียง
 ดังผสมกับเสียงกลองยาวได้อย่างกลมกลืน การตีฉาบคณะกลองยาวศิลป์อีสาน 3 เสียง ดังนี้
 เสียงผ่า เป็นการตีแบบเปิดหน้าฉาบ ดังภาพประกอบ

รูปภาพที่ 15 การตีฉาบเสียงผ่า

ที่มา : ผู้วิจัย

เสียงฉ่ำ เป็นการตีแบบปิดและเลื่อนฉาบด้านใดด้านหนึ่งลงครึ่งใบ

รูปภาพที่ 16 การตีฉาบเสียงฉ่ำ

ที่มา : ผู้วิจัย

เสียงก๊ับ เป็นการตีแบบปิดหน้าของฉาบ

รูปภาพที่ 17 การตีฉาบเสียงก๊ับ

ที่มา : ผู้วิจัย

การตีฆ้อง

คณะกลองยาวกลองยาวศิลป์อีสาน ใช้ฆ้องเส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 8-10 นิ้วตีกำกับจังหวะ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการแสดง สำหรับการตีฆ้องมีทั้งหมด 1 เสียง ดังนี้
เสียงม้อง เป็นการตีแบบใช้ไม้ตีตรงกลางฆ้อง

รูปภาพที่ 18 การตีฉาบเสียงฆ้อง

ที่มา : ผู้วิจัย

1.1.5 พิธีการไหว้ครู

พิธีการไหว้ครูนับเป็นมรดกและขนบธรรมเนียมที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาตั้งแต่ครั้งบรรพกาลเพราะถือว่าบุคคลจะรู้เรียนศิลปวิทยาการแขนงใด ก็ต้องมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดและประสิทธิ์ประสาทวิชาให้จึงต้องกระทำการไหว้ครูเพื่อขอฝากเนื้อฝากตัวและขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตน สมาชิกทุกคนในคณะกลองยาวก่อนที่จะทำการบรรเลงและทำการแสดงทุกครั้ง จะต้องทำการไหว้ครูก่อน โดยมีการตั้งเครื่องบูชาเพื่อสักการะ อันมีหัวหน้าคณะหรือผู้เฒ่าผู้แก่ในคณะกลองยาวจะเป็นผู้นำในการไหว้ครู โดยคำไหว้ครูของคณะกลองยาวศิลปอีสาน มีดังนี้

นะโมตัสสะ ะคะวะโตะ อะระหะโตะ สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (3จบ)

(แล้วตามด้วย) อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ ะคะวา พุทฺธัง ะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ 1 ครั้ง) สวากขาโต ะคะคา ัมโม อังมัญจะมัสสามิ (กราบ 1 ครั้ง) สุปะฏิปันโน ะคะวะโตะ สวากะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ 1 ครั้ง)

(แล้วตามด้วยคำพูด) เต๋อเจ้าที่ เจ้าถาน อาฮักรักขาบ้าน..... สาธุได้คุณครูบาอาจารย์ มื้อนี้ลูกหลานวงศิลปอีสานได้มาทำการแสดง.....(สถานที่แสดง).....ขอให้ลูกหลานเล่นมีแต่ความวุ่นความชื่น อย่ามีพระยันต์อันตรายมาเกี่ยวข้อง สาธุ

(แล้วตามด้วย) นะโมพุทฺธายะ นะโมพุทฺธายะ นะโมพุทฺธายะ โอมฟ้าละงิม โอมฟ้าละแงบ ฟ้าฮ้องแปบหนแห่งธรณี อีสุนเทวาคุดคนาด ของให้ลงมาช่วยเสียงกลอง เสียงฉาบ เสียงพิณ เสียงเบส เสียงคีร์บอสผู้ชาติคือจันจาราชสีฮ้อง ก้องปากถ้ำดังทั้งวิมาน โอมสะโหม โอมชัยยันโต ข้าจักไหว้เทพไทและเจติ ทั้งเทพสี่ผู้อะระหันตาเจ้า ทรงมาแก้วขัดดาบเจียงคำ ขอให้มาตีกำซ่าย ลีล่ายๆ ขอให้มาตีกำขวา ลีลา ลีลา สัตตริมาเต่า โอมสะโหม สาธุ

อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในไหว้ครู ได้แก่ 1) แป้ง 1 กระป๋อง 2) เงิน 24 บาท 3) ดอกไม้ 5 คู่ 4) เทียน 5 คู่ 5) เหล้าขาว 2 ขวด 6) หวี 1 อัน 7) บุหรี่ 2 ซอง 8) น้ำเปล่า 1 ขาด 9) รูป 1 ห่อ

แป้ง ใช้สำหรับแต่งตัว ปะแป้งและถือว่าเป็นของหอม สำหรับการบูชาด้วยของหอม มักจะใช้แป้งแทน

เงิน เป็นเงินก้านลหรือเรียกในภาษาอีสานว่า “ค่าคาย” สำหรับให้หัวหน้าคณะนำเงินไปทำบุญอุทิศส่วนกุศล ให้ครูบาอาจารย์

ดอกไม้ จะใช้เป็นดอกไม้หรือในภาคอีสานจะใช้เป็นยอดไม้ก็ได้ หากไม่มีดอกไม้ยอดไม้หาสิ่งที่หาได้ง่าย เช่น ยอดทอดพันช้าง ยอดเสลดพังพอน เป็นต้น แต่ต้องมีจำนวน 5 คู่ เรียกว่า ชั้น 5

เทียน จะใช้เทียนเล่มเล็ก จำนวน 5 คู่ เท่ากับดอกไม้เพราะจะใช้คู่กันกับดอกไม้ เรียกว่า ชั้น 5

เหล้าขาว เชื่อกันว่าเหล้าขาวเป็นน้ำบริสุทธิ์ ต้องผ่านการต้มและกลั่น และอีกประการหนึ่งจะใช้ดื่มในขณะแสดง เพื่อให้ผู้แสดงมีจิตใจอีกเheim สนุกสนาน

หวี ใช้สำหรับแต่งตัว สำหรับการบูชาด้วยของหอมมักจะใช้หวีแทน

บุหรี สำหรับ ให้ครูบาอาจารย์

น้ำเปล่า เชื่อกันว่าเหล้าขาวเป็นน้ำบริสุทธิ์

รูป จะใช้ รูป จำนวน 9 ดอก ใช้คู่กันกับดอกไม้ เรียกว่า ชั้น 5

สรุปว่าการไหว้ครู เป็นสิ่งที่ต้องกระทำก่อนทำการแสดง และก่อนทำการแสดงกลองยาวศิลป์ทุกครั้ง เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้เกิดความสามัคคีความพร้อมเพรียงในหมู่คณะกลองยาว ส่วนบุคคลที่เป็นผู้นำในการทำพิธีไหว้ครูนั้นได้แก่หัวหน้าคณะหรือผู้อาวุโสประจำวง

1.1.6 การแต่งกาย

การแต่งกายของคณะกลองยาวศิลป์อีสาน ผู้บรรเลงจะเป็นผู้ชายล้วน การแต่งกายของผู้บรรเลง คือ สวมเสื้อหม้อฮ่อม ผ้าขาวม้าโพกศีรษะและคาดเอว และโสร่งสั้นเพื่อความสะดวกในการบรรเลง หรือปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมก็ได้

รูปภาพที่ 19 การแต่งกายของคณะกลองยาวศิลป์อีสาน

ที่มา : ผู้วิจัย

1.1.7 รูปแบบและเทคนิคการตีกลองยาวศิลป์อีสาน

รูปแบบและเทคนิคการตีกลองยาวศิลป์อีสาน วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยสารคาม รูปแบบการแสดงกลองยาวศิลป์อีสานนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะการที่จะนำเสนอผลงานการแสดงกลองยาวที่มีลักษณะและทำให้ผู้ชมผู้ฟังตื่นตาตื่นใจนั้นก็ต้องมีการวางแผนกำหนดขั้นตอนในการแสดงให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เวลาที่แสดงเกิดข้อผิดพลาดและเกิดอันตรายต่อผู้แสดงเอง รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสานขั้นตอน ดังนี้

สัญลักษณ์แทนจังหวะของกลองยาวศิลปอีสาน

กลองยาวที่มีเสียง เป็ง	แทนด้วยสัญลักษณ์ ป
กลองยาวที่มีเสียง เป็ด	แทนด้วยสัญลักษณ์ ๒
กลองยาวที่มีเสียง โจ๊ะ	แทนด้วยสัญลักษณ์ จ
กลองตุ้มที่มีเสียง ตุ่ม	แทนด้วยสัญลักษณ์ ต
กลองตุ้มที่มีเสียง ตึง	แทนด้วยสัญลักษณ์ ต้ม
กลองตุ้มที่มีเสียง ปะ	แทนด้วยสัญลักษณ์ ปะ
ฉาบที่มีเสียง ผ่าง	แทนด้วยสัญลักษณ์ ผ
ฉาบที่มีเสียง แฉ่	แทนด้วยสัญลักษณ์ ฉ
ฉาบที่มีเสียง ก๊ับ	แทนด้วยสัญลักษณ์ ก
ฆ้องที่มีเสียง ม่อง	แทนด้วยสัญลักษณ์ ม

การตีกลองยาวศิลปอีสาน การบรรเลงและการฟ้อนของผู้บรรเลงนั้นจะปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ในการแสดงดังต่อไปนี้

รูปภาพที่ 20 สัญลักษณ์แทน

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 21 สัญลักษณ์แทน กลองตุ้ม
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 22 สัญลักษณ์แทน ช้อง
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 23 สัญลักษณ์แทน ฉาบ
ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 1 เป็นกั๊ตริ้วและหมุนตัวเป็นวงกลม โดยผู้แสดงจะย่อตัวลงเล็กน้อย มือกลองจะให้สัญญาณ 3 ครั้ง แล้วผู้แสดงกวาดเท้าซ้ายเป็นครึ่งวงกลมไปด้านหลัง โดยผู้แสดงจะหมุนตัวไปทางด้าน

ขวามือพร้อมกับการตีรัวเครื่องดนตรีไปพร้อมกันจากหน้าไปเบา พอได้ที่แล้วโค้งตัวคำนับพร้อมกัน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจจึงใช้สัญลักษณ์แทนจังหวะหน้าทับของกลองยาวอีสาน ดังนี้

การแสดงท่าผู้บรรเลงจังหวะที่ 1

โน้ตจังหวะที่ 1

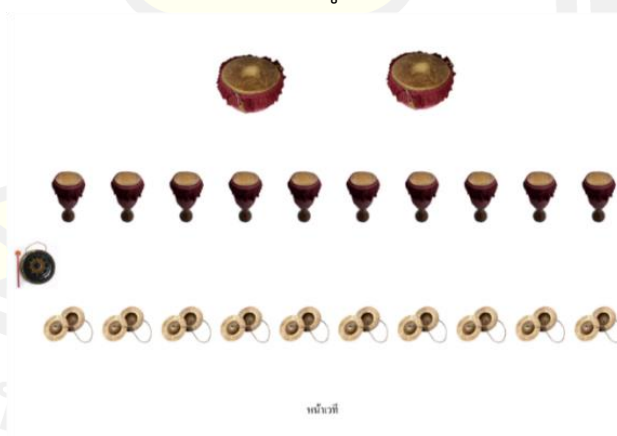
ฉาบ	----	----	----	----	ผ ผ ผ ผ ผ ผ ผ ผ ผ ผ
กลองยาว	--- ปะ	--- ปะ	--- ปะ	----	ป ป ป ป ป ป ป ป ป ป
กลองตุ้ม	----	----	----	----	ต ต ต ต ต ต ต ต ต ต
ซ้อง	----	----	----	----	ม ม ม ม ม ม ม ม ม ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 1

รูปภาพที่ 24 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 25 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 2 มือกลองยาว ตีกลองขึ้นมา 1 จังหวะพร้อมกับเตะเท้าซ้ายแล้วก้าวเท้า - ซ้าย - ขวา-ซ้าย เตะเท้าขวาไปข้างหน้า ระหว่างก้าวเท้ามือตีกลองเป็นจังหวะ และในจังหวะที่เตะ

เท้าขวาไปข้างหน้ายกมือขึ้นไหว้แล้วก็กลับมาตีกลองเหมือนเดิม มือฉาบก็ตีเป็นจังหวะก้าวเท้าขวา - ซ้าย - ขวา หมุนครึ่งรอบเพื่อหันหน้ากลับไปด้านหลังและเท้าขวาไปด้านข้าง และตีฉาบเป็นจังหวะก้าวเท้าขวา - ซ้าย - ขวา หมุนครึ่งรอบเพื่อหันหน้ากลับมาที่เดิมและเท้าซ้ายไปด้านข้าง มือฉ้องตีฉ้องไปเรื่อย ๆ พร้อมและเท้าเหมือนคนตีฉาบ ส่วนมือรำมะน้าย่ำเท้าเหมือนกลองยาวอยู่กับที่ มือตีจังหวะไปเรื่อย ๆ

การแสดงท่าผู้บรรเลงจังหวะที่ 2

โน้ตจังหวะที่ 2

ฉาบ	- - - -	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - - -	- - - -	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- - - -	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -	- - - -	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต - ต	- ตี - ตี	ตี ตี ตี ตี	- ตี - ต	- ปะ ต ต	- ตี - ตี	ตี ตี ตี ตี	- ตี - ต
ฉ้อง	- - - -	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนจะค่อย ๆ หันหน้าไปทางหน้าเวที

ฉาบ		- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -	- ผ - ผ	- ผ - -	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ - ปี่ ปี่	- ปี่ - -	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ - ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ปะ ต ต	- ตี - ตี	ตี ตี ตี ตี	- ตี - ต	- ปะ ต ต	- ตี - ตี	ตี ตี ตี ตี	- ตี - ต
ฉ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 2

รูปภาพที่ 26 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะเชื่อม ท่าทางจะต่อกับเนื้อหลักที่ 2 ผู้บรรเลงจะค่อยๆยืดตัวขึ้น และ คนตีฉาบจะ หมุนไปทางขวา

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ป - ป	- ป - ป	- ป - ป	- ป - -
กลองตุ้ม	- ต - ต	- ต - ต	- ต - ต	- ต - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 3

รูปภาพที่ 28 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 29 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 4 มือกลองยาวหันหน้าไปทางเวที มือยังตีกลองเป็นจังหวะ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ตามด้วยเท้าซ้ายเตะไปข้างหน้าเป็นจังหวะ มือฉาบและฆ้องหันหน้าตรงก้าวเท้าขวาไปด้านข้าง และก้าวเท้าซ้ายตามติดเท้าไปด้านหลัง มือตีเป็นจังหวะ มือร่ำมะน้าย่ำเท้าอยู่กับที่พร้อมกับตีเป็นจังหวะ

โน้ตจังหวะที่ 4

ฉาบ	- - ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ
กลองยาว	- - - ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่
กลองตุ้ม	- - ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม มือกลองยาวและกลองรำมะนาขึ้นอยู่กับที่ สวมมือฉาบและฆ้องติดเท้าซ้ายขึ้นตามจังหวะ

ฉาบ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- - - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 4

รูปภาพที่ 30 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

พหุ ประถมศึกษา

รูปภาพที่ 31 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 5 มือกลองยาวหันหน้าไปทางหน้าเวที เท้าก้าวเช่นเดียวกับจังหวะที่ 3 มือตีกลองแล้วจับขึ้นมาสะบัดฟ้อนขึ้นข้างบน จากนั้นตีกลองเช่นเดิม มือฉาบและฆ้องหันหน้าไปทางซ้าย 45 องศาของผู้ตีกลองยาว เท้าเหมือนจังหวะที่ 4 มือตีฉาบเป็นจังหวะ มือรำมะนาเดินขึ้นมาด้านข้าง แล้วนั่งลงตีกลองรำมะนาไปเรื่อย ๆ ลักษณะแถวเช่นเดิม

โน้ตจังหวะที่ 5

ฉาบ	--- ก	- ผ --	--- ก	- ผ --	--- ก	- ผ --	--- ก	- ผ --
กลองยาว	--- จ	- ปี --	--- จ	- ปี --	--- จ	- ปี --	--- จ	- ปี --
กลองตุ้ม	--- ปะ	- ตี - ต	--- ปะ	- ตี - ต	--- ปะ	- ตี - ต	ต - - ปะ	- ตี - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

จังหวะเชื่อม มือกลองยาวและผู้ตีรำมะนาขึ้นอยู่กับที่ ส่วนมือฉาบและฆ้องดีดเท้าขวา - ซ้าย เป็นจังหวะ

ฉาบ	- ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี ปี ปี	- ปี - ปี	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี - ปี
กลองตุ้ม	ตี ตี ตี ตี	- ตี - ตี	ตี ตี ตี ตี	- ตี - ตี
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 5

รูปภาพที่ 2 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 5

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 3 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 5

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 6 ผู้บรรเลงทุกคน ย้ำเท้าเหมือนจังหวะที่ 5 มือตีจังหวะเรื่อย ๆ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - ผ	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ป - -	- ป - -	- ป - -	- ป - -	- ป - -	- ป - ป	- ป - -	- ป - -
กลองตุ้ม	- ต - ต	- ต - -	- ต - ต	- ต - -	- ต - ต	- ต - ป	- ต - ต	- ต - -
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม มือกลองยาวย้ำเท้าขวา-ซ้าย-ขวา หันข้างให้กับเวทีไปทางด้านขวา ใช้เท้าขวา ยืนเป็นหลัก แล้วใช้เท้าซ้ายเตะไปด้านหน้าเป็นครึ่งวงกลมพร้อมกับยกมือขึ้นฟ้อนทั้งสองข้าง แล้วกลับมาตีเป็นจังหวะเหมือนเดิม มือฉาบ มือฆ้องตีเป็นจังหวะพร้อมกับหมุนตัววงกลมโดยก้าวเท้าขวา-ซ้าย-ขวา-ซ้าย-ขวาและเข้าจังหวะเดิม กลองรำมะนาตีเป็นจังหวะไปเรื่อย ๆ โดยย้ำเท้าเหมือนกับกลองยาว

ฉาบ	- ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -	ผ - ผ ผ	ผ - - ผ	ผ - ผ ผ	- ผ - ผ
กลอง ยาว	- ปิ ปิ ปิ	- ปิ - ปิ	ปิปิ ปิ ปิ	- ปิ - -				
กลองตุ้ม	- ตั้ ตั้ ตั้	- ตั้ - ตั้	ตั้ ตั้ ตั้ ตั้	- ตั้ - -	ต - ต -	ต - - ต	ต ต ต ต	-ต - ตั้
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 6

รูปภาพที่ 4 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 6

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 5 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 6

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 7 ผู้บรรเลงทุกคน ย้ำเท้าเหมือนจังหวะที่ 6 มือตีจังหวะไปเรื่อยๆ
โน้ตจังหวะที่ 7 เนื้อหลักที่ 1 ผู้บรรเลงทุกคนย้ำเท้า ขวา-ซ้าย และตีจังหวะไปเรื่อยๆ

ฉาบ	----	- ผ - ผ	- ผ - -	- ผ - ผ
กลองยาว	----	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	--- ต	- ตั้ - ตั้	- ตั้ - ต	- ตั้ - ตั้
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนตีเป็นจังหวะ และหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ

ฉาบ	-- ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	-- ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	-- ตั้ ตั้	- ตั้ - ตั้	ตั้ ตั้ ตั้ ตั้	- ตั้ - ตั้
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 7

รูปภาพที่ 6 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 7

ที่มา : ผู้วิจัย

พหุ ประถมศึกษา

จังหวะที่ 8 ผู้บรรเลง ย่ำเท้าเหมือนจังหวะที่ 7 มือตีจังหวะไปเรื่อยๆ

ฉาบ	----	- ผ ผ ผ	- ผ --	- ผ ผ ผ
กลองยาว	----	- ป้ ป้ ป้	- ป้ --	- ป้ ป้ ป้
กลองตุ้ม	-- ต ต	- ตໍ้ ตໍ้ ตໍ้	- ตໍ้ - ต	- ตໍ้ ตໍ้ ตໍ้
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

[illegible]

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้าขวา-ซ้าย เป็นจังหวะ และช่วงที่โซวเสียงฉาบและเสียงกลองรำมะนา มือกลองยาวยกมือขึ้นฟ้อนและหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ พร้อมกับผู้บรรเลงทุกคน

ฉาบ	- ฉ ฉ ฉ	- ฉ - ฉ	ฉ ฉ ฉ ฉ	- ฉ - ฉ	ผ - ผผ	- ผ - ผ	ผ - ผผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่-	- - - -			
กลองตุ้ม	- ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- - - ต้ม	ต - ต -	ต - - ต	ต ต ต ต	- ต - ต้ม
ซ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 8

รูปภาพที่ 8 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 8

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 9 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 8

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 9 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้าเหมือนจังหวะที่ 8 มือตีจังหวะไปเรื่อย ๆ

โน้ตจังหวะที่ 9 เนื้อหลักที่ 1 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้า ขวา-ซ้าย และตีเป็นจังหวะไป

เรื่อย ๆ

ฉาบ	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ปี	- ปี --	--- ปี	- ปี --	--- ปี	- ปี --	--- ปี	- ปี --
กลองตุ้ม	--- ตั้	- ตั้ - ต	--- ตั้	- ตั้ - ต	--- ตั้	- ตั้ - ต	- ต - ตั้	- ตั้ - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

เนื้อหลักที่ 2 มือฉาบจะตีนำเพื่อให้ผู้บรรเลงทุกคนหมุนตัวครึ่งรอบ

ฉาบ	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ปี	- ปี --
กลองตุ้ม	--- ตั้	- ตั้ - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม

เนื้อหลักที่ 3 ต่อจากเนื้อหลักที่ 2 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้า ขวา-ซ้าย และตีเป็นจังหวะไป

เรื่อย ๆ

ฉาบ	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ปี	- ปี --	--- ปี	- ปี --	--- ปี	- ปี --	--- ปี	- ปี --
กลองตุ้ม	--- ตั้	- ตั้ - ต	--- ตั้	- ตั้ - ต	--- ตั้	- ตั้ - ต	- ต - ตั้	- ตั้ - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

จังหวะเชื่อม มือฉาบจะตีนำเพื่อให้หมุนไปทางซ้ายและหันไปหน้าสู่หน้าเวที

ฉาบ	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ปี	- ปี --
กลองตุ้ม	--- ตั้	- ตั้ - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 9

รูปภาพที่ 10 การแปรแถวจังหวะที่ 9

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 11 การแปรแถวจังหวะที่ 9

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 10 มือกลองยาวหันหน้าไปทางหน้าเวที ย่ำเท้าอยู่กับที่โดยติดเท้าขึ้นสลับซ้าย-ขวา มือตีกลองเป็นจังหวะ มือฉาบและมือฆ้องย่ำเท้าอยู่กับที่โดยติดเท้าขึ้นสลับซ้าย-ขวา มือตีฉาบเป็นจังหวะ มือรำมะนาอยู่อยู่กับที่มือตีจังหวะไปเรื่อยๆ ลักษณะผู้บรรเลงจะหันหน้าไปทางหน้าเวที

โน้ตจังหวะที่ 10 ผู้บรรเลงทุกคนติดเท้าขึ้นสลับซ้าย-ขวา มือตีเป็นจังหวะ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ป	- ปี่ - -	- ปี่ - ป	- ปี่ - -	- ปี่ - ป	- ปี่ - -	- ปี่ - ป	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ตี่ - ป	- ตี่ - ต	- ตี่ - ป	- ตี่ - ต	- ตี่ - ป	- ตี่ - ต	- ต - ป	- ตี่ - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนก้มลงตีเป็นจังหวะและหมุนไปด้านหลังตีเป็นจังหวะและหมุนกลับมาข้างหน้าเวที

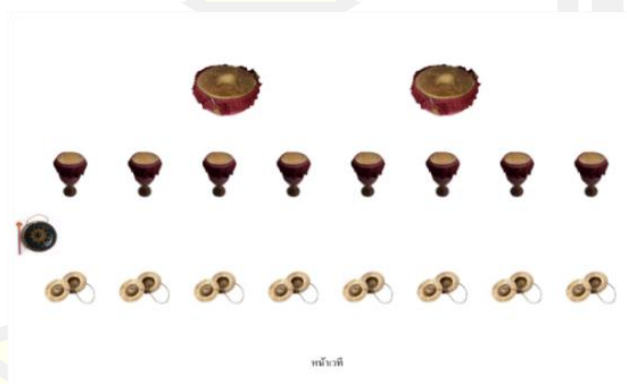
ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ป - ป	- ป - ป	ป ป ป ป	- - - ป	ป ป ป ป	- - - ป	ป ป ป ป	- ป - -
กลองตุ้ม	- ต - ต	- ต - ต	ต ต ต ต	- ต - ต	ต ต ต ต	- ต - ต	ต ต ต ต	- ต - ต
ฆ้อง	- - -ม	- - -ม	- - -ม	- - -ม	- - -ม	- - -ม	- - -ม	- - -ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 10

รูปภาพที่ 12 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 10

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 13 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 10

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 11 ผู้บรรเลงทุกคนจะเตะเท้าซ้ายออกทางด้านข้างแบะจัดเป็นวงกลมการบรรเลงจังหวะเรื่อย ๆ

โน้ตจังหวะที่ 11 เนื้อหลักที่ 1 ผู้บรรเลงทุกคนจะจัดแถวเป็นวงกลม และตีจังหวะไปเรื่อยๆ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -
กลองตุ้ม	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

เนื้อหลักที่ 2 เป็นจังหวะเตรียมความพร้อมเพื่อให้นั่งบรรเลง

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปิ - ปิ	- ปิ - ปิ	ปิ ปิ ปิ ปิ	- ปิ - ปิ	- ปิ - -
กลองตุ้ม	- ตั้ - ตั้	- ตั้ - ตั้	ตั้ ตั้ ตั้ ตั้	ตั้ ตั้ ตั้ ตั้	- ตั้ - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

เนื้อหาที่ 3 เมื่อนั่งลงมือกลองยาวจะอยู่ในโดยหันหน้ากลองยาวออกนอกวง มือฉาบจัดแถวเป็น จะอยู่วงนอก ส่วนมือฆ้องอยู่ตรงกลางวง ดีจังหวะเรื่อย ๆ มือรำมะนาจะมาอยู่ ด้านหน้าและนั่งบรรเลงจังหวะไปเรื่อย ๆ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -	- ปิ - -
กลองตุ้ม	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต	- ตั้ - ต	- ตั้ ต ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนนั่งบรรเลง

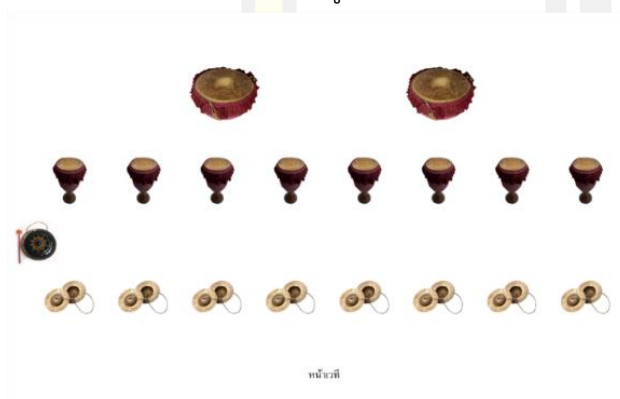
ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปิ - ปิ	- ปิ - ปิ	- ปิ - ปิ	- ปิ - ปิ
กลองตุ้ม	- ตั้ - ตั้	- ตั้ - ตั้	- ตั้ - ตั้	- ตั้ - ตั้
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 11

การแปรรูปเนื้อหาหลักที่ 1.1

รูปภาพที่ 14 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 11.1.1
ที่มา : ผู้วิจัย

รูป 45 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 11.1.1
ที่มา : ผู้วิจัย

การแปรแถวเนื้อหลักที่1.2

รูปภาพที่ 15 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 11.1.2
ที่มา : ผู้วิจัย

ยาว								
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

เนื้อหาหลักที่ 2 มือกลองยาวจะตีจังหวะนำ และผู้บรรเลงทุกคนสไลด์เท้าขวา - ซ้าย ขวา - ซ้าย ขวา และขวา - ซ้าย ขวา - ซ้าย ขวา เพื่อหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ

ฉาบ	- ผ ผ ผ	ผ ผ - -	- - - -	- - - -	- ผ ผ ผ	ผ ผ - -	- - - -	- - - -
กลองยาว	- ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -	- - - -	- - - -	- ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -	- - - -	- - - -
กลองตุ้ม	- - - -	- - - ต	- ปะ ต ต	- ปะ ต ต	- - - -	- - - ต	- ปะ ต ต	- ปะ ต ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนก้มลงตีเป็นจังหวะและหมุนไปด้านหลังจีเป็นจังหวะและหมุนกลับมาข้างหน้าเวที

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 14

รูปภาพที่ 21 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 14

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนก้มลงตีเป็นจังหวะและหมุนไปด้านหลังกลับมาข้างหน้าเวที

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม (ต่อ)

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 15

รูปภาพที่ 23 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 15

ที่มา : ผู้วิจัย

พหุบัน ปณ จิตโต ชีเว

รูปภาพที่ 24 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 15

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 16 ผู้บรรเลงทุกคนหันหน้าไปทางด้านหน้าเวที และตีเป็นจังหวะพร้อมกันยกเท้า
ขวา - ซ้าย สลับกันไปเรื่อย ๆ

โน้ตจังหวะที่ 16

ฉาบ	- ก - ก	- ก - ผ	- ผ - ก	- ผ - ผ	- ก - ก	- ก - ผ	- ผ - ก	- ผ - ผ
กลองยาว	- จ - จ	- จ - ปี่	- ปี่ - จ	- ปี่ - ปี่	- จ - จ	- จ - ปี่	- ปี่ - จ	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- ปะ - ปะ	- ปะ - ต	- ต - ปะ	- ต - ต	- ปะ - ปะ	- ปะ - ต	- ต - ปะ	- ต - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนยกเท้า ขวา - ซ้าย สลับกันไปเรื่อย ๆ

ฉาบ	- ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- - ตំ ตំ	- ตំ - ตំ	ตំ ตំ ตំ ตំ	- ตំ - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 16

รูปภาพที่ 25 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 16

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 26 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 16

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 17 ผู้บรรเลงทุกคน ย่ำเท้าอยู่กับที่โดยติดเท้าขึ้นลงสลับกันซ้าย - ขวา มือตีเป็นจังหวะ ลักษณะผู้บรรเลงจะหันหน้าไปทางหน้าเวที

โน้ตจังหวะที่ 17 ผู้บรรเลงทุกคนติดเท้าสลับซ้าย - ขวามือตีฉาบเป็นจังหวะ

ฉาบ	- ผ - ฉ	- ผ - ฉ	- ผ - ฉ	- ผ - ฉ	- ผ - ฉ	- ผ - ฉ	- ผ - ฉ	- ผ - ฉ
กลองยาว	- ป - ป	- ป - ป	- ป - ป	- ป - ป	- ป - ป	- ป - ป	- ป - ป	- ป - ป
กลองตุ้ม	- ต - ปะ	- ต - ต	- ต - ปะ	- ต - ต	- ต - ปะ	- ต - ต	- ต - ปะ	- ต - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนก้มลงตีเป็นจังหวะ และหมุนไปด้านหลังแล้วหมุนกลับมายังหน้าเวทีเหมือนเดิม

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม (ต่อ)

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 17

รูปภาพที่ 27 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 17

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 28 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 17

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 18 ผู้บรรเลงทุกคนตีเป็นจังหวะ เตะเท้าซ้ายไปด้านหน้าฝั่งทางขวา แล้วถอยหลัง โดยเริ่มจากเท้า ซ้าย - ขวา - ซ้าย - ขวา และเดินหน้าโดยเริ่มจากเท้า ขวา - ซ้าย - ขวา - ซ้าย ตามจังหวะเรื่อย ๆ

โน้ตจังหวะที่ 18

ฉาบ	-- ฉ ฉ	--- ฉ	- ฉ --	----
กลองยาว	-- ป ป	--- ป	- ป --	----
กลองตุ้ม	- ต้ม ต้ม	--- ต้ม	- ต้ม - ต	----
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

จังหวะเชื่อม

ฉาบ	-- ฉ ฉ	-- ผ ผ	-- ผ ผ	----
กลองยาว	- ป --	-- ป ป	-- ป ป	----
กลองตุ้ม	----	-- ต้ม ต้ม	-- ต้ม ต้ม	--- ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 18

รูปภาพที่ 29 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 30 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 18

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวะที่ 19 ผู้บรรเลงทุกคนจะตีเป็นจังหวะ ลักษณะของผู้บรรเลงจะเหมือนจังหวะที่ 18 แต่ในจังหวะที่ 19 จะเปลี่ยนท่าทางการบรรเลงไปเรื่อย ๆ คือ ทำเดินหน้าถอยหลังตามจังหวะกลอง ทำนอนคะแคลงนอนราบกับพื้น ทำนอนไว้ห้ำ ทำนั่งชันเข่าตี ทำสายสะโพก ทำต่อพีรมิตร ทำฉาบแบก คนตีกลองยาว การเปลี่ยนท่าจะเปลี่ยนตามจังหวะข้างต้น นอกจากนี้ที่กล่าวมาจังหวะที่เดินทำนองเป็นจังหวะเดียวไปเรื่อย ๆ

โน้ตจังหวะที่ 19

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- - - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- - - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต	- ต้ม - -	- ต้ม - ต	- - - -
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม มือกลองยาวตีนำ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื้อ (ต่อ) ผู้บรรเลงทุกคน หมุนรอบตัวเอง 1 รอบ ตามจังหวะ

ฉาบ	----	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	----	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	--- ปะ	- ต - ต	--- ปะ	- ต - ต	--- ปะ	- ต - ต	--- ปะ	- ต - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19

รูปภาพที่ 31 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19.1.1

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 32 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19.1.2

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 33 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19.1.3
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 34 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19.1.4
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 35 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19.1.5
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 36 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19.1.6
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 37 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19 .1.7
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 38 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19 .1.8
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 39 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19 .1.9

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 40 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19 .1.10

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 41 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 19

ที่มา : ผู้วิจัย

จังหวัดจันทบุรี ผู้บรรเลงทุกคนจะนั่งบรรเลง และจะมีคนที่ห้ามร่ำมะนาวอดไม้ มาควงอยู่
ข้างหน้า โน้ตจังหวัดจันทบุรี

จังหวัดเชื่อม มือกลองยาวตีนำ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต
ซอ	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวัดเชื่อม (ต่อ)

ฉาบ	- - - -	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- - - -	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- - - ปะ	- ต - ต	- - - ปะ	- ต - ต	- - - ปะ	- ต - ต	- - - ปะ	- ต - ต
ซอ	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวัดจันทบุรี

ฉาบ	- - - ผ	- - - ผ	- - - -	- - - ผ
กลองยาว	- - - ปี่	- - - ปี่	- - - -	- - - ปี่
กลองตุ้ม	- - - ต้ม	- - - ต้ม	- - - ต	- - - -
ซอ	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวัดจันทบุรี (ต่อ)

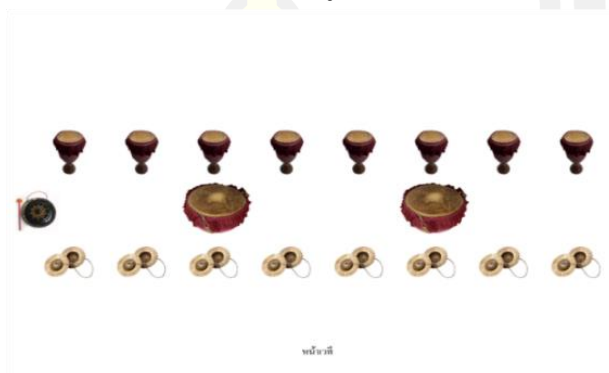
ฉาบ	- - - ผ	- - - ผ	- ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ก
กลองยาว	- - - ปี่	- - - ปี่	- ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - จ
กลองตุ้ม	- ต - -	- ต - -	- ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต
ซอ	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะจบ

รูปภาพที่ 42 ลักษณะการแปรแถวจบ

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 43 ลักษณะการแปรแถวจบ

ที่มา : ผู้วิจัย

1.2 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน

ผลงานและโน้ตวงกลองยาวศิลป์อีสาน

พ.ศ. 2550 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ประเภทประชาชนทั่วไป สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2552 รองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดกลองยาว ประเภท ข และขบวนแห่อ่อนซอนกลองยาว ซึ่งถ้วยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ในงานอ่อนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2553 รองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ประเภท ข และขบวนแห่อ่อนซอนกลองยาว ซึ่งถ้วยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ในงานอ่อนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2554 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ประเภท ข และขบวนแห่ออนซอนกลองยาว ซึ่งถ้วยผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

1.2.1 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2555-พ.ศ.2556

พ.ศ. 2555 รองชนะเลิศระดับ 2 ประกวดกลองยาว ประเภท ก และขบวนแห่ออนซอนกลองยาว พระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน ยาว อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

รูปภาพที่ 44 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2556 ชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน ระดับเยาวชนประเภทกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดโดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

รูปภาพที่ 45 รองชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2556 รองชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดกลองยาว ประเภท ก และขบวนแห่ออนซอนกลองยาวชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม จังหวัดกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงในท่อนประยุกวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ.2556 ดังนี้

----	ล---	- ท ล ล	- ท ล ล	- ท ล ช	- ม ช ล	- ท ล ล	- ท ล ล
----	ล---	- ท ล ล	- ท ล ล	- ท ล ช	- ม ช ล	- ท ล ล	- ท ล ล
----	- ล ด ล	- ด - ร	ม ด ร ม	ช ล ด ร	ม ด ร ล	ด ร ม ม	- ช - ล
----	- ล ด ล	- ด - ร	ม ด ร ม	ช ล ด ร	ม ด ร ล	ด ร ม ม	- ช - ล
----	ล---	- ท ล ล	- ท ล ล	- ท ล ช	- ม ช ล	- ท ล ล	- ท ล ล
----	ล---	- ท ล ล	- ท ล ล	- ท ล ช	- ม ช ล	- ท ล ล	- ท ล ล
----	--- ม	--- ช	ม ช ท ล	----	ช ล ท ด	- ร - ด	ท ล ช ล
----	--- ม	--- ช	ม ช ท ล	----	ช ล ท ด	- ร - ด	ท ล ช ล
----	- ล ช ม	- ช - ร	ม ด ร ม	----	ด ล ช ม	- ช - ร	ม ด ร ม
ช ล ด ร	ม ด ร ม	ช ด ม ร	ด ล ช ล	----	- ล ช ม	- ช - ร	ม ด ร ม
----	ด ล ช ม	- ช - ร	ม ด ร ม	ช ล ด ร	ม ด ร ม	ช ด ม ร	ด ล ช ล
----	ล---	- ท ล ล	- ท ล ล	- ท ล ช	- ม ช ล	- ท ล ล	- ท ล ล
----	ล---	- ท ล ล	- ท ล ล	- ท ล ช	- ม ช ล	- ท ล ล	- ท ล ล
----	- ล ด ล	- ด - ร	ม ด ร ม	ช ล ด ร	ม ด ร ล	ด ร ม ม	- ช - ล
----	- ล ด ล	- ด - ร	ม ด ร ม	ช ล ด ร	ม ด ร ล	ด ร ม ม	- ช - ล
----	- ม - ล	- ด - ล	- ช ม ล	----	- ม - ล	- ด - ล	- ช ม ล

- ม - ร	- ด ล ร	- ด ม ร	- ด ล ร	- ม - ร	- ด ล ร	- ด ม ร	ด ล ช ล
--- ด	ร ม ร ช	- ล - ด	ร ม ร ม	- ล - ด	ร ม ร ม	ล ม ร ม	ช ล ช ด
----	----	----	--- ม	----	----	----	----
ช ม ล ม	ช ม ล ม	- ล ช ช	- ร ม ช	- ร ช ช	- ช - ร	ช ม ช ร	- ม - ด
ม ร ด ร	ม ร ด ร	ม ด ม ร	ม ร ด ล	ร ล ด ช	ล ท ช ล	ด ล ช ล	ช ม ร ม
ล ช ม ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	ช ล ด ร	ม ช ม ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล
--- ม	- ร - ม	- ร - ด	- ม - ร	--- ม	- ร - ม	- ร - ด	- ม - ร
--- ม	- ร - ม	- ล - ด	ร ม ร ม	--- ม	- ร - ม	- ล - ด	ร ม ร ม
--- ม	- ร - ม	ด ร ม ร	ด ล ร ด	--- ม	- ร - ม	ด ร ม ร	ด ล ร ด
----	ร ม ช ล	- ช - ม	ร ม ช ล	--- ร	- ร - ล	- ช - ล	ท ล ช ม
----	ล ม ช ร	ม ร ด ล	ช ล ด ร	----	ล ม ช ร	ม ร ด ล	ช ล ด ร
--- ม	- ม - ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	--- ม	- ม - ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล
----	- ม - ล	- ช - ม	ร ม ช ล	--- ร	- ร - ล	- ช - ล	ท ล ช ม
----	ร ม ช ล	- ช - ม	ร ม ช ล	--- ร	- ร - ล	- ช - ล	ท ล ช ม
----	ล ม ช ร	ม ร ด ล	ช ล ด ร	----	ล ม ช ร	ม ร ด ล	ช ล ด ร
ช ม ช ด	ร ม ช ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	ช ม ช ด	ร ม ช ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล
----	- ล - ล	- ท - ล	- ช - ฟ	- ม - ร	- ม - ฟ	ม ฟ ล ฟ	- ม ร ร
----	- ล - ล	- ท - ล	- ช - ฟ	- ม - ร	- ม - ฟ	ล ฟ ม ท	ร ฟ ร ม
ล ---	- ด ร ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล	--- ด	- ด ร ม	- ด ร ม	ด ล ร ด
- ด ม ร	- ด ร ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล	- ด ม ร	- ด ร ม	ล ช ม ร	ด ล ร ด
- ด ม ร	ม ด ร ม	- ด ล ช	ล ม ช ล	ร ด ร ล	ด ร ล ด	ม ร ม ด	ร ม ด ร
ม ร ด ล	ด ล ช ม	- ล ม ช	- ม ร ด	--- ล	- ช ล ด	ร ม ช ล	ม ช ร ม
--- ล	- ช ล ด	ร ม ช ล	ม ช ร ม	ล ช ด ล	ช ม ช ล	- ด ล ด	- ร ม ช
- ล - ม	- ช ล ล	ช ม ช ล	- ด - ล	- ร - ด	- ม ช ล	ช ม ช ล	- ด - ล
ด ร ด ล	ด ล ช ม	- ล ม ช	- ม ร ด	--- ช	- ล ท ล	ม ฟ ล ร	ม ฟ ร ม
--- ช	- ล ท ล	ม ฟ ล ร	ม ฟ ร ม	ล ฟ ม ร	ม ฟ ม ฟ	ล ฟ ล ท	ล ฟ ล ม
--- ร	- ล ด ม	ช ล ด ช	ล ม ช ล	ร ด ร ล	ด ล ช ม	ล ม ช ด	- ร ม ช
- ล - ม	- ช ล ล	ช ม ช ล	- ด - ล	- ร - ด	- ม ช ล	ช ม ช ล	- ด - ล
ด ร ด ล	ด ล ช ม	- ล ม ช	- ม ร ด	- ม - ช	- ม ร ด	- ม ร ด	- ม ร ด
- ร ล ด	ล ช ล ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล	----	- ด ล ช	- ด ล ช	ล ช ม ล

- ด - ล ช	- ด - ล ร	ร ด ล ช	ล ช ม ล	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ร	- ม - ด
- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	ม ร ม ด	- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด
- ด - ล ด	ร ช ร ม	ล ช ม ร	- ช - ล	- ม - ฟ	- ม - ร	- ม - ฟ	- ม - ร
- ม - ฟ	ล ฟ ม ร	ม ฟ ล ฟ	ม ร ม ฟ	ล ฟ ม ร	ม ฟ ล ฟ	ม ร ม ฟ	- ล - ม
- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	ด ล ร ด	- ม - ร	- ด - ม	ร ด ม ร	ด ล ช ล
- ด - ท	ด ร ด ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	----	--- ฟ	--- ม	--- ร
- ด - ล ด	ร ม ร ม	ล ม ช ล	ช ล ช ด	----	----	----	----
- ร - ท	ด ร ท ด	- ร - ท	ด ร ท ด	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ร	ม ด ร ม
- ด - ม	- ร - ม	- ด - ม	- ร - ล	- ร - ล	- ด - ช	- ด - ช	ล ด ช ล
ด ช ด ล	ช ม ช ล	ด ช ด ล	ช ม ร ม	- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล
----	----	- ล - ม	- ช - ม	- ด - ร	- ร - ร	ด ล ร ด	- ด - ด
--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล	----	- ม - ช	- ล ท ล	- ช - ม
----	----	- ช - ม	- ม - ม	- ช - ร	- ร - ร	ด ล ร ด	- ด - ด
--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ท	----	- ล - ช	- ล ช ม	- ช - ล
----	----	- ท - ด	- ด - ด	- ม - ฟ	- ม - ด	- ม - ด	- ด - ล
----	- ม - ช	- ล - ท	- ช - ม	----	- ด - ร	- ม - ช	ม ร ช ม
----	----	- ล - ม	- ช - ล	----	- ช - ม	- ช - ล	- ด - ร
----	--- ท	- ร - ท	- ช - ม	----	- ม - ช	- ล - ท	ล ช ล ท
----	--- ท	--- ด	- ล - ท	--- ม	- ม - ม	- ด - ร	ม ร ด ล
--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล	----	- ม - ช	- ล ท ล	- ช - ม
----	----	- ช - ม	- ม - ม	- ช - ร	- ร - ร	ด ล ร ด	- ด - ด
--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ท	----	- ล - ช	- ล ช ม	- ช - ล
----	----	- ท - ด	- ด - ด	- ม - ฟ	- ม - ด	- ม - ด	- ด - ล
----	- ม - ช	- ล - ท	- ช - ม	----	- ด - ร	- ม - ช	ม ร ช ม
----	----	- ล - ม	- ช - ล	----	- ช - ม	- ช - ล	- ด - ร
----	--- ท	- ร - ท	- ช - ม	----	- ม - ช	- ล - ท	- ล ช ล
- ม - ร	- ด - ร	ม ร ด ล	- ช - ล	----	----	--- ม	--- ล
--- ช	- ล - ท	- ล - ด	- ท - ล	----	----	- ล - ด	- ร - ม
----	- ล - ช	- ล - ท	- ล ช ม	----	----	- ม - ด	- ท - ล
----	- ม - ล	- ด - ท	- ม - ด	----	- ม - ร	- ล - ร	ล ร ม ด

- - - ม	- ด - ท	- ถ - ด	- ท - ถ	- - - -	- - - -	- - - ม	- - - ถ
- - - ช	- ถ - ท	- ถ - ด	- ท - ถ	- - - -	- - - -	- ถ - ด	- ร - ม
- - - -	- ถ - ช	- ถ - ท	- ถ ช ม	- - - -	- - - -	- ม - ด	- ท - ถ
- - - -	- ม - ถ	- ด - ท	- ม - ด	- - - -	- ม - ร	- ถ - ร	ถ ร ม ด
- - - ม	- ด - ท	- ถ - ด	- ท - ถ	- ม - ร	- ม - ด	- ร - ท	- ร - ถ
- ร - ถ	ด ถ ช ถ	- ร - ถ	ด ถ ช ถ	- ร - ถ	ด ถ ช ถ	ร ถ ด ถ	ช ถ ด ถ
- ร - ด	ร ด ท ด	- ร - ด	ร ด ร ม	- - - -	- ด ร ม	- - - ม	- ด ร ม
ด ร ม ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ท ด ร	- ม - ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ถ ช ถ
- ด ท ด	ร ม ด ร	ม ด ม ร	ม ด ม ร	ช ม ร ม	ช ม ร ม	ช ม ร ม	- ช ม ถ
- ม - ถ	- ช ม ถ	ด ช ด ถ	ช ม ช ถ	- ด - -	- ท - ถ	ม ด ม ร	ม ด ม ร
- ถ - ม	- ด ร ม	ถ ช ม ร	ม ด ร ม	- ถ - ม	- ด ร ม	- ด ม ร	- ด ร ม
ด ร ม ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ท ด ร	- ม - ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ถ ช ถ
- ด - ถ	ช ม ช ถ	ด ช ด ถ	ช ม ช ถ	- ม - ถ	ช ม ช ถ	ด ช ด ถ	ช ม ร ม
- พ - ร	ม พ ม พ	- พ - ร	ม พ ม พ	- ม - ร	- ม - พ	- ถ - ท	- ถ - พ
- ม - ร	- ม - พ	- ถ - ท	- ถ - ร	- - - ร	- ท ล ร	- - - ร	- ท ล ร
- - - ร	- ท ล ร	- - - ร	- ท ล พ	- ถ - ท	- ถ - พ	- ถ - พ	ถ พ ม ร
- ร - ด	ร ม ร ม	- ช - พ	ช พ ม ร	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม
- ช - ม	ช ม ร ม	ช ม ร ด	ร ม ร ม	- ถ - ม	- ด ร ม	- ด ม ร	ม ด ร ม
ด ร ม ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ท ด ร	- ม - ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ถ ช ถ
- ด ท ด	ร ม ด ร	ม ด ม ร	ด ถ ช ถ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - ด	- - - ท	- - - ถ	- - - -	- - - ช	- - - พ	- - - ม
- - - -	ร - - ด	ร ถ ร ถ	- ร - ด	- - - ร	- - - ด	ร ถ ร ถ	- ร - ด
- ช - ม	- ถ - ด	ร ด ม ร	ด ถ ร ด	- ช - ม	- ถ - ด	ร ด ม ร	ด ถ ร ด
- ท - ถ	- ช ถ ด	- ด - ร	ด ถ ร ด	- ท - ถ	- ช ถ ด	- ด - ร	ด ถ ร ด
- - - ด	- ถ ช ถ	ด ถ ช ถ	ด ถ ช ถ	ม - - -	ม - - -	ม - - -	ม - - -
ช ม ร ม	ช ม ร ม	ช ม ร ม	- ร ช ม	ถ ช ม ร	ถ ช ม ร	ถ ช ม ร	ม ร ม ด
ม ร ม ด	ร ม ด ร	ม ด ม ร	ด ถ ช ถ	ด ถ ช ถ	ถ ช ม ช	ช ม ร ม	ร ด ถ ด
ด ถ ล ร	ร ด ม ร	ม ด ม ร	ด ถ ช ถ	- ท - ถ	- ช ถ ด	- ด - ถ	ร ถ ร ด
- ท - ถ	- ช ถ ด	- ด - ถ	ร ถ ร ด	- ถ - ร	- ถ - ท	- ถ - ท	ร ถ ร ด
ท ถ ท ร	ท ถ ท ร	ท ถ ท ร	- ท ถ ช	ถ ท ถ ร	ถ ท ถ ช	ถ ท ถ ร	ถ ท ร ถ

- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด
- - - -	- ม - ม	- ล - ช	- ม ร ม	- - - -	- ช - ล	- ล - ล	- ช ม ช
- - - -	- ช - ล	- ล - ล	- ช ม ช	- ม - ร	- ช - ม	ช ม ร ด	- ล - ด
- ม - ร	- ช - ม	ช ม ร ด	- ล - ด	- - - -	- ม ช ล	- ด ล ด	ร ม ช ร
- - - -	- ม ช ล	- ด ล ด	ร ม ช ร	- ฟ ม ฟ	ล ฟ ม ร	ล ฟ ม ร	ม ฟ ล ม
- ล - ม	- ด ร ม	- ด ม ร	ด ล ช ล	- ด - ล	- ร - ด	- ม - ร	- ช - ม
- - - -	- ล - ท	- - - -	- ล ช ล	- - - -	- ม - ช	- - - -	- ม ร ม
- - - -	- ร - ม	ช ล ช ม	- ร - ด	ด - - -	- ร - ม	- ร - ด	- ท - ล
ล - - -	- ร - ม	ช ล ช ม	- ร - ด	ด - - -	- ร - ม	- ร - ม	- ช - ล
- ล - ล	- ล - ล	- ช - ท	- ช ล ล				

1.2.2 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2557

รูปภาพที่ 46 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2557 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ประเภท ก ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

จังหวะกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงใน
ท่อนประยุก์ วงกลองยาวศิลป์อีสานพ.ศ. 2557 ดังนี้

----	---ล	รทลล	รทลล	รทลท	รทลช	มชลม	-มชล
----	---ล	รทลล	รทลล	รทลท	รทลช	มชลม	-มชล
---ด	ร ม ช ล	----	รทลช	---ด	ร ม ล ช	ลช ม ช	ลทชล
---ด	ร ม ช ล	----	รทลช	---ด	ร ม ล ช	ลช ม ช	ลทชล
---ด	ร ม ช ม	---ด	ร ม ช ร	--ชม	ร ม ช ร	มด ม ร	ดลชล
---ด	ร ม ช ม	---ด	ร ม ช ร	--ชม	ร ม ช ร	มด ม ร	ดลชล
----	---ล	รทลล	รทลล	รทลท	รทลช	มชลม	-มชล
----	---ล	รทลล	รทลล	รทลท	รทลช	มชลม	-มชล
---ด	ร ม ช ล	----	รทลช	---ด	ร ม ล ช	ลช ม ช	ลทชล
---ด	ร ม ช ล	----	รทลช	---ด	ร ม ล ช	ลช ม ช	ลทชล
---ด	ร ม ช ม	---ด	ร ม ช ร	--ชม	ร ม ช ร	มด ม ร	ดลชล
---ด	ร ม ช ม	---ด	ร ม ช ร	--ชม	ร ม ช ร	มด ม ร	ดลชล
----	-มชล	-ช-ม	ร ม ช ล	---ร	-ร-ล	-ช-ล	ทลชม
----	-มชล	-ช-ม	ร ม ช ล	---ร	-ร-ล	-ช-ล	ทลชม
----	-ลดร	มรดล	ชลดร	----	-ลดร	มรดล	ชลดร
---ม	-ม-ร	มด ม ร	ดลชล	---ม	-ม-ร	มด ม ร	ดลชล
----	-มชล	--ชม	ร ม ช ล	---ร	-ร-ล	-ช-ล	ทลชม
----	-มชล	--ชม	ร ม ช ล	---ร	-ร-ล	-ช-ล	ทลชม
----	-ลดร	มรดล	ชลดร	----	-ลดร	มรดล	ชลดร
---ม	-ม-ร	มด ม ร	ดลชล	---ม	-ม-ร	มด ม ร	ดลชล
----	ดลลล	ดลลล	ดลลล	----	ดลลล	ดลลล	ดลลล
---ม	-ม ร ม	-ม ร ม	ร ด ล ร	---ม	-ม ร ม	--ลด	ร ม ร ม
---ม	-ม ร ม	-ล-ด	ร ม ร ม	---ม	-ม ร ม	-ด ม ร	ดล ร ด
---ม	-ม ร ม	-ด ม ร	ดล ร ด	--ดล	-ม-ร	มด ม ร	ดล ด ล
--ดล	-ม-ร	มด ม ร	ด ร ด ล	---ม	-ม ร ม	-ด ม ร	ดล ร ด
-ด ม ร	มด ร ม	ล ม ช ม	ร ม ช ด	----	----	----	---ม
----	----	----	---ด	-ม-ร	-ม-ด	-ม-ร	-ม-ด
มด ร ด	มด ร ด	มด ร ด	มด ร ล	-ด-ล	รล ด ล	รล ด ล	รล ด ช

- ล - ช	ด ช ล ช	ด ช ล ช	ด ช ล ม	ล ช ม ล	ม ช ร ม	ล ช ม ด	ร ม ช ร
- ช - ม	ร ม ช ช	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- - - ด	ร ม ช ม	- - - ด	ร ม ช ร
- ช - ม	ร ม ช ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- - - -	- ล - ล	- ท - ล	- ช - พ
- ม - ร	- ม - พ	ม พ ล พ	- ม ร ร	- - - -	- ล - ล	- ท - ล	- ช - พ
- ม - ร	- ม - พ	ล พ ม ท	ร พ ร ม	- ล - -	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม
- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	- ด - ล	- ล ด ล	ด ม ช ล	ด ร ม ร	ด ล ช ล
- - - ด	ล ด ร ม	ล ม ช ร	- ด - ล	- - - ด	ล ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม
ล ช พ ช	ล ช พ ช	ล ม ล ช	พ ม ร ม	- ด - ร	- ช - ม	ล ม ช ร	ม ช ม ด
- - - -	ร ด ด ล	ร ด ด ล	ด ร ท ด	ร ด ด ล	ร ด ด ล	ร ด ด ล	ด ร ด ม
- - - -	ช ม ร ม	ช ม ร ม	ช ม ร ม	ช ม ร ม	ช ม ร ม	ช ม ร ม	ช ร ม ด
- ร ด ล	- ร - ด	- ร ด ล	- ร - ล	- ร ด ล	- ร - ด	- ร ด ล	- ร - ล
- ด - ล	- ช - ม	ล ม ช ร	- ร ม ด	- - - -	- ช - ม	ล ม ช ร	- ร ล ด
- ด - ร	- ม ช ม	ล ม ช ร	- ร ด ล	- - - พ	- - - ม	- - - ร	- ม ช ล
- ช ล ด	- ร ด ร	ม ด ร ม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ล - ด
- ร ด ท	- ด ท ล	- ช - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ม ช ล
- ช ล ด	- ร ด ร	ม ด ร ด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ล - ด
- ร ด ท	- ด ท ล	- ช - ล	- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	ด ล ร ด	- ด - ร
- ช - ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	- ร ด ล	- ม - ร
- ม - ด	- ม - ท	- ม - ล	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท	- ม - ล	- - - -
- - - -	- - - ร ม	- - - ล	- ม - ล	- ม - ล	- ท - ด	- - - -	- - - -
- ร - ม	- ร ด ล	- - - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ด - ร	- - - -	- - - -
- - - ช	- - - ช	- - - -	- ม - ช	- ล - ท	- ล ช ล	- ช ม ม	- ร - ม
- ร - ม	- ร - ด	- ร - ม	- ร - ด	- - - ล	- - - ท	- - - -	- - - -
- - - ร ม	- - - ล	- ม - ล	- ม - ล	- ท - ด	- - - -	- - - -	- ร - ม
- ร ด ล	- - - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ด - ร	- - - -	- - - -	- - - ช
- - - ช	- - - -	- ม - ช	- ล - ท	- ล ช ล	- ช ม ม	- ร - ม	- ร - ม
- ร - ด	- ร - ม	- ร - ด	- - - ท	- - - ล	- ม - ร	- ม - ด	ม ด ม ร
ด ล ช ล	- ร - ด	ร ด ท ด	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- ร - ด	ร ด ท ด	ม ด ม ร
ม ด ร ม	ม ด ร ม	- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ล - ล	- ช พ ช
ล ท ล ช	ล ท ช ล	ร - - -	- ด ท ด	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- ร - ด	ท ด ร ด

ร ด ม ร	ด ล ช ล	ร ด ร ด	ท ด ร ด	ร ด ม ร	ด ล ช ล	- ร - ด	ท ด ร ด
ร ด ม ร	ด ล ช ล	- ม - ล	- ม - ร	ม ร ด ล	- ด - ร	- ม - ร	- ม - ด
- ม - ท	- ม - ล	----	----	----	----	----	----
----	-- ม ร	-- ม ร	-- ม ร	-- ม ร	-- ม ร	-- ม ร	-- ม ร
-- ม ร	- ร ด ท	----	----	----	-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร
-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	- ด ท ล	- ม - ร	- ม - ด
ม ด ม ร	ด ล ช ล	- ร - ด	ท ด ร ด	ร ด ม ร	ด ล ช ล	- ร - ด	ท ด ร ด
ม ด ม ร	ม ด ร ม	- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ล - ม	- ด ร ม
ล ช ม ร	ด ล ช ล	--- ด	--- ท	--- ล	----	--- ฟ	--- ม
--- ร	--- ด	- ม - ร	--- ด	- ร - ม	ล ---	- ด ร ม	ล ช ม ร
ม ด ร ม	ล ---	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ล - ช	- ฟ - ช	- ล - ช
- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ช	ล ช ฟ ช	ล ช ฟ ม	ล ---	- ด ร ม	ล ช ม ร
ช ม ร ด	- ด ร ม	ม ด ร ม	ล ช ม ร	ช ม ร ด	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท
- ม - ล	- ม ม ม	- ล - ม	- ล - ม	- ร - ด	- ม - ล	- ม ม ม	- ล - ม
- ล - ม	- ร - ด	- ม ม ม	- ล - ช	- ม - ร	- ด ล ด	- ม ม ม	- ล - ช
- ม - ร	- ด ล ด	- ร ด ล	- ช ล ด	- ล ช ล	- ด ล ด	- ร ด ล	- ช ล ด
- ล ช ล	- ด ล ด	- ช - ล	- ช - ม	--- ร	--- ด	--- ล	--- ด
--- ร	- ม - ร	- ม - ม	- ร ม ช	- ร ม ม	----	--- ม	----
--- ม	----	--- ม	----	--- ม	--- ม	--- ม	----
- ม ม ม	- ล - ม	- ล - ม	- ร - ด	- ม ม ม	- ล - ม	- ล - ม	- ร - ด
- ม ม ม	- ล - ช	- ม - ร	- ด ล ด	- ม ม ม	- ล - ช	- ม - ร	- ด ล ด
- ร ด ล	- ช ล ด	- ล ช ล	- ด ล ด	- ร ด ล	- ช ล ด	- ล ช ล	- ด ล ด
- ช - ล	- ช - ม	--- ร	--- ด	--- ช	--- ล	--- ด	--- ร
- ม - ร	- ม - ม	- ร ม ช	- ร ม ม	----	--- ม	----	--- ม
----	--- ม	--- ม	--- ม	- ล - ช	- ม - ร	- ด - ร	- ม ช ล
----	--- ด	- ท - ล	- ท - ด	- ท - ล	- ท - ด	- ท - ล	- ช - ล
----	--- ฟ	- ม - ร	- ม - ฟ	- ม - ร	- ม - ฟ	- ม - ร	- ม ฟ ม
----	--- ม	- ม - ฟ	ม ฟ ร ม	----	--- ร	- ม - ร	ม ร ด ร
----	--- ด	- ร - ด	ร ด ท ด	- ร - ม	- ร - ด	- ท - ล	ท ล ช ล
- ร ล ด	ล ช ล ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล	--- ด	ล ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม

- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ล - ช	- พ - ม	- ล - ช	- พ - ม
--- ล	--- พ	--- ม	--- ร	----	----	----	- ล - ม
- ช - ร	- ร - ร	ด ล ร ด	- ด - ด	--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล
----	- ม - ช	- ล ท ล	- ช - ม	----	----	- ม ช ม	- ม - ร
- ม ช ร	- ร - ร	ด ล ร ด	- ด - ด	--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล
----	- ม - ช	- ล - ท	ล ช ท ล	----	----	- ท - ด	- ด - ด
- ม - พ	- ม - ด	- ม - ท	- ด - ล	----	- ม - ช	- ล ท ล	- ช - ม
----	- ด - ร	- ม - ช	ม ร ช ม	----	----	- ล - ม	- ช - ล
----	- ช - ม	- ช - ล	- ด - ร	----	--- ท	- ร - ท	- ล - ช
- ล - ช	- ม - ช	- ล - ท	ล ช ล ท	----	--- ท	--- ด	- ล - ท
----	--- ท	--- ด	- ล - ท	--- ม	- ม - ม	- ด - ร	- ด - ล
--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล	----	- ม - ช	- ล ท ล	- ช - ม
----	----	- ม ช ม	- ม - ม	- ม ช ร	- ร - ร	ด ล ร ด	- ด - ด
--- ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล	----	- ม - ช	- ล - ท	ล ช ท ล
- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	ด ล ร ด	- ด - ร	- ช - ม	ล ช ม ร	- ร ด ล
- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท	- ม - ล	----	--- ด	--- ล	--- ล
----	--- ช	--- พ	--- ม	----	- ม ช ล	ด ท ล ช	ล ม ช ล
- ด - ท	- ล - ท	- ล - ช	- พ - ช	- ล - ท	ล ช ล ท	- ล - ช	ล ท ล ร
----	- ช ล ด	ร ด ร ช	ล ด ร ด	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ร	ม ด ร ม
ช ม ด ร	ช ม ด ร	ช ม ด ร	ม ร ม ด	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ร	ม ด ร ม
--- ร	--- ด	--- ท	--- ร	--- ด	--- ท	--- ล	--- ด
--- ท	--- ล	--- ช	--- ล	- ด ล ช	- ด ล ช	- ล ด ช	- ม ร ม
- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	- ร ด ล
- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท	- ม - ล	--- ด	- ม - ร	- ม - ด	- ร - ม
- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ล - ม	- ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม
- ล - ช	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ช	ล ช พ ช	ล ช พ ม
- ด - ร	ม ด ร ม	ล ช ม ร	- ร ม ด	- ด - ร	ม ด ร ม	ล ช ม ร	- ร ม ด
- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท	- ม - ล	- ด - ล	- ร - ด	- ม - ร	- ช - ม
----	- ล - ท	----	- ล ช ล	----	- ม - ช	----	- ม ร ม
----	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ด	ด ---	- ร - ม	- ร - ด	- ท - ล

ล - - -	- ร - ม	ช ล ช ม	- ร - ด	ด - - -	- ร - ม	- ร - ม	- ช - ล
- ล - ล	- ล - ล	- ช - ท	- ช ล ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

1.2.3 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2558

รูปภาพที่ 47 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2558 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ประเภท ก ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน ยาว อ. วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

จังหวะกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงในท่อนประยุกต์ วงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2558 ดังนี้

ตอนที่ 1 โขนชา

พิน

----	ดลดล	- ช้ - มี่	รดรม	- ช้ - ลี่	----	ซัพซล	ซัพซล
ซมรม	- ลี่ซม	ซมรม	รลดล	มี่พรม	----	รมซล	- มี่ - รี่
ดทดล	----	รมซล	- มี่ - รี่	ดทดล	----	ซมรม	- รี่ - มี่
รดทล							

คีย์บอร์ด

----	-มซล	- ช - ม	รมซล	--- รี่	- รี่ - ลี่	- ช - ล	ทลซล
- ช - ม	-มซล	- ช - ม	รมซล	--- รี่	- รี่ - ลี่	- ช - ล	ทลซล
- ช - ม	-ลดล	มรดล	ซลดล	----	-ลดล	มรดล	ซลดล
--- ม	- ม - ร	มดมร	ดลซล	--- ม	- ม - ร	มดมร	ดลซล

เจิ้งบั้งไฟ

พิน / คีย์บอร์ด เล่นโต้ตอบกัน

พิน	--- ล	--- ล	- ซมล	- ซดล	- ซมล	----	ดล - ล	ดล - ร
พิน	ดล-ล	--- ม	- ร - ม	ซมรด	ลมดล	----	----	----
สร้อย	----	--- ม	- ร - ม	ซมรด	ลมดล	----	----	----
พิน	----	--- ม	- ร - ม	- ล - ด	- รดม	----	----	----
สร้อย	----	--- ม	- ร - ม	- ล - ด	- รดม	----	----	----
พิน	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
สร้อย	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
พิน	----	-- ดล	- ม - ร	- ดมร	- รดล	----	----	----
สร้อย	----	-- ดล	- ม - ร	- ดมร	- รดล	----	----	----
พิน	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
สร้อย	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
พิน	- ดลด	รมซล	มดรม	ดลซล	----	- ช - ม	-- มม	- ม - ล
	--- ร	- ม - ช	- ร - ม	- ม - ม	----	- ร - ด	- ร - ด	- ร - ม
	----	- ร - ร	- ด - ล	ดลซล	----	- ล - ช	- ด - ล	ดล - ด
	----	ดล - ด	ดล - ด	- ลซล	--- ร	- ล - ด	- ล - ด	รมซม

- ล - ช	- มดรว	มดรว	ดลชล	ดล - ด	รรม	ชมรม	ชลชด
----	----	----	- รดม	----	----	----	----
ชมรม	ดมรม	ชมรม	ดมรม	ชมรม	ดมรม	มดรว	มดรว
รลรด	ลดรว	รลรด	ลดรว	ดลรด	ลดรว	ดลรด	ลดรว
ดลชล	ชลชด	ลชชด	ชลดม	- รดม	- รดม	- รดม	- รดล
- - - ด	รรม	- - - ด	รรม	- มชม	รรม	มดรว	ดลชล
- - - ด	รรม	- - - ด	รรม	- มชม	รรม	มดรว	ดลชล
- ลล -	ลล - ช	- ชช -	ชช - ฟ	- ฟฟ -	ฟฟ - ม		

ท่อนที่2 ท่อนเร็ว

พิน

----	--- ค	--- ล	----	- ค - ช	- ล - ช	- ช - ล	----
- ม - ร	- ร - ค	- ค - ล	----	- ค - ช	- ล - ช	- ช - ล	----
----	--- ค	--- ล	----	- ค - ช	- ล - ช	- ช - ล	----
----	- ร - ค	- ค - ล	----	- ค - ช	- ล - ช	- ช - ล	- ล - ช
- ม - ร	ม - ค	ดลชล	- ค - ม	ชลชด	ดลชด	ชลชด	- ค - ม
ชลชด	ดลชด	ชลชด	- ม - ค	ดลชด	ล - ช	ดลชด	- ม - ค
ดลชด	- ช - ค	----	- ม - ค	- ช - ค	----	- ฟ - ช	ล - ช
ล - ช	- ช - ค	----	- ฟ - ช	ล - ช	ล - ช	---	- ล - ช
ล - ช	ล - ช	---	- ช - ค	ล - ช	ล - ช	---	ดลชด
ดลชด	ดลชด	- ม - ค	ดลชด	ล - ช	ดลชด	----	- ล - ช
----	- ค - ล	---	- ร - ค	ล - ช	- ค - ล	---	- ร - ค
ล - ช	- ค - ล	- ค - ล	ล - ช	ล - ช	- ร - ค	---	- ล - ช
ล - ช	- ค - ล	- ค - ล	- ร - ค	- ม - ช	- ร - ค	- ล - ช	- ร - ค
- ร - ค	- ล - ค						

คีย์บอร์ด

----	--- ล	- ม - ม	- ม - ม	- ค - ร	- ม - ช	- ค - ร	- ร - ร
- ม - ค	- ร - ม	ดลชด	ดลชด	- ร - ล	- ฟ - -	- ล - ฟ	- ล - ล

- ร - ล	- ท - -	- ล - ท	-ลซล	- - - -	- - - ล	- มี่ - มี่	- มี่ - มี่
- ด - ร	- มี่ - ชี่	- ด - ร	- ร - ร	- มี่ - ด	- ร - มี่	รดรม	รดลด
- ร - ล	- ท - -	- ล - ท	-ลซล	- ร - ล	- ท - -	- ล - ท	-ลซล
- - - รี่	- - - -	-ดี่ดี่	รี่มี่รี่	รี่ดี่ดี่	- ร - ร	-ดี่ดี่	รี่มี่รี่
รี่ดี่ดี่	- รี่ - รี่	-ดี่ดี่	รี่ดี่ดี่	รี่มี่รี่	- ล - มี่	-ดรมี่	ลี่มี่ร
มี่ดรมี่	- ล - มี่	-ดรมี่	ลี่มี่ร	ดลซล	- มี่ - ด	ดดรม	ซลดล
ซมซล	- - - ดี่	-ลี่ลี่	ลี่ดี่ดี่	ลี่มี่ลี่	- ดี่ - ดี่	-ลี่ลี่	ดี่ดี่ดี่
ลี่มี่ร	- ลี่ - ชี่	- ฟี่ - ชี่	- ลี่ - ชี่	- ฟี่ - ชี่	- ลี่ - ชี่	- ฟี่ - ชี่	- ลี่ - ชี่
- ฟี่ - ชี่	- ลี่ - ชี่	ลี่ฟี่มี่	- ซ - ม	ซมรด	ดดมร	มดรม	- - - ซ
- มรรม	ซซมด	- ท - ล	- ซ - ซ	- มรรม	ซมรด	- ท - ล	- ด - ม
ซลดล	ดลดม	ซลดล	- ด - ม	ซลดล	ดลดม	ซลดล	- ม - ด
ดดรม	ลซมร	ดลซล	- - - ด	- มซล	ดซดล	ซมรรม	ลซมร
ดทดร	มดมร	ดลซล	- - - ล	- ม - ล	- ม - ร	มรดท	- ด - ร
- ล - ร	- ร - ท	รทลซ	- ลทม	- ซ - ล			

พิน

- - - ฟ	- - - ม	- - - ร	- - - -	- - - -	- ร - ฟ	ซลี่ดี่	- - - -
- ดี่ - ที่	- ลี่ - ที่	ลี่ดี่ดี่	- - - -	- - - -	- ร - ฟ	ซลี่ดี่	- - - -
- ดี่ - ลี่	- ร - ฟ	- ซ - ลี่	- - - -	- - - -	- มี่ - ฟ	- ชี่ - ที่	- - - -
- รี่ - ที่	- ลี่ - ชี่	- ลี่ - มี่	- - - ลี่	- ดี่ - รี่	- ดี่ - ลี่	- ดี่ - ชี่	- - - ดี่
- รี่ - มี่	- ชี่ - ฟ	- มี่ - รี่	- ลี่ - ชี่	-ลฟ	ฟี่มี่	-ฟ - ดี่	ฟี่ดี่
ฟี่ดี่	ดี่ดี่	-ฟ - ดี่	ฟี่ดี่	ฟี่ดี่	ดี่ลี่ลี่	- ร - ฟ	รฟซล
-ฟลซ	ฟรดร	- ลี่ - ชี่	- ลี่ - ฟ	- ลี่ - มี่	- ฟ - ร	- มี่ - รี่	- มี่ - ด
- มี่ - ท	- ด - ล	- ชี่ - มี่	- รี่ - ดี่	- ซ - ล	- ดี่ - ดี่	- ซ - ล	- ดี่ - รี่
-มี่ดี่	- รี่ - มี่	- - - -	- ดี่ - ดี่	ดี่ดี่ดี่	- รี่ - มี่	- - - ชี่	- มี่ - รี่
- ดี่ - รี่	-ดี่ดี่						

คียบอร์ด

- ล - ด	- มี่ - ชี่	- มี่ - มี่	- มี่ - ชี่	- มี่ - รี่	- ด - ร	-ดลด	- - - -
- ล - ด	- มี่ - ชี่	- มี่ - มี่	- มี่ - ชี่	- มี่ - รี่	- ด - ร	-ดลด	- - - -
- - - -	- ด - ด	- - - -	- ล - ช	- - - ล	- ด - -	- - - -	- มี่ - รี่
- - - มี่	- ด - -	-รดล	- ด - ร	- ด - ท	- ล - ช	- - - -	- - - -
-ดรมี่	- - - -	มี่ดรมี่	- ด - ล	-ทลช	มชลด	- - - -	- - - -

พิน

- - - ด	- ด - ร	- มี่ - ด	-ดลช	- ล - ด	- ด - ร	- มี่ - ด	- - - -
- - - ด	- ด - ร	- มี่ - ด	-ดลช	- ล - ด	- ด - ร	- มี่ - ด	- - - -
- - - ดี่	- - - ลี่	- ชี่ - มี่	- - - ด	- ร - ม	- ลี่ - ชี่	ลี่ชี่มี่	- - - -
- - - ดี่	- - - ลี่	- ชี่ - มี่	- - - ด	- ร - ม	- ลี่ - ชี่	ลี่ชี่มี่	- - - -
-ดรมี่	- ชี่ - ร	มี่รดล	- - - ด	- ล - ช	- ม - ช	- ล - ด	- - - -
-ดรมี่	- ชี่ - ร	มี่รดล	- - - ด	- ล - ช	- ม - ช	- ล - ด	- - - -
- - - ด	- ด - -	- ด - ด	- - - -	- - - ด	- ด - -	- ด - ด	- - - -
- - - -	- - - -	- - - ลี่	- - - -	- - - -	- - - -	- ชี่ - ลี่	- - - -
- - - -	- - - -	- - - ลี่	- - - -	- - - -	- - - -	- ชี่ - ลี่	- - - -
- - - -	- - - -	- - - มี่	-ชี่มี่	-มี่ดี่	-ร่ดี่	-ดี่ลี่	- - - ลี่
- ลี่ - ลี่	- - - -	- - - ลี่	- - - -	-ชี่ฟี่	ลี่ลี่ลี่	ลี่ชี่ฟี่	- ลี่ - ลี่
-ชี่ฟี่	ลี่ลี่ลี่	ลี่ชี่ฟี่	- ล - มี่	-ดรมี่	ลี่ชี่มี่	มี่ดรมี่	- ล - มี่
-ดรมี่	ลี่ชี่มี่	ดลชล	- มี่ - ร	- มี่ - ด	- มี่ - ท	- ด - ล	- มี่ - ร
- มี่ - ด	- มี่ - ท	- ด - ล	- - - -	- ร - ด	- ท - ล	- ช - ด	- - - ล
- ร - ด	- ท - ล	- ช - ล	- - - -	- ร - ด	- ท - ล	- ช - ด	- - - ล
- ร - ด	- ท - ล	- ช - ล	- - - -	- มี่ - มี่	ชี่ลี่ชี่	- รี่ - ดี่	- - - มี่
- มี่ - มี่	ชี่ลี่ชี่	- รี่ - ดี่	- ร - ท	รทลช	ลชมช	- ล - ด	- ด - ท
- ด - ร	- ด - ล	- ล - ชี่	- ล - ชี่	- ล - ชี่	- ล - ชี่	- ล - ชี่	- ล - ชี่
- ล - ชี่	- ชี่ - ลี่	- ท - ดี่	- รี่ - ดี่	- รี่ - ดี่	- รี่ - ดี่	- รี่ - ดี่	- รี่ - ดี่
- รี่ - ดี่	- ลี่ - ที่	- ดี่ - รี่	- มี่ - รี่	- มี่ - รี่	- มี่ - รี่	- มี่ - รี่	- มี่ - รี่
- มี่ - รี่	- ที่ - ดี่	- รี่ - มี่	- - - -	- - - -	- - - -	-รี่มี่	- - - -

----	----	-มื๋ลื	-ลื - ลื	-ลื - ลื	-ลื - ลื	-ลื - ลื	----
---ด	---ล	-ด - ร	-ดรมื	-ร - ด	-ท - ล	----	---ด
-ร - มื	-ซื - ลื	---ซื	-ลื - ทื	--ลื	-ซื - มื	----	---ซื
---มื	---ร	---ด	-ร - มื	---ด	-ท - ล	----	---ท
---ล	---ล	---ซ	-ล - ท	---ล	-ซ - ล	-ล - ล	-ล - ล
-ล - ล	----	----	----	---ล	-ล - -	-ล - -	----
----	---ซ	-ซ - -	-ซ - -	----	----	-ฟ - -	-ฟ - -
-ฟ - -	-ฟ - -	-ม - -	-ม - -	-ม - -	-ม - -	---มื	-ซืมื
-มืรด	-รดท	-รดล	-ลื - -	-ซื - ลื	-ลื - -	-ซื - ลื	-ลื - ลื
-ลื - ลื	----	---ลื					

ท่อนที่3 ท่อนอก

พิน

----	---ซื	-ซื - ซื	-ลื - ทื	-รื - ลื	----	----	---ซื
---ฟ	---มื	---ฟ	-ซื - ฟ	-มื - ร	----	----	----
----	---มื	-ซื - มื	---ร	---ด	----	----	-ล - ด
-ร - มื	-ซื - มื	-ร - ด	---ท	---ล	-ม - ซ	-ล - -	-ม - ซ
-ล - -	-ม - ซ	-ล - ด	---ท	---ล	----	----	---มื
---ลื	----	---ทื	-ลื - ทื	-ซื - ลื	----	---มื	-รื - มื
-ดื - รื	----	---ทื	-ลื - ทื	-ซื - ลื	----	----	---มื
---ลื	---ทื	-ลื - ทื	-ซื - ลื	----	---มื	-รื - มื	-ดื - รื
----	---ทื	-ลื - ทื	-ซื - ลื	---ด	---ท	---ล	----
---ฟ	---ม	---ร	----	---ซ	---ฟ	---ม	----
----	---ท	---ม	----	-ซ - ฟ	-ซ - ฟ	-ซ - ม	----
-ซ - ฟ	-ม - ร	-ม - ท	----	-ร - ท	-ล - ซ	-ล - ท	----
----	---ท	-ร - ม	----	-ซื - ฟ	-ซื - ฟ	-ซื - มื	----
-ซื - ฟ	-มื - ร	-มื - ท	----	-ร - ท	-ล - ซ	-ฟ - ม	---ร
-ท - ล	-ซ - ม	-ซ - ล	-ม - ด	ลดรมื	ลซมื	ดลซล	-มื - ด
ลดรม	ซลดล	ซมรม	---ด	-ลซล	ซลดล	ซมรม	---ด
ลดรม	ลซมร	ดลซล	-ม - ร	-มื - ด	-มื - ท	-ด - ล	-มื - ร

- มี่ - ด	- มี่ - ท	- ด - ล	- - - -				
-----------	-----------	---------	---------	--	--	--	--

คีย์บอร์ด

- - - -	- ลี่ - มี่	- ซี่ - ลี่	- ซี่ - รี่	- ร - - -	- รดล	- ด - ร	- ซ - ล
- ล - - -	- ลซม	- ซ - ล	- - - ซ	- ล - ท	- - - ล	- ท - ด	- - - -
- - - ด	- ด - -	- ด - ด					

1.2.4 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2559

รูปภาพที่ 48 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2559 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดวงกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานประเพณีบุญบั้งไฟ เทศบาลตำบลพยุหะ อ.วิเชียรบุรี จ. เพชรบูรณ์

รูปภาพที่ 49 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2559 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดวงกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงร่ำร้องคำ
กาฬสินธุ์ แข่งขันประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองอาเซียน อ.ร่ำร้องคำ จ.กาฬสินธุ์

จังหวะกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงใน
ท่อนประยุกย์ วงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ.2559 ดังนี้

ท่อนที่1ท่อนซ้ำ

พิน

----	--- ด	รมซ์ลิ	-ทลรี	ล้ทลชี	--- ด	รมลชี	ล้ช่มชี
ล้ทลรี	--- ด	รมซ์ม่	--- ด	รมซ์ร	-ม่ช่ม	รมซ์ร	ม่ดมร
ดลชล	--- ด	รมซ์ม่	--- ด	รมซ์ร	-ม่ช่ม	รมซ์ร	ม่ดมร
ดลชล	--- ม	- ร - ช	- ร - ม	- ล - ด	- -รม	- ช - ร	มรดร
ม่ช -	----	--- ล					

พิน

- -ชล	-ดชล	-ชมล	-ชดล	-ชมล	-ดชล	-ชมล	-ชดล
-ชมล	--- ด	รมซ์ม่	--- ด	รมซ์ม่	--- ด	รมซ์ม่	-ม่ช่ม
รมซ์ร	ม่ดมร	ดลชล	--- ด	รมซ์ม่	-ม่ช่ม	รมซ์ร	ม่ดมร
ดลชล	--- ม	- ร - ม	- ร - ด	ลม่ด	--- ม	- ร - ม	- ร - ด
ลม่ด	--- ม	- ร - ม	-ดม่ร	-ดลด	--- ม	- ร - ม	-ดม่ร
-ดลด	--- ม	- ช - ม	-ดม่ร	-ดลร	--- ม	- ช - ม	-ดม่ร
-ดลร	--- ม	- ร - ด	- ช - ม	-รรม	--- ม	- ร - ด	- ช - ม
-รรม	--- ม	- ช - ม	-ดม่ร	-ดลร	--- ม	- ช - ม	-ดม่ร

-ดรด	--- ด	- ล - ด	- ชื - มั	-รมัร	--- ด	- ล - ด	- ชื - มั
-รมร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	ดลล	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
ดลล	--- ด	- ล - มั	ชืมัร	ลมัร	--- ด	- ล - มั	ชืมัร
ลมัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	--- ด	- มั - ร	- ด - ล	-ดลล	--- ด	- มั - ร	- ด - ล
-ดลล	--- ด	- ชื - มั	- ร - ด	ลมัร	--- ด	- ชื - มั	- ร - ด
ลมัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	--- ด	-รดล	-ดมัร	-รมัร	--- ด	-รดล	-ดมัร
-รมัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด	ลมัร	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด
ลมัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด	ลมัร	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด
ลมัร	--- มั	- มั - ร	-ดมัร	-ดลล	--- มั	- มั - ร	-ดมัร
-ดลล	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด	ลมัร	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด
ลมัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด	ลมัร	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด
ลมัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด	ลมัร	--- มั	- ชื - มั	- ร - ด
ลมัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	--- ด	-รดล	- ชื - มั	-รมด	--- ด	-รดล	- ชื - มั
-รมด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดลล	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดลล	--- ด	- ล - มั	- ร - ด	-มัร	--- ด	- ล - มั	- ร - ด
-มัร	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร	-ดรด	--- มั	- ชื - มั	-ดมัร
-ดรด	-ดลล	รมัรมั	ชืมัรมั	ชลชด	----	----	----
- รดม	----	----	----	----	ชมรม	ดมรม	ชมรม
ดมรม	ชมรม	ดมรม	มดรม	มดรด	รลรด	ลดรด	รลรด
ลดรด	ดลรด	ลดรด	ดลรด	ลดรด	ดลชล	ชลดช	ลชดล
ชลดม	- รดม	- รดม	- รดม	- รดล	--- ด	รมชม	--- ด
รมชร	- มชม	รมชร	มดมร	ดลชล	--- ด	รมชม	--- ด
รมชร	- มชม	รมชร	มดมร	ดลชล	--- ด	--- ฬ	--- ล
--- ด	ลดรมั	ลัชืมัร	ดลรด	--- ด	ลดรมั	ลัชืมัร	มัดรมั
-มัชื	มัดรด	รดลล	- รดม	--- มั	ชืมัร	- รดล	- ดมัร

- ดม්ර	ลំซំม៉ัด	- รมซ์	- - - -	- - - -	- - - ม	- ช - ត	- - - ឌ
- ត - វ	- ត - ត	- វ - ត	- - - -	- ធន	ឌំរត	តំត	- ធន
- ត - រ	ឌរត	- វ - ត	- - - -	- ធន	តំឌំរ	តំត	- ឌំ
- រ - ត	តត	ឌំរ	រំ	- - - -	- ត	- តត	- រ
- - - ឌ	- ឌំ	ឌំរត	- វ - ត	- - - -	- ត - រ	- ត - វ	- រ - ត
- វត	- តត	- តត	- តត	- - - -	- ត - រ	- ត - វ	- រ - ត
- វត	- តត	- តត	- តត	- - - -	- ធន	- រ - ត	- វ - -
- ត - ឌ	- ត - វ	វត	តវ	- - - -	- ធន	- រ - ត	- វ - -
- ត - ឌ	- ត - វ	វត	តវ	- - - -	- តំ - វ	- តំ - វ	- តំ - ឌ
- តំ - ឌ	- វ - តំ	- ឌ - រ	- រ - ឌ	- - - -	- រ - រ	- តំ - ឌ	- រ - រ
- ត - រ	- ត - ត	- រ - រ	- រ - ត	- - - -	- ត - ត	- - - -	- រ - រ
- ឌ - តំ	- ឌ - រ	- ឌ - រ	- ត - រ	- - - -	- ត - រ	- - - -	- ត - វ
- ត - ឌ	- ត - វ	តត	- - - -	- ត - រ	- - - -	- ត - វ	- ត - ឌ
- ត - វ	តត	- - - -	- រ - តំ	- - - ឌ	- រ - តំ	- តំ - រ	- តំ - តំ
- - - ឌ	- រ - រ	- - - -	- ឌំ	- - - -	- ឌំ	- ត - រ	- ត - ត
- រ - រ	- រ - ត	- - - រ	- ត - ត	- - - -	- រ - រ	- ឌ - តំ	- ឌ - រ
- ឌ - រ	- ត - រ	- - - -	- តំ - រ	- - - -	- តំ - វ	- តំ - ឌ	- តំ - វ
- រ - តំ	- វ - តំ	- តំ - ឌ	- តំ - វ	- រ - តំ	- វ - តំ	- - - -	- - - រ
- - - ឌ	- - - តំ	- - - -	- - - រ	- ឌ - រ	- ឌ - តំ	- តំ - រ	- តំ - ត
- ឌ - រ	- ឌ - តំ	- - - -	- ត - ត	- តត	រំ	- - - -	- ត - ត
- តត	រំ	- តំ - ឌ	- រ - រ	- ត - រ	- ឌំ	- - - -	- តំ - ឌ
- - - -	- រត	- - - -	- តំ - ឌ	- - - ត	- រ - រ	- - - -	- - - តំ
- ឌ - រ	ឌំតំ	- ឌំ	- - - -	- រ - ឌ	- រ - ឌ	- រ - ឌ	- - - រ
- ត - ត	- - - រ	- រ - ឌ	- - - -	- ឌ - រ	- ឌ - រ	- រ - ត	- ឌ - រ
- ឌ - រ	- រ - ត	- តំ - ឌ	- រ - រ	- ត - ត	- ត - ឌ	- តំ - ឌ	- រ - រ
- ត - រ	- ឌំ	- តំ - វ	- តំ - វ	- តំ - ឌ	- តំ - ឌ	- តំ - វ	- ឌ - រ
- រ - រ	- - - -	- តំ - វ	- តំ - វ	- តំ - ឌ	- តំ - ឌ	- តំ - វ	- ឌ - រ
- រ - រ	- - - -	- រ - រ	- តំ - ឌ	- រ - រ	- ត - រ	- ត - ត	- រ - រ
- រ - ត	- - - -	- ត - ត	- - - -	- រ - រ	- ឌ - តំ	- ឌ - រ	- ឌ - រ
- ត - រ	- - - -	- តំ - រ	- - - -	- តំ - វ	- តំ - ឌ	- តំ - វ	- រ - តំ

- ล - ม	ช ม ร ด	ล ต ร ม	- - - ร	- ม - ฟ	ม ฟ ล ฟ	- ม ร ม	- - - -
- ท - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล			

ท่อนที่3 ท่อนจบ

พิน

- - - -	- ล - ด	- ล ด ร	- ด ร ม	- ร ด ล	- - - ด	ร ม ช ล	- ช ล ท
- ล ช ม	- - - ช	- ม ช ร	- ด ร ม	- ร ด ล	- - - ท	- ล - ล	- ช ล ท
- ล ช ล	ล ล ล	ล ล ล	- ท - ด	- ม - ร	- - - -	- - - -	- ล - ด
- ม - ด	- - - -	- - - -	- ร - ด	- ล - ท	- - - -	- - - ม	- ช ม ร
- ม ร ด	- ร ด ท	- ด ท ล	- ล - -	- ช - ล	- ล - -	- ช - ล	ล ล ล ล
- - - -	- - - ล						

1.2.5 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2560

รูปภาพที่ 50 รองชนะเลิศระดับ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2560 รองชนะเลิศระดับ 2 ประกวดกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประเภท ก และขบวนแห่ออนซอนกลองยาว ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

พ.ศ. 2560 รองชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงร่ำคำกาฬสินธุ์ แข่งขันประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองอาเซียน อ.ร่ำคำ จ.กาฬสินธุ์

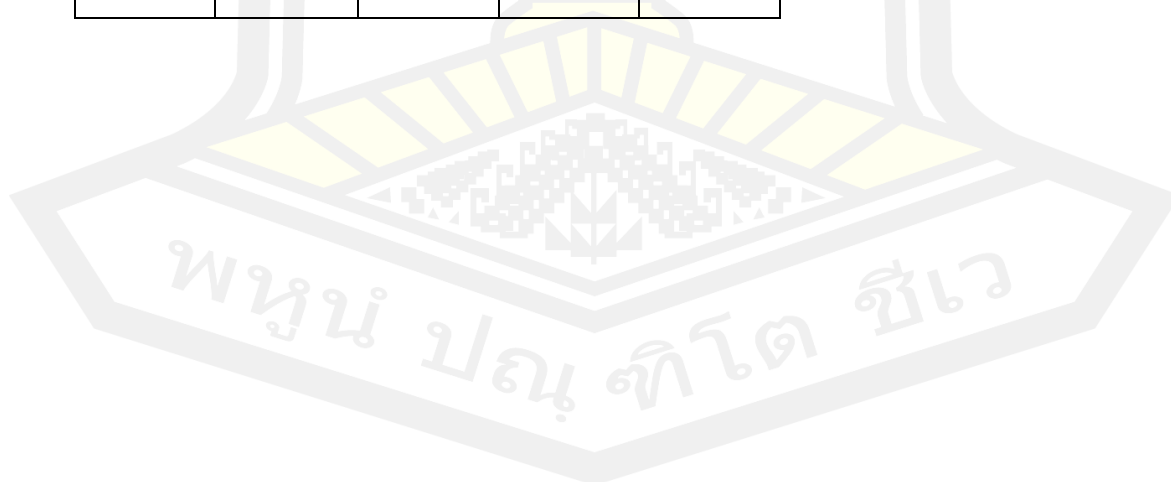
จังหวะกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอแนะนำโน้ตเพลงในท่อนประยูรค์ วงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ.2560 ดังนี้

- ล - ม	ช ม ร ด	ล ด ร ม	- - - ร	- ม - ฟ	ม ฟ ล ฟ	- ม ร ม	- - - -
- ม ช ล	- ดลลลด	ร ม ช ร	- ม ช ม	ร ม ช ล	- ดลลลด	ร ม ช ร	- - - -
ช ม ร ท	ล ท ร ม	ร ด ท ล	- มช - มช	- ม ร ท	ล ท ร ม	ร ด ท ล	- - - -
- ล - ม	ช ม ร ด	ล ด ร ม	- - - ร	- ม - ฟ	ลํ ํลํ ํฟ	ม ร ฟ ม	- - - -
- ล - ม	ช ม ร ด	ล ด ร ม	- - - ร	- ม - ฟ	ลํ ํลํ ํฟ	ม ร ฟ ม	- - - -
- ม ช ล	- ดลลลด	ร ม ช ร	- ม ช ม	ร ม ช ล	- ดลลลด	ร ม ช ร	- - - -
ช ม ร ท	ล ท ร ม	ร ด ท ล	- มช - มช	- ม ร ท	ล ท ร ม	ร ด ท ล	- - - -
- - - -	- - - -	Bb	Bb	Bb	Bb	Eb	Eb
Eb	Eb	Bb	Bb	Bb	Bb	Eb	Eb
ช ม ร ด	- ด - ร	ด ร ช ม	Eb	Eb	Eb	Eb	- ช ล ช
- ม ช ม	- ร ม ร	ด ท - ด	- - - -	- ม - ช	- ช - ล	ช ล ด ช	- ล ด ล
ช ม - ช	- - - ล	ด ช ล ดํ	- - - รํ	มํ รํ ดํล	- - ดํ รํ	ดํ ลํ ดํช	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ชํ มํ รํ ดํ	- ดํ - รํ	ดํ รํ ชํ มํ	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ชํ ลํ ชํ	- มํ ชํ มํ	- รํ มํ รํ	ดํ ํ - ดํ	- - - -
- - - -	- - - -	Bb	Bb	Bb	Bb	Eb	Eb
Eb	Eb	Bb	Bb	Bb	Bb	Eb	Eb
ช ม ร ด	- ด - ร	ด ร ช ม	Eb	Eb	Eb	Eb	- ช ล ช
- ม ช ม	- ร ม ร	ด ล ช ล	- - - ล	- ดล - ล	- ดล - ร	- ร - ดล	- - - ล
- ดล - ม	- ดล - ม	- ดล - ม	- - - ม	- - ร ม	- - ร ม	ร ดล - ร	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ม	- - ร ม	- ล - ลด	ร ดล - ม	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ช - ม	- ร - ม	- ด ม ร	ด ล ร ด	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ดล	- ม - ดร	- ด ม ดร	- ดร - ดล	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ม	- - ร ม	- ด ม ร	ด ล ร ด	- ล - ด
ร ม ช ม	ช ม ร ม	ช ล ช ด	- - - ด	- ล ช ล	ด ล ช ล	ด ล ช ล	ร ล ด ล
ร ล ด ล	ร ล ด ล	ด ร ด ม	- ชํ มํ รํ	- ชํ มํ รํ	- ชํ มํ รํ	มํ รํ มํ ดํ	มํ ดํ มํ รํ
ดํ รํ มํ ดํ	มํ ดํ มํ รํ	ด ร ม ล	ร ล ร ด	ล ด ร ล	ร ล ร ด	ล ด ร ช	ด ช ด ล
ช ล ด ช	ด ช ด ล	ช ล ด ม	- ร ด ม	ม ร ด ม	ม ร ด ม	ม ร ด ล	- มช - ด
ร ม ช ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- มช - ด	ร ม ช ม	ล ม ช ด	ร ม ช ร	- ม ช ม
ร ม ช ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล					

- - - ล	- - ล ล	ล ล - ช	- ช ช -	ช ช - ฟ	- ฟ ฟ -	- ฟ ฟ ม	- - - -
- ล - ล	- - ท ล	- ช - ฟ	- - ม ร	- - ม ฟ	ม ฟ ล ฟ	ม ร - ร	- - - -
- ล - ล	ร ล ร ท	- ล - ฟ	- - ม ร	- - ม ฟ	ม ฟ ล ท	ร ฟ ร ม	- ด ล - ร
ม ด ร ม	ล ม ช ร	ม ด ร ม	- ด ล - ร	ม ด ร ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล	- ล ด ม
ช ล ด ล	ร ล ด ม	ช ล ด ล	- ล ด ม	ช ล ด ล	ร ล ด ม	ช ล ด ล	- ด ล ด
ร ม ช ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- ล - ด	ล ด ร ม	- ช - -	- ม ร ม	- ช - -
- ช - ฟ	ล ท ล ช	ล ช ฟ ม	- ช - -	- ฟ - ช	ล ท ร ช	ล ท ช ล	- - - ร
- ท ล ร	ล ท ร ช	ล ท ช ล	- - - ล	- ช ม ล	ด ช ด ล	ช ม ช ล	ด ช ด ช
ล ด ช ล	ด ช ด ล	ช ม ร ม	- ด ม ร	ม ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ด ม ร
ม ด ร ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล	ช ร ม ร	ด ท ด ร	ด ร ม ร	ด ล ช ล	- - - -
- ม - ม ^ล	- - - -	- ด ล ร	- - - ม	ด ร ด ช ^ล	ด ร ด ม	- ด ^ล - ล	ด ล ร ล ^ล
- ล ช ด ^ล ร	- ช ม ร	ด ร - ม	ช ล - ช ^ล ม	- ล - ล	ช ม ช ล	- ด - ล	- ด ^ล - -
- ม - ม	ร ด - ร	- ม - ล	ร ล ด ล ^ล	- ล ช ม	- ช ม ช	- ม ร ด ^ล ล	- ม - ช
- ม ร ด ^ล ล	- ร - ด ^ล ล	- ร - ด ^ล ล	- - - -	- - - -	- - - -	Eb	Eb
Eb	Eb	Ab	Ab	Bb	Bb	Cm	Cm
Cm	Cm	Eb	Eb	Eb	Eb	Ab	Ab
Bb	Bb	Cm	Cm	Cm	Cm	รอนกว่า	คีย์ บอร์ด ส่ง
- - - ม	- - - ล	- ท ล ช	- - ล ท	- ม - ด	- ท - -	- ล - -	- - - -
ร ด ล ด	- ร ด ม	- - - -	- ล - ช	- ล ช ท	- ล ช ม	- - - -	- - - -
ฟ ฟ - ด	ม ด ท ล	- ล ล ล	- ม - ล	- ด - ท	- ม - ด	- ด ด ด	- ม - ฟ
- ล - ฟ	ล ฟ ม ด	- ท - ม	- ด - ท	- ล - ด	- ท - ล	- ด ล ช	- ล ด ล
- ร ด ล ร	- ล ด ล	- ด ล ช	- ล ด ล	- ร ด ล ร	ด ล ด ล	ร ด ล ร	ร ด ล ด
ร ด ล ด	ร ช ร ม	- ด ม ร	ม ด ร ม	ล ช ม ร	ม ด ร ม	- ด ม ร	ม ด ร ม
ล ช ม ร	ด ล ช ล	ช ร ม ร	ด ท ด ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- ด - ท	- ด - ร
- ม - ร	- ด - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- ล ช ฟ	- ช - ล
- ด - ร	- ด - ฟ	ฟ ฟ ฟ ฟ	- - - -	- ช - ล	- ช - ฟ	- ช - ล	- ช - ฟ
- ม - ร	ม ร ด ล	ล ล ล ล	ล ล ล ล	- ช - ล	- ด - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร
- ด - ล	ด ร - ด	ด ด ด ด	ด ด ด ด	- ด - ร	- ฟ - ช	- ล - ด	- ล - ช

- ฟ - ม	ฟ ช - ฟ	----	- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	----	----
----	----	- ฟ ช ฟ	ร ฟ ช ฟ	----	Db	Db	Eb
Eb	--- ฟ	- ม - ร	- ด - ล	----	Fm	Fm	Fm
Fm	Bbm	- ด ร ด	ล ด ร ด	----	----	----	----
----	--- ด	----	- ด ด ด	- ด - ด	- ด - ด	- ล ช ฟ	- ช - ล
- ด - ร	- ด - ฟ	ฟ ฟ ฟ ฟ	ฟ ฟ ฟ ฟ	- ช - ล	- ช - ฟ	- ช - ล	- ช - ฟ
- ม - ร	ม ร ด ล	ล ล ล ล	ล ล ล ล	- ช - ล	- - ด ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร
- ด - ล	- ด ร ด	ด ด ด ด	ด ด ด ด	- ด - ร	ฟ ช - -	- ล - ด	ล ช - -
- ฟ - ม	- ฟ ช ฟ	----	- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	----	--- ด
- ร - ม	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	--- ล
- ช - ฟ	- ช - ล	----	- ท - ล	----	- ท - ล	----	--- ด
- ล - ช	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	--- ล
- ช - ฟ	- ม - ฟ	----	- ฟ - ช	- ฟ - ม	- ฟ ช ฟ	----	--- ฟ
- ฟ - -	- ฟ - ฟ	----	- - - ฟ	- ฟ - -	- ฟ - ฟ	----	- ล - ด
- ล - ช	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	--- ล
- ช - ฟ	- ช - ล	----	- ท - ล	----	- ท - ล	----	--- ด
- ล - ช	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	--- ล
- ช - ฟ	- ม - ฟ	----	- ฟ - ช	- ฟ - ม	- ฟ ช ฟ	----	--- ฟ
- ฟ - -	- ฟ - ฟ	----	- - - ฟ	- ฟ - -	- ฟ - ฟ	----	- ล - ด
- ล - ช	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	--- ล
- ช - ฟ	- ช - ล	----	- ท - ล	----	- ท - ล	----	--- ด
- ล - ช	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	- ฟ - ช	----	--- ล
- ช - ฟ	- ม - ฟ	----	- ฟ - ช	- ฟ - ม	- ฟ ช ฟ	----	--- ฟ
- ฟ - -	- ฟ - ฟ	----	- - - ฟ	- ฟ - -	- ฟ - ฟ	----	----
----	Fm	Fm	Fm	Fm	Ab	Ab	Ab
Ab	Eb	Eb	Eb	Eb	Fm	Fm	----
----	--- ร	ร ร ร ร	- ด ท ด	- - ร ด	ร ด ท ด	- - ร ด	ร ด ท ด
ร ด ท ด	ร ด ท ล	- ฟ - ช	ล ฟ ช ล	ร ด ล ช	ล ฟ ช ล	- ฟ - ช	ล ฟ ช ล
ร ด ล ช	ล ด - ช	ช ช ช ช	- ฟ ม ฟ	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ม ฟ	- ช - ม	ฟ ช - ม
ฟ ช - ม	ฟ ช - ชล	--- ชล	--- ชล	--- ชล	- ช ล ด	ด ด ด ด	ด ด ด ด

ด ด ด ด	- ล ด ร	ร ร ร ร	ร ร ร ร	ร ร ร ร	- - - ล	- ล ร ด	- ด ร ล
- ล ร ด	- ด ร ล	- ล ร ด	- ด ร ล	ร ล ด ล	ร ล ด ช	- ช ท ช	- ช ท ช
- ช ท ช	ท ช ล ท	ท ท ท ท	- ช ล ท	- ช ท ช	ท ท ท ท	ท ท ท ท	- ช ล ท
- ช ล ท	- ช ล ท	- ท - ช	ล ท ช ล	ท ช ท ล	ช ฟ ช ฟ	- ล - ฟ	ช ล ฟ ช
ล ฟ ล ช	ฟ ร ฟ ร	- ฟ - ด	ร ฟ ด ร	ฟ ด ฟ ร	ด ล ด ร	- ฟ - ด	ร ฟ ด ร
ฟ ด ฟ ร	ด ล ช ล	- ฟ - ช	ล ฟ ช ล	ร ด ล ช	ล ฟ ช ล	- ฟ - ช	ล ฟ ช ล
ร ด ล ช	ฟ ร ด ร	- ล - ช	- ล - ฟ	- ล - ม	- ล - ร	- ม - ร	- ม - ด
- ม - ท	- ม - ล	- ล - ล	- ล - -	- ล - ล			
Cm	Cm	Cm	Cm	Cm	Cm	Cm	Cm
Cm	Cm	Cm	Cm	Cm	Cm	- ล - ด	- ร - ม
- ช - ม	- - - ล	- ม - ช	- ร - ม	- ช - ม	- - - ล	- ม - ช	- ร - ม
- ช - ล	- - - ร	- ล - ด	- ช - ล	- ด - ล	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ล
- ช - ล		- - - ชล	- ร - ม	- ช - ม	- - - ล	- ม - ช	- ร - ม
- ช - ม	- - - -	- ล - ด	- ร - ม	- ช - ร	- ม - ร	- ด - ร	- ด - ล
- ช - ล	- ช - ล	- ด - ร	ม ร ด ล	- ช - ล	- - - -	- - - ล	- - - ท
- - - ด	- - - -	- - - -	- - - ช	- ม - ร	ร ร ร ร	ร ร ร ร	- ม - ร
- ด - ล	ล ล ล ล	ล ล ล ล	- - - ท	- - - ด	ด ด ด ด	ด ด ด ด	- - - ดร
- - - ม	ม ม ม ม	ม ม ม ม	- ช ม ร	- ม - ช	ช ช ช ช	ช ช ช ช	- ล ช ม
- ช - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ล			

1.2.6 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2561

รูปภาพที่ 51 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2561 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดวงกลองยาว ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานประเพณีบุญบั้งไฟ เทศบาลตำบลพยุหะ อ.วิเชียรบุรี จ.เพชรบูรณ์

จังหวะกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงในท่อนประยุกย์ วงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ.2561 ดังนี้

ท่อนที่ 1 ท่อนชา

พิน

--- มี่	رمىซี่ล	--- มี่	رمىซี่ล	--- ที่	- ลี่ - ที่	- ลี่ - ที่	رمىซี่ล
----	- ซี่ - มี่	ลัมซี่มี่	رمىซี่มี่	----	- ซี่ - มี่	ลัมซี่มี่	رمىซี่มี่
----	-มี่ซี่ล	-ดลต	رمىชร	----	-มี่ซี่ล	-ดลต	رمىชร
----	-ลรท	ลทรมี่	รดทล	----	-ลรท	ลทรมี่	รดทล

พิน

----	--- ล	--- ล	-ดล	--- ล	-ดล	--- ล	-รท
----	-รท	ลรท	- ท - ท	--- ร	-ทรร	รทพม	-พม
- ท - ล	-พม	รทพม	รทล	--- ท	- ล - ล	ทม	-มท
--- ร	-ทรร	รทพม	-พม	- ท - ล	-พม	รทพม	รทล
----	----	-ลค	- ช - ล	- ช - ล	- ด - ร	ม	ดลช
- ช - ล	- ด - ร	ม	-ด	----	----	- ช - ล	- ด - ร
----	- พ - ม	- ร - ช	- ม - ร	----	- พ - ม	- ร - ม	- ร - ด
- ม - ร	- ด - ท	- ล - ท	-ลช	----	- พ - ม	- ร - ม	- ร - ด
- ม - ร	- ด - ท	- ล - ท	-ลช	----	-มช	- ด - ร	ดลช
-ลค	- ช - ล	ชด	ดลช	----	-ดล	-ดล	-ล
----	-ดล	-ดล	-ล	-ด	- ม - ท	รท	ลทช
--- ด	ม	ม	ดลช	--- ล	-ดล	-ดล	--- ล
-ช	-ช	-ช	--- ด	ม	--- ด	ม	-ม
ม	ม	ดลช					

กาพย์เห่

----	--- ม	- ร - ม	- ร - ด	ม	--- ม	- ร - ม	- ร - ด
ม	--- ม	- ร - ม	-ด	-ด	--- ม	- ร - ม	-ด
-ด	--- ม	- ช - ม	-ด	-ด	--- ม	- ช - ม	-ด
-ด	--- ม	- ร - ด	- ช - ม	-ม	--- ม	- ร - ด	- ช - ม
-ม	--- ม	- ช - ม	-ด	-ด	--- ม	- ช - ม	-ด
-ด	--- ด	- ล - ม	ม	ม	--- ด	- ล - ม	ม
ม	--- ม	- ช - ม	-ด	-ด	--- ม	- ช - ม	-ด
-ด	--- ม	-ช - ด	- ช - ม	ม	--- ม	-ช - ด	- ช - ม
ม	--- ม	- ช - ม	-ด	-ด	--- ม	- ช - ม	-ด
-ด	--- ด	- ร - ม	ม	ม	--- ด	- ร - ม	ม
ม	--- ม	- ช - ม	-ด	-ด	--- ม	- ช - ม	-ด
-ด	--- ล	- ช - ม	- ร - ด	ม	--- ล	- ช - ม	- ร - ด

[illegible]

-ดรด	- - - ด	-รดล	-ดม්ර	-รม්ර	- - - ด	-รดล	-ดม්ර
-รม්ර	- - - มံ	- ชื - มံ	-ดม්ර	-ดรด	- - - มံ	- ชื - มံ	-ดม්ර
-ดรด	- - - มံ	- ชื - มံ	- ร - ด	ลმ්ර	- - - มံ	- ชื - မံ	- ရ - သ
လမ්ර	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර	-သရသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර
-သရသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	- ရ - သ	လမ්ර	- - - မံ	- စို့ - မံ	- ရ - သ
လမ්ර	- - - မံ	- မံ - ရ	-သမ්ර	-သလသ	- - - မံ	- မံ - ရ	-သမ්ර
-သလသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	- ရ - သ	လမ්ර	- - - မံ	- စို့ - မံ	- ရ - သ
လမ්ර	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර	-သရသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර
-သရသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	- ရ - သ	လမ්ර	- - - မံ	- စို့ - မံ	- ရ - သ
လမ්ර	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර	-သရသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර
-သရသ	- - - သ	-ရသလ	- စို့ - မံ	-ရမသ	- - - သ	-ရသလ	- စို့ - မံ
-ရမသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර	-သလသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර
-သလသ	- - - သ	- လ - မံ	- ရ - သ	-မံ්ර	- - - သ	- လ - မံ	- ရ - သ
-မံ්ර	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර	-သရသ	- - - မံ	- စို့ - မံ	-သမ්ර
-သရသ	-သလသ	ရမ්රမံ	စံမ්රမံ	စလစသ	- - - -	- - - -	- - - -
- ရသမ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	စမ්රမံ	သမ්රမံ	စမ්රမံ
သမ්රမံ	စမ්රမံ	သမ්රမံ	မသရမံ	မသရလ	ရလရသ	လသရလ	ရလရသ
လသရစ	သလရသ	လသရလ	သလရသ	လသရစ	သလစလ	စလသစ	လစသလ
စလသမ	- ရသမ	- ရသမ	- ရသမ	- ရသလ	- - - သ	ရမစမ	- - - သ
ရမစရ	- မစမ	ရမစရ	မသမရ	သလစလ	- - - သ	ရမစမ	- - - သ
ရမစရ	- မစမ	ရမစရ	မသမရ	သလသရ	- - - ရ	- - - ရ	- - - ရ
- - - ရ	- - - -	- - - -	- - - လံ	- - - ရ	- - - -	- လံ - ရ	- လံ - ရ
- မ - ဖ	- - - -	- - - -	- စ - လံ	-စဖ	- - - မ	- ရ - သ	- ရ - မ
- ဖ - စ	- - - -	- - - -	- ရံ - သံ	- ဟံ - သံ	- - - -	- ဟံ - သံ	- ရံ - မံ
- သံ - ရံ	- - - ရံ	- သံ - လံ	- - - စ	-လစဖ	- ရ - ဖ	- စ - လံ	သံလံစဖ
- မ - ရ	- - - လံ	- လံ - လံ	သံလံစဖ	- မံ - ရံ	- သံ - ရံ	-မံစံလံ	- - - သံ
- - - ရံ	-စံရံဖ	ရံသံရံလံ	ရံသံလံစ	ဖသသ	- - - ဖ	ရဖစလံ	လံဖလံစ
ဖသစဖ	-ဖလံစ	-ဖစရ	-ဖရဖ	-စလံရံ	- - - လံ	- ရံ - ရံ	သံလံသံ
- ဖံ - ရံ	-စံရံဖ	ရံသံရံလံ	ရံသံရံဖ	-စလံသံ	- - - သံ	ရံမံသံရံ	လံဖံရံမံ
စဖံစလံ	ရံလံသံ	ရံလံသရ	-ဖရဖ	စလံသံ	- - - လံ	- ရံ - ရံ	သံလံသံ

- ฟ - ร	- ช - ร	ร - ร	ร - ร	- ช - ร	- - - ร	ร - ร	ร - ร
ช - ร	ร - ร	ร - ร	- ร - ร	ช - ร	- - - -	- ร - ร	- ร - ร
ร - ร	- ร - ร	ร - ร	- ร - ร	ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร
- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร
- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร

พิน (จังหวะ 3 ชั่ว)

- - - -	- - - -	- ร - ม	- ช - ล	- - - -	- ช - ม	- ช - ม	- ร - ด
- - - -	- - - -	- ร - ด	- ท - ล	- - - -	- ช - ล	- ท - ด	- ท - ล
- ท - ด	- ร - ม	- ล - ช	- - - -	- ม - ช	- ช - ม	- ร - ด	- - - -
ร - ด	- ช - ล	- ท - ด	- ท - ล	- ร - ม	- ล - ช	- - - -	- - - ช
- ช - ช	- ช - ช						

พิน (จังหวะยาว)

- - - ด	ด - ร	ล - ร	ด - ร	- - - ด	ด - ร	ล - ร	ด - ร
- ด - ร	ม - ร	ร - ด	ร - ช	- - - ม	- ล - ล	ช - ช	- ด - ล
- ร - ด	ล - ช	ล - ช	- ร - ช	- - - ช	ล - ช	ม - ช	ร - ร
- - - ช	ล - ช	ม - ช	ร - ร	- ร - ด	ล - ช	ล - ช	- ร - ช
- - - ม	- ล - ล	ช - ช	- ด - ล	- ร - ด	ล - ช	ล - ช	- ร - ช
- - - ช	ล - ช	ม - ช	ร - ร	- - - ช	ล - ช	ม - ช	ร - ร
- ร - ด	ล - ช	ล - ช	- ร - ช	- - - ม	- ล - ล	ช - ช	- ด - ล
- ร - ด	ล - ช	- ล - ช	- ร - ด				

พิน (จังหวะ 3 ชั่ว)

- - - -	- - - -	- ร - ม	- ช - ล	- - - -	- ช - ม	- ช - ม	- ร - ด
- - - -	- - - -	- ร - ด	- ท - ล	- - - -	- ช - ล	- ท - ด	- ท - ล
- ท - ด	- ร - ม	- ล - ช	- - - -	- ม - ช	- ช - ม	- ร - ด	- - - -
ร - ด	- ช - ล	- ท - ด	- ท - ล	- ร - ม	- ล - ช	- - - -	- - - ช
- ช - ช	- ช - ช						

พิน (จังหวะยาว)

- - - ดั	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- รัดทำ	รัดทำดี	รัดทำดี
รัดลัด	รัดทำดี	รัดทำดี	รัดมี	- - - มี	- ดัดมี	มัดมี	ดัดลัด
- - - ลั	ลัดลัด	- ดั - ชั	ลัดลัด	ดัดลัด	ลัดมี	- ดัดมี	ดทตร
มัดมี	ดลชล	- - - ล	- ดรม	ลัดมี	มัดมี	ลัดมี	ดทตร
มัดมี	ดลชล	- ด - ท	- ด - ร	- มี - ร	- ด - ร	- - - ร	- - - ร
- - - ร	- - - ร	- - - ฟ	- ชั - ลั	- ดั - ฟ	- ดั - ฟ	- - - -	- - - -
- ชั - ลั	- ชั - ฟ	- ชั - ลั	- ชั - ฟ	- มี - ร	- ด - ล	- - - -	- - - -
- ชั - ลั	- ด - ร	- ฟ - ชั	- ฟ - ร	- ด - ล	- ดรด	- - - -	- - - -
- ด - ร	- ฟ - ชั	- ลั - ดั	- ลั - ชั	- ฟ - ร	- ฟชฟ	- - - -	- ฟฟฟ
- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ						

คีย์บอร์ด

- - - ฟ	- ชั - ลั	- ดั - ฟ	- ดั - ฟ	- - - -	- - - -	- ชั - ลั	- ชั - ฟ
- ชั - ลั	- ชั - ฟ	- มี - ร	- ด - ล	- - - -	- - - -	- ชั - ลั	- ด - ร
- ฟ - ชั	- ฟ - ร	- ด - ล	- ดรด	- - - -	- - - -	- ด - ร	- ฟ - ชั
- ลั - ดั	- ลั - ชั	- ฟ - ร	- ฟชฟ	- - - -	- ฟฟฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ

พิน

- - - ฟ	- ชั - ลั	- ดั - ฟ	- ดั - ฟ	- - - -	- - - -	- ชั - ลั	- ชั - ฟ
- ชั - ลั	- ชั - ฟ	- มี - ร	- ด - ล	- - - -	- - - -	- ชั - ลั	- ด - ร
- ฟ - ชั	- ฟ - ร	- ด - ล	- ดรด	- - - -	- - - -	- ด - ร	- ฟ - ชั
- ลั - ดั	- ลั - ชั	- ฟ - ร	- ฟชฟ	- - - -	- ฟฟฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ

พิน (3 รอบ)

- - - -	- - - ด	- ร - ม	- ฟ - ช	- ช - -	- ฟ - ช	- ช - -	- ฟ - ช
- - - -	- ช - ล	- ช - ฟ	- ช - ล	- ล - -	- ฟ - ล	- ล - -	- ฟ - ล
- - - -	- ล - ด	- ล - ช	- ฟ - ช	- ช - -	- ฟ - ช	- ช - -	- ฟ - ช
- - - -	- ช - ล	- ช - ฟ	- ร - ฟ	- - - -	- - - ฟ	- ฟ - -	- ฟ - ฟ
- - - -	- - - ฟ	- ฟ - -	- ฟ - ฟ				

ท่อนที่ 3 ท่อนจบ

คีย์บอร์ด

--- ร	----	----	----	--- ฟ	----	----	----
--- ด	----	----	----	--- ร	--- ร	----	----

พิน

--- ร	----	-ดํดํ	- ร - ด	- ท - ด	- ร - ด	- ท - ด	- ร - ด
รํดํดํ	- ร - ล	- พซล	รํดํลซ	ลํพซล	- ร - ล	- พซล	รํดํลซ
ลํดํรซ	----	- พมํพ	- ซ - พ	- ม - พ	ซํพมํพ	ซํพมํพ	ซํพมํพ
ซํพมํพ	ซลํซล	--- ล	- พซล	- ล - ล	- พซล	- ล - ล	- พซล
พํดํร	- พ - ด	รํพํดํ	พํดํพ	ดํลํดํ	- พ - ด	รํพํด	พํดํพ
ดํลซล	- ร - พ	รพซล	- พลซ	พรดร	- ร - พ	รพซล	- พลซ
พรดร	- ล - ซ	- ล - พ	- ล - ม	- พ - ร	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท
- ด - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล			

คีย์บอร์ด

--- ล	--- ล	--- ซ	- ม - ซ	- ล - -	- พ - ม	- พ - ม	- พ - ม
- พ - ล	--- ล	--- ซ	- ม - ซ	- ล - -			

พิน

----	- ล - ด	รํมํซม	-ลํมํซ	รํมํซม	-ลํมํซ	รํมํซล	-รํลํด
ซลํดํล	ดํรํม	ดํลํซล	- ม - ซ	รํมํซม	-ลํมํซ	รํมํซม	-ดลด
รํมํซ	มํดม	ดลซล	----	- ท - ด	----	-ซํม	----
มดทล	----	- ท - ด	----	-ซํม	----	มดทล	----
- ท - ด	----	-ดรม	----	-รํม	----	-มํซล	----
----	----	--- ล					

รึดทำดัด	รุ่มรุ่ม	- - - มี่	-ดรัม	มึดมื่อ	ดัดลัด	- ดัด - มี่	ลัดลัด
ดัดลัด	ลุ่มรุ่ม	- ล - ด	ลดรัม	ลัดลุ่ม	ดลลล	ลัดลุ่ม	ดลลล
มึดมื่อ	ดลลล	- - - ลัด	- ลัด - มี่	- - - ลัด	- ลัด - มี่	- - - ลัด	- ลัด - มี่
- ดัด - ดัด	- ลัดลุ่ม	- - - ลัด	- - - ลัด	- - - ลัด	- - - ลัด	- - - ลัด	- - - ลัด
- - - ลัด	- - - ดัด	- - - -	- - - ดัด	- ดัด - -	- ดัด - ดัด	- - - -	- - - ดัด
- - - ทำ	- - - ลัด	- - - -	- - - -	- - - มี่	- มี่ - มี่	- - - ร	- ด - ร
- - - มี่	- ลัด - ล	- - - -	- - - -	- - - มี่	- มี่ - มี่	- - - ล	- ลัด - ล
- - - มี่	- ร - มี่	- - - -	- - - -	- - - ลัด	- ลัด - ลัด	- - - -	- มี่ - ทำ
- - - ล	- - - ลัด	- - - -	- ทำ - ลัด	- - - ล	- ทำ - -	- มี่ - ร	- มี่ - ทำ
- ลัด - ด	- ดรัม	- - - ร	- ด - ร	- - - ด	- ดลล	- - - ทำ	- ล - ทำ
- - - ล	- ล - ล	- - - -	- - - -	- - - ร	- ร - ร	- - - -	- ล - ทำ
- - - ด	- - - ร	- - - -	- มี่ - ร	- - - ด	- ทำ - -	- ล - ล	- ล - ทำ
- ร - ด	- ทำ - ล	- - - -	- - - ลัด	- - - ลัด	- ลัด - -	- - - ทำ	- ลัด - ล
- - - มี่	- ร - มี่	- - - -	- - - ร	- - - ร	- ร - -	- - - มี่	- ร - ด
- - - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ทำ - ด	- ร - มี่	- ลัด - ลัด	- - - ทำ	- ลัด - ล
- - - มี่	- ร - มี่	- - - -	- - - ร	- - - ร	- ร - -	- - - มี่	- ร - ด
- - - ลัด	- ลัด - ลัด	- - - -	- - - ด	- - - ทำ	- - - ล	- - - -	- - - ทำ
- - - ม	- - - ร	- - - -	- - - ล	- - - ทำ	- - - มี่	- - - -	- - - -
- - - ทำ	- - - ม	- - - -	- ล - ทำ	- ล - ทำ	- ล - ม	- - - -	- ล - ทำ
- ม - ร	- ม - ทำ	- - - -	- ร - ทำ	- ล - ล	- ล - ทำ	- - - -	- - - -
- - - ทำ	- ร - ม	- - - -	- ลัด - ทำ	- ลัด - ทำ	- ลัด - มี่	- - - -	- ลัด - ทำ
- มี่ - ร	- มี่ - ทำ	- - - -	- ร - ทำ	- ล - ล	- ทำ - ม	- - - ร	- ทำ - ล
- ล - ม	- ล - ล	- ม - ด	ลดรัม	ลลล	ดลลล	- มี่ - ด	ลดรัม
ลลล	ลลล	- - - ด	- ลลล	ลลล	ลลล	- - - ด	ลดรัม
ลลล	ดลลล	- ม - ร	- มี่ - ด	- มี่ - ทำ	- ด - ล	- มี่ - ร	- มี่ - ด
- มี่ - ทำ	- ด - ล	- - - -					

คีย์บอร์ด

- - - ลัด	- - - ลัด	- ลัด - ลัด	- ลัด - ลัด	- ลัด - ลัด	- - - ลัด	- ลัด - ลัด	- ลัด - ลัด
- ลัด - ทำ	- - - ลัด	ลัดลัด	- - - ลัด	ลัดลัด	- - - ลัด	ลัดลัด	ลลล

ซัดซัด	- ร - ด	- ท - ด	- ร - ด	- ท - ด	- ร - ด	- ท - ด	- ร - ด
รดพล	- ด - ซ	ลัดซัด	ดซัด	ซมซัด	- ด - ซ	ลัดซัด	ดซัด
ซมรม	- ล - ด	ลตรม	ลชมร	ดลชล	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท
- ด - ล	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท	- ด - ล			

พิน

-ลซม	- ซ - ล	- ซ - ร	- - ร - -	-รลด	- ล - ร	- ด - ล	- - ล - -
-ดลช	-ล - ม	-ช - ล	-ช - -	-ล - ท	- - ล - -	-ท - ด	-ดดด
-ด - ด	-ด - ด	- - - ด	-ด - -	-ด - -	-ด - -	- - - ช	- - - -
- - - -	-ด - ด	-ด - ด					

1.2.7 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2562

รูปภาพที่ 52 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2562 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงร่ำร้องคำ
ภาพสินธุ์ แข่งขันประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองอาเซียน อ.ร่ำร้องคำ จ.ภาพสินธุ์

จังหวัดกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงใน
ท่อนประยุกษ์ วงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ.2562 ดังนี้

ท่อน 1

พิน

----	-----	--- ล	-----	--- ล	ทชลท	- ล - มี่	--- ซี่
- มี่ - ล	- ซี่มี่	มี่ดวล	-----	--- ล	ทชลท	- ล - มี่	--- ซ
- มี่ - ล	- ซี่มี่	มี่ดวล	- ด - ล	- ด - ล	- มี่ - ร	มี่ดวล	- ซี่ - มี่
- ซี่ - มี่	- มี่ซี่	- มี่ดวล	--- ร	- ลดวล	มดมร	- ลชล	--- ร
- ลดวล	มดมร	ดลชล					

คีย์บอร์ด (เล่น 5 รอบ)

----	- มี่ดวล	- ล - ซ	มี่ชลด	-----	- มี่ดวล	- ล - ซ	มี่ชลด
- ลดช	ลดชล	ดลชม	- พ - ซ	-----	- ดรม	- ซ - ร	มดรม
-----	- ดรม	- ซ - ร	มดรม	- ม - ร	มรดล	ดลชล	ดมรด
--- ม	--- ร	--- ม					

เซ็งบั้งไฟ

พิน / คีย์บอร์ด เล่นสรว้อย

พิน	--- ล	--- ล	- ชมล	- ชดล	- ชมล	-----	ดล - ล	ดล - ร
พิน	ดล-ล	--- ม	- ร - ม	ชมรด	ลมดวล	-----	-----	-----
สรว้อย	-----	--- ม	- ร - ม	ชมรด	ลมดวล	-----	-----	-----
พิน	-----	--- ม	- ร - ม	- ล - ด	- รดม	-----	-----	-----
สรว้อย	-----	--- ม	- ร - ม	- ล - ด	- รดม	-----	-----	-----
พิน	-----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	-----	-----	-----
สรว้อย	-----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	-----	-----	-----
พิน	-----	-- ดล	- ม - ร	- ดมร	- รดล	-----	-----	-----
สรว้อย	-----	-- ดล	- ม - ร	- ดมร	- รดล	-----	-----	-----

พิน	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
สร้อย	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
พิน	- ดลค	รมชร	มดรม	ดลชค	----	- ช - ม	- - มม	- ม - ล
	--- ร	- ม - ช	- ร - ม	- ม - ม	----	- ร - ด	- ร - ด	- ร - ม
	----	- ร - ร	- ด - ล	ดลชค	----	- ล - ช	- ด - ล	ดล - ด
	----	ดล - ด	ดล - ด	- ลชค	--- ร	- ล - ด	- ล - ด	รมชม
	- ล - ช	- มดร	มดรม	ดลชค	ดล - ด	รมรม	ชมรม	ชลชค
	----	----	----	- รดม	----	----	----	----
	ชมรม	ดมรม	ชมรม	ดมรม	ชมรม	ดมรม	มดรม	มดล
	รลรด	ลดล	รลรด	ลดลช	ดลรด	ลดล	ดลรด	ลดลช
	ดลชค	ชลคช	ลชคค	ชลคค	- รดม	- รดม	- รดม	- รคค
	--- ด	รมชม	--- ด	รมชร	- มชม	รมชร	มดมร	ดลชค
	--- ด	รมชม	--- ด	รมชร	- มชม	รมชร	มดมร	ดลชค
	- ลล -	ลล - ช	- ชช -	ชช - ฟ	- ฟฟ -	ฟฟ - ม	----	--- ม
	--- ร	--- ด						

ท่อนที่ 2 ท่อนเร็ว

พิน

----	- ลัฟ	--- ฟ	ลัฟ	----	- ท - ร	ทรฟ	- ฟ - ล
----	- ค - ร	- มค	- ร - ร	- ล - ร	- ค - ฟ	- ล - ช	- มช
----	- ค - ร	- มค	- ร - ร	- ล - ร	- ค - ฟ	- ล - ช	- มช
- ลัค	มช	มช	---	- ร - ช	ลดม	- ดล	---
- ร - ช	ลด	- ดล	- รล	ลช	ลช	- ร	---
ลัฟ	มฟ	รฟ	---	ลัฟ	มฟ	รฟ	---
ลัค	มช	รช	---	ลค	มช	รช	ลัค
ชัค	- คค	- ร	---	- ล - ล	ชัค	- ค - ล	- รล
ลัค	- ล	- ร	- ล - ช	- ร	- ร - ด	- ล	

คีย์บอร์ด

- - - ด	- ร - มี่	- ชี่ - ลี่	ดัลล์ลี่	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - ด	- ร - มี่	- ชี่ - ลี่	- ดี่ - ชี่	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - มี่	- ชี่ - ลี่	- ชี่ - ฟี่	- มี่ - ร	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ด - ร	- มี่ - ชี่	ลี่ลี่มี่	- - - -	- ด - ร	- มี่ลี่	- ร - ด	- ลี่ - ชี่
- มี่ - ร	มี่ดมี่	ดลชล	- - - รี่	- - - -	- ดี่ดี่	รี่มี่ดี่	รี่ดี่ลี่
- รี่ - รี่	- ดี่ดี่	รี่มี่ดี่	รี่ดี่ลี่	- รี่ - รี่	- ดี่ลี่	รี่ดี่ลี่	รี่มี่รี่
- ลี่ - มี่	- ดรมี่	ลี่ลี่มี่	มี่ดรมี่	- ล - มี่	- ดรมี่	ลี่ลี่มี่	ดลชล
- มี่ - ด	ลดรม	ชลดล	ชมชล	- - - ดี่	- ลี่ลี่	ลี่ดี่ลี่	ลี่ลี่ลี่
- ดี่ - ดี่	- ลี่ลี่	ดี่ลี่ดี่	ชมี่มี่	- ลี่ - ชี่	- ฟี่ - ชี่	- ลี่ - ชี่	- ฟี่ - ชี่

พิน

- - - -	- - - ช	- ล - ด	- - - ท	- ด - ร	- ม - ร	- ดทด	- - - -
- - - -	- ดรมี่	- ฟี่ - ชี่	- - - -	- ลี่ - ชี่	- ดี่ - ลี่	ดัลล์ลี่	- - - -
- - - -	- มี่ลี่	- ร - ด	- - - -	- ล - ด	- มี่ - รี่	- ชี่ - มี่	- - - -
- ชี่ - ลี่	ลี่ดี่ลี่	- ชี่ - มี่	- - - -	- ด - ร	- มี่ลี่	- ร - ด	ลชมร
ดทด	มดมร	ดลชล	ลชมร	ดทด	มดมร	ดลชล	- ด - ท
- ด - ร	- ม - ร	- ด - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ฟี่
- ช - ลี่	- ดี่ - รี่	มี่ดี่	- - - -	- - - -	- - - ฟี่	- ฟี่ - ฟี่	- ชี่ - ลี่
- ชี่ - ฟี่	- มี่ - รี่	- มี่ - ดี่	- - - -	- - - -	- ลี่ - ลี่	- รี่ - รี่	- ลี่ - ลี่
- รี่ - รี่	- ดี่ - ฟ	- ลี่ - ชี่	- - - -	- ฟ - ช	- รี่ - ดี่	รดรด	- - - -
- ฟ - ช	- ลี่ดี่	- ช - ฟ	- - - -	- ฟฟฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- - - -
- ชลด	- ดี่ - -	- ดี่ - -	- ลี่ - ดี่	- รี่ - ลี่	- ลี่ - -	- ลี่ - -	- ลี่ - ลี่
- - - -	- ดี่ - ช	- ฟ - -	- ช - -	- - - -	- ฟ - ช	- ลี่ - ฟ	- ช - -
- ลี่ - ดี่	- - - -	- ลี่ดี่	- รี่ - -	- รี่ - -	- ลี่ - ดี่	- รี่ - ลี่	- ลี่ - -
- ลี่ - ลี่	- - - -	- ดี่ - ช	- - - ฟ	- ช - -	- ฟ - ช	- ลี่ - ฟ	รฟรฟ
- - - ฟ	- ฟ - -	- ฟ - ฟ	- - - -	- - - ฟ	- ฟ - -	- ฟ - ฟ	
- - - -	- - - -	- - - ล	- ลลล	- ล - -	- - - -	- - - ด	- ดดด

----	----	---ช	-ชชช	-ช--	---ล	---ล	
------	------	------	------	------	------	------	--

คีย์บอร์ด

---ล	----	-ช-ด	----	-ช-ล	----	---ม	---ช
---ล	----	-ช-ด	----	---ม	---ช	---ล	----
---ด	---ร	---ม	----	---ช	----	-ม-ร	-ม-ร
-ม-ร	-ม-ด	-ร-ม	----	----	---ม	---ล	----
---ม	---ช	---ม	----	---ด	----	-ม-ร	-ม-ร
-ด-ล	---ช	---ล	----	----	---ม	---ล	----
---ม	---ช	---ม	----	---ด	----	-ม-ร	-ม-ร
-ด-ล	---ช	---ล	---ม	-ด-ฟ	-ม-ด	-ฟ-ม	-ด-ฟ
-ร-ท	-ช-ร	-ท-ช	-ร-ท	-ช-ร	-ท-ช	-ด-ล	-ฟ-ด
-ล-ฟ	----	-ฟ-ม	----	----	----	---ม	-ช-ม
-ม-ร	-ร-ม	-ด-ล	---ล	---ช	-ฟ-ม	----	----
----	-ช-ล						

พิน

----	----	---ม	-ม-ม	---ร	-ด-ร	---ม	-ช-ล
----	----	---ม	-ม-ม	---ช	-ล-ช	---ม	-ร-ม
----	----	---ล	-ล-ล	----	-ม-ฟ	---ช	---ล
----	-ท-ล	---ช	-ฟ--	-ม-ร	-ม-ฟ	-ล-ด	-ด-ร
---ร	-ด-ร	---ด	-ด-ด	---ท	-ล-ท	---ล	-ช-ล
----	----	---ร	-ร-ร	----	-ล-ท	---ด	---ร
----	-ม-ร	---ด	-ท--	-ล-ช	-ล-ท	-ร-ด	-ท-ล
----	---ล	---ล	-ล--	---ท	-ล-ช	---ม	-ร-ม
----	---ร	---ร	-ร--	---ม	-ร-ด	---ล	-ช-ล
-ช-ล	-ท-ด	-ร-ม	-ช-ล	---ท	-ล-ช	---ม	-ร-ม
----	---ร	---ร	-ร--	---ม	-ร-ด	---ล	-ช-ล
----	---ด	---ท	---ล	----	---ฟ	---ม	---ร

- - - -	- - - ชู	- - - ฟ	- - - มี่				
---------	----------	---------	-----------	--	--	--	--

ท่อนจบ

- - - -	- ด - ล	- ร - ด	- มี่ - ร	- ชี่ - มี่	- - - -	- ลี่ - ที่	- - - -
- ลี่ - ลี่	- - - -	- มี่ - ชี่	- - - -	- มี่ - มี่	- - - -	- ร - มี่	- ชี่ - มี่
- ร - ด	- ด - -	- ร - มี่	- ร - ด	- ท - ล	- ล - -	- ร - มี่	- ชี่ - มี่
- ชี่ - ลี่	- ลี่ - ลี่	- ลี่ - ลี่	- ชี่ - ที่	- ลี่ - ลี่			

1.2.8 พัฒนาการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2563

รูปภาพที่ 53 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2563 ชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ในงานมหกรรมกลองเสียงรื่องคำ กาฬสินธุ์ แข่งขันประชันกลองพื้นอีสานสู่มหกรรมกลองยาวอาเซียน อ.รื่องคำ จ.กาฬสินธุ์

จังหวัดกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงใน ท่อนประยุกข์ วงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ.2563 ดังนี้

ท่อน 1

พิน

- - - ล	- - - -	- มชล	- ทลช	ลทชล	- ร - ท	รทลช	มชลม
ชทชล	- - - -	- มชล	- ทลช	ลทชล	- ร - ท	รทลช	มชลม
ชทชล	- - - ด	รมรม	- ล - ช	มรดร	- มชล	ดรดร	มดมร
ดลชล	- - - ด	รมรม	- ล - ช	มรดร	- มชล	ดรดร	มดมร
ดลชล							

คีย์บอร์ดสลับพิน (5 รอบ)

คีย์บอร์ด

- - - ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	- - - ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
- - - -	- ลดล	- ม - ร	มดรม	- - - -	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

พิน

- - - ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	- - - ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
- - - -	- ลดล	- ม - ร	มดรม	- - - -	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

คีย์บอร์ด

- - - ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	- - - ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
- - - -	- ลดล	- ม - ร	มดรม	- - - -	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

พิน

- - - ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	- - - ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
- - - -	- ลดล	- ม - ร	มดรม	- - - -	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

คีย์บอร์ด

- - - ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	- - - ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
- - - -	- ลดล	- ม - ร	มดรม	- - - -	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

พิน

--- ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	--- ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
----	- ลดล	- ม - ร	มดรม	----	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

คีย์บอร์ด

--- ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	--- ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
----	- ลดล	- ม - ร	มดรม	----	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

พิน

--- ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	--- ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
----	- ลดล	- ม - ร	มดรม	----	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

คีย์บอร์ด

--- ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	--- ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
----	- ลดล	- ม - ร	มดรม	----	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

พิน

--- ล	- ม - ม	- รดร	ชมมม	--- ล	- ม - ม	- รดร	ดลชล
----	- ลดล	- ม - ร	มดรม	----	- ชมม	ชมรด	- ท - ล
- ร - ท	รลลล	ทชลท	ชลลล				

เซ็งบั้งไฟ

พิน / คีย์บอร์ด เล่นสรว้อย

พิน	--- ล	--- ล	- ชมล	- ชดล	- ชมล	----	ดล - ล	ดล - ร
พิน	ดล-ล	--- ม	- ร - ม	ชมรด	ลมดร	----	----	----
สรว้อย	----	--- ม	- ร - ม	ชมรด	ลมดร	----	----	----
พิน	----	--- ม	- ร - ม	- ล - ด	- รดม	----	----	----
สรว้อย	----	--- ม	- ร - ม	- ล - ด	- รดม	----	----	----
พิน	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----

สร้อย	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
พิน	----	-- <u>ดล</u>	- ม - ร	- ดมร	- ร <u>ดล</u>	----	----	----
สร้อย	----	-- <u>ดล</u>	- ม - ร	- ดมร	- ร <u>ดล</u>	----	----	----
พิน	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
สร้อย	----	--- ม	- ร - ม	- ดมร	ดลรด	----	----	----
พิน	- ดลค	รมชร	มดรม	ดลชล	----	- ช - ม	- - มม	- ม - ล
	--- ร	- ม - ช	- ร - ม	- ม - ม	----	- ร - ด	- ร - ด	- ร - ม
	----	- ร - ร	- ด - ล	ดลชล	----	- ล - ช	- ด - ล	<u>ดล</u> - ด
	----	<u>ดล</u> - ด	<u>ดล</u> - ด	- ลชล	--- ร	- ล - ด	- ล - ด	รมชม
	- ล - ช	- มดร	มดรม	ดลชล	<u>ดล</u> - ด	รมรม	ชมรม	ชลชด
	----	----	----	- รดม	----	----	----	----
	ชมรม	ดมรม	ชมรม	ดมรม	ชมรม	ดมรม	มดรม	มดลล
	รลรด	ลดลล	รลรด	ลดลช	ดลรด	ลดลล	ดลรด	ลดลช
	ดลชล	ชลดช	ลชดล	ชลดม	- รดม	- รดม	- รดม	- รดล
	--- ด	รมชม	--- ด	รมชร	- มชม	รมชร	มดมร	ดลชล
	--- ด	รมชม	--- ด	รมชร	- มชม	รมชร	มดมร	ดลชล
	- ลล -	ลล - ช	- ชช -	ชช - ฟ	- ฟฟ -	ฟฟ - ม		

ท่อนเร็ว พิน

----	- ล - ล	- ม - ล	- ล - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล	ทลชม
----	- ล - ล	- ม - ล	- ล - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ล	ทลชม
----	- ล - ร	----	- ดลค	- ล - ช	- ล - ด	- ร - ม	ชมรด
----	- ล - ช	----	- ล - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ด	- ท - ล
----	- ล - ช	----	- ล - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - ด	- ท - ล

- รัดดี	ลัดดี	ลัดดี	ลัดดี	- ด - ม	ชลดล	ดลดม	ดลดล
- ด - ม	ชลดล	ดลดม	ชลดล	- ม - ด	ลดรม	ลัดดี	ดลชล

- มี่ - ด	ลดรมี่	- - ซี่ลี่	- - - -	- มี่รมี่	- - ซี่ลี่	- - - -	- ฟี่ - ซี่
ลัฟลี่ซี่	ลัฟลี่มี่	- - ซี่ลี่	- - - -	- ฟี่ - ซี่	ลัฟลี่ซี่	ลัฟลี่ลี่	- - - รี่
- ฟี่ลี่ซี่	ลัฟลี่ซี่	ลัฟลี่ลี่	- - - ลี่	- ซี่มี่ลี่	ดซี่ดลี่	ซี่มี่รมี่	- - - ด
ลดรมี่	ลชมี่ร	ดลชล	- มี่ - ด	ลดรมี่	ลัฟลี่มี่ร	ดลชล	- - - -
- มี่ซี่ลี่	- - - -	- ดลี่รี่	- - - มี่	- รี่มี่ซี่	ลัฟลี่มี่	- ดลี่รี่	- - - มี่
- รี่มี่ซี่	ลัฟลี่มี่	- ดลี่รี่	- รี่ลี่ดี่	ลชลม	ลชมด	- รมช	- - - มี่
- ลี่ - ลี่	ซี่มี่ซี่ลี่	- ดี่ - ลี่	- ดี่ - ลี่	- ซี่มี่มี่	- มี่ - ซี่	- มี่รี่ดี่	- ลี่ - ซี่
- มี่รِد	- รี่ - ด	- ลรِد					

คีย์บอร์ด (2 รอบ)

- - - -	- ล - ร	- ล - ฬ	- ร - ล	- ฬลช	- ดลด	- รลด	- รลด
- - - -	- ล - ร	- ล - ฬ	- ร - ล	- ฬลช	- ดลด	- รลด	- รลด
- - - -	- ดรมี่	- ร - ด	- ฬ - -	- ล - ช	- ล - ฬ	รฬลช	ลฬลช
- - - -	- ดรมี่	- ร - ด	- ฬ - -	- ล - ช	- ล - ฬ	รฬลช	ลฬลช
- - - รี่	- - - -	- ดี่ฟี่ดี่	รี่มี่รี่ดี่	รี่ดี่ฟี่ล	- รี่ - รี่	- ดี่ฟี่ดี่	รี่มี่รี่ดี่
รี่ดี่ฟี่ล	- รี่ - รี่	- ดลี่ดี่	รี่ดลี่ดี่	รี่มี่รมี่	- ล - มี่	- ดรมี่	ลัฟลี่มี่ร
มี่ดรมี่	- ล - มี่	- ดรมี่	ลชี่มี่ร	ดลชล	- มี่ - ด	ลดรม	ชลดล
ชมชล	- - - ดี่	- ลี่ซี่ลี่	ซี่ลี่ดลี่	ซี่มี่ซี่ลี่	- ดี่ - ดี่	- ลี่ซี่ลี่	ดซี่ดลี่
ซี่มี่รมี่	- ลี่ - ซี่	- ฟี่ - ช	- ลี่ - ซี่	- ฟี่ - ซี่	- ลี่ - ซี่	- ฟี่ - ซี่	- ลี่ - ซี่
- ฟี่ - ซี่	- ลี่ - ซี่	ลัฟลี่มี่	- ช - ม	ชมรِد	ลดมร	มดรม	- - - ช
- มรรม	ชชมด	- ฬ - ล	- ช - ช	- มรรม	ชมรِد	- ฬ - ล	- ด - ม
ชลดล	ดลดม	ชลดล	- ด - ม	ชลดล	ดลดม	ชลดล	- ม - ด
ลดรม	ลชมร	ดลชล	- - - ด	- มชล	ดชดล	ชมรรม	ลชมร
ดฬดร	มดมร	ดลชล	- - - ล	- ม - ล	- ม - ร	มรِدฬ	- ด - ร
- ล - ร	- ร - ฬ	รฬลช	- ลฬม	- ช - ล			

พิน

- - - -	- - - ม	- ด - ร	- ด - ล	- - - ท	- ล - ซ	- ล - ด	รดทล
- - - -	- ม - ซ	ลทลซ	- ฟิ - ม	- - - -	- - - -	- ดรม	- ม - ม
- ดรม	- ร - ร	- ดลด	- ด - ด	- - - ท	- ล - ซ	- ล - ท	- ร - ล
- - - -	- ม - ซ	- ล - ท	- ลซล	- - - -	- - - -	- - - ร	- ร - ร
- ม - ร	- ม - ฟ	- ม - ร	- ท - ล	- - - -	- ม - ซ	- - - ล	- ซ - ม
- - - -	- ซ - ซ	ซมรด	- ร - ม	- - - -	- - - -	- ร - ม	- ซ - ล
- - - -	- ซ - ม	- ร - ล	- ด - ร	- - - -	- ม - ม	- ซ - ม	- ร - ด
- ร - ม	- ร - ด	- ท - ล	- ซ - ล	ลซมร	ดซดร	มดมร	ดลซล
ลซมร	ดทดร	มดมร	ดลซล	- ด - ท	- ด - ร	- ม - ร	- ด - ร
- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ฟิ	- ซ - ล	- ด - ร	- ด - ฟิ
- - - -	- - - -	- ซ - ล	- ซ - ฟิ	- ซ - ล	- ซ - ฟิ	- ม - ร	- ด - ล
- - - -	- - - -	- ซ - ล	- ด - ร	- ฟิ - ซ	- ฟิ - ร	- ด - ล	- ดรด
- - - -	- - - -	- ด - ร	- ฟิ - ซ	- ล - ด	- ล - ซ	- ฟิ - ร	- ฟิซฟิ
- - - -	- ฟิฟิ	- ฟิ - ฟิ	- ฟิ - ฟิ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

คีย์บอร์ด

- - - ฟิ	- ซ - ล	- ด - ฟิ	- ด - ฟิ	- - - -	- - - -	- ซ - ล	- ซ - ฟิ
- ซ - ล	- ซ - ฟิ	- ม - ร	- ด - ล	- - - -	- - - -	- ซ - ล	- ด - ร
- ฟิ - ซ	- ฟิ - ร	- ด - ล	- ดรด	- - - -	- - - -	- ด - ร	- ฟิ - ซ
- ล - ด	- ล - ซ	- ฟิ - ร	- ฟิซฟิ	- - - -	- ฟฟฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ

พิน

- - - ฟิ	- ซ - ล	- ด - ฟิ	- ด - ฟิ	- - - -	- - - -	- ซ - ล	- ซ - ฟิ
- ซ - ล	- ซ - ฟิ	- ม - ร	- ด - ล	- - - -	- - - -	- ซ - ล	- ด - ร
- ฟิ - ซ	- ฟิ - ร	- ด - ล	- ดรด	- - - -	- - - -	- ด - ร	- ฟิ - ซ
- ล - ด	- ล - ซ	- ฟิ - ร	- ฟิซฟิ	- - - -	- ฟฟฟ	- ฟิ - ฟิ	- ฟิ - ฟิ

พิน (3 รอบ)

- ร - ม	- ด - ร	----	- ล - ด	- ร - ม	- ด - ล	----	--- ม
- ร - ม	--- ล	----	--- ม	- ร - ม	--- ล	----	--- ด
--- ล	- ด - ร	--- ด	- ร - ม	- ร - ด	- ท - ล	----	----

พิน

- ด - ร	- ด - ล	- ดรขั	- ม - ร	- ล - ด	- ร - ม	ขัมร	รดทล
---------	---------	--------	---------	---------	---------	------	------

คีย์บอร์ด

--- ล	--- ล	--- ล	--- ด	- ล - ม	----	----	- ล - ซ
- ม - ร	----	----	--- ด	- ท - ล	----	----	----
--- ล	----	----	--- ด	- ล - ม	----	----	--- ซ
- ม - ร	----	----	--- ด	- ท - ล	----	----	----
--- ล	----	----	--- ท	--- ด	----	----	--- ด
- ร - ม	----	----	--- ร	- ม - ซ	----	----	- ลขัม
- ซ - ล	----	----	---	--- ล	----	----	----

ท่อนนอก (จังหวะติสโก้ออก 3 ชั่ว)

คีย์บอร์ด

----	----	----	---	--- ล	----	----	--- ล
- ท - ด	----	----	--- ล	- ท - ด	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท
- ด - ล	----	----	---	--- ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม
- ม - ม	----	----	---	---	---	---	---

พิน

--- ด	--- ท	---	- ล - ม	---	---	--- ซ	- ล - -
- ท - ด	- ท - ล	- ท - ล	- ซ - ม	---	---	---	---
- ม - ร	- ม - ล	--- ล	--- พ	---	- ม - ร	- ม - พ	---
- ม - ร	- ม - พ	- ล - ด	- ร - ม	---	- ด - ร	--- ม	---

คีย์บอร์ด

- รดล	- ด - ร	- ด - ล	- ร - ด	----	- ล - ด	- ร - ด	----
- มี่ - ร	- มี่ - ด	- มี่ - ท	- ด - ล	----	- ลทด	- ท - ล	- ช - ล
----	- ลทด	- ท - ล	- ช - ล	----	----	----	----

พิน

--- ด	--- ท	--- ล	----	--- ฟ	--- ม	--- ร	----
--- ช	--- ฟ	--- ม	----	----	--- ท	--- ม	----
- ช - ฟ	- ช - ฟ	- ช - ม	----	- ช - ฟ	- ม - ร	- ม - ท	----
- ร - ท	- ล - ช	- ล - ท	----	----	--- ท	- ร - ม	----
- ชี่ - ฟี่	- ชี่ - ฟี่	- ชี่ - มี่	----	- ชี่ - ฟี่	- มี่ - ร	- มี่ - ท	----
- ร - ท	- ล - ช	- ฟ - ม	--- ร	- ท - ล	- ช - ม	- ช - ล	- ม - ด
ลดรมี่	ลชมี่	ดลชล	- มี่ - ด	ลดรม	ชลดล	ชมรม	--- ด
- ลชล	ชลดล	ชมรม	--- ด	ลดรม	ลชมร	ดลชล	- ม - ร
- มี่ - ด	- มี่ - ท	- ด - ล	- มี่ - ร	- มี่ - ด	- มี่ - ท	- ด - ล	----

คีย์บอร์ด

--- ลี่	--- ลี่	- ชี่ - ลี่	- ชี่ - ลี่	- ชี่ - ลี่	--- ลี่	- ชี่ - ลี่	- ชี่ - ลี่
- ชี่ - ที่	--- ชี่	ลี่ที่ลี่	---	ลี่ที่ลี่	--- ชี่	ลี่ที่ลี่	รทลท
ชี่ลี่ชี่	- รี่ - ดี่	- ที่ - ดี่	- รี่ - ดี่	- ที่ - ดี่	- รี่ - ดี่	- ที่ - ดี่	- รี่ - ดี่
รดทล	- ดี่ - ชี่	ลี่ดี่ชี่	ดี่ชี่ดี่	ชี่มี่ชี่	- ดี่ - ชี่	ลี่ดี่ชี่	ดี่ชี่ดี่
ชี่มี่รี่	- ล - ด	ลดรมี่	ลชมร	ดลชล	- มี่ - ร	- มี่ - ด	- ม - ท
- ด - ล	- มี่ - ร	- มี่ - ด	- มี่ - ท	- ด - ล			

พิน

- มี่มี่	- ล - มี่	- ล - มี่	- ร - ด	- มม	- ล - มี่	- ล - มี่	- ร - ด
- มี่มี่	- ล - ช	- มี่ - ร	- ด - -	- ด - ล	- ด - ด	- ล - ช	- ด - -
- ด - ล	- ด - ด	- ล - ช	- ด - -	- ชี่ - ลี่	- ชี่ - มี่	--- ร	--- ด
--- ช	--- ล	--- ด	--- ร	- มี่ - ร	- มี่ - มี่	- รี่มี่	- มี่ - มี่

- ชื - ลั	- ชื - ลั	- ชื - ลั	--- ลั	--- ลั	--- ลั		
-----------	-----------	-----------	--------	--------	--------	--	--

รูปภาพที่ 54 ชนะเลิศอันดับ 1

ที่มา : ผู้วิจัย

พ.ศ. 2563 รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 การประกวดกลองยาว ประเภท ก ประชาชนทั่วไป ซึ่ง
ถ้ายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ในงานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน อ.วาปีปทุม
จ.มหาสารคาม

จังหวะกลองยาวโบราณยังเป็นแบบดั้งเดิมตามต้นฉบับ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอโน้ตเพลงใน
ท่อนประยุกย์ วงกลองยาวศิลป์อีสาน พ.ศ. 2563 ดังนี้

Am--- ล	* (---	--- ม	---	ร ม ช ล	---	- ท ล ช	ม ท ล ช
ม ท ช ล	ร ม ช ล	--- ม	-- ร ม	ร ม ช ล	---	- ท ล ช	ม ท ล ช
ล ช ฟ ม	ล ช ฟ ม	--- ล	-- ด ร	ม ร ด ล	-- ด ร	ม ร ด ล	ช ล ด ร
ม ร ด ร	ม ร ด ร	-- ล ท	-- ร ท	-- ล ช	--- ล	ท ล ช ม	-- ร ม
ร ม ช ล	---	-- ล ท	-- ร ท	-- ล ช	--- ล	ท ล ช ม	-- ร ม
ร ม ช ล) *	ซ้ำ1รอบ	---	---	---	---	---	---

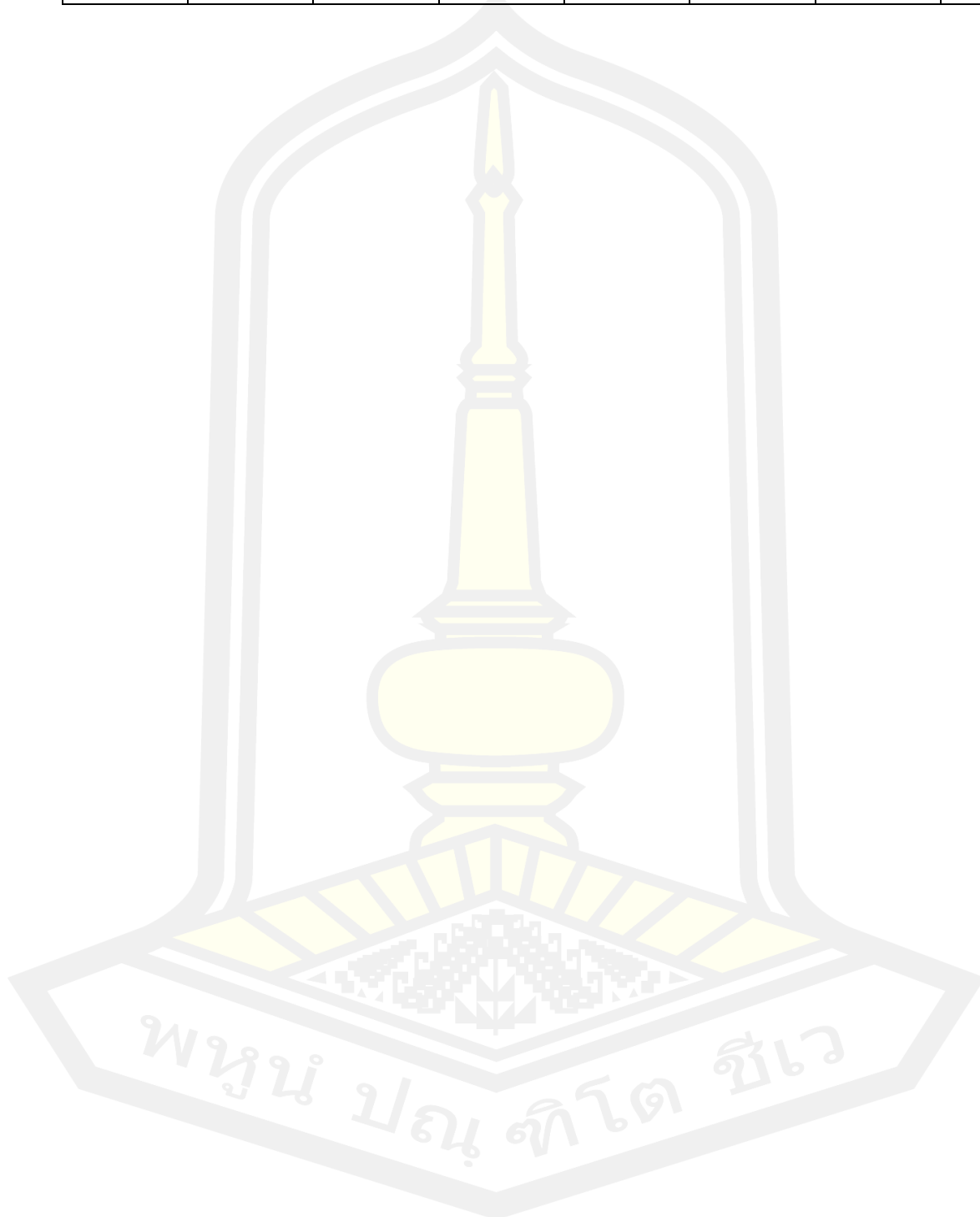
----	--ลท	--ลร	-ชลท	ชลลล	--ลท	--ลร	-ชลท
ชลลล	----	ชมชช	ลทลช	พมรม	----	ชมชช	ลทลช
พมรม	--ชร	--มร	ดรดด	รมรด	--لد	--رم	ชลชม
--รด	--ชช	--ลท	ลชลท	--ดร	--ชช	--ลท	ลชลท
รลลล	--ลท	--ลร	-ชลท	ชลลล	--ลท	--ลร	-ชลท
ชลลล	----	ชมชช	ลทลช	พมรม	----	ชมชช	ลทลช
พมรม	--ชร	--มร	ดรดด	รมรด	--لد	--رم	ชลชม
--รด	--ชช	--ลท	ลชลท	--ดร	--ชช	--ลท	ลชลท
รลลล	--ลท	--ลร	-ชลท	ชลลล	--ลท	--ลร	-ชลท
ชลลล	----	ชมชช	ลทลช	พมรม	----	ชมชช	ลทลช
พมรม	--ชร	--มร	ดรดด	รมรด	--لد	--رم	ชลชม
--รด	--ชช	--ลท	ลชลท	--ดร	--ชช	--ลท	ลชลท
รลลล	--ลท	--ลร	-ชลท	ชลลล	--ลท	--ลร	-ชลท
ชลลล	----	ชมชช	ลทลช	พมรม	----	ชมชช	ลทลช
พมรม	--ชร	--มร	ดรดด	รมรด	--لد	--رم	ชลชม
--รด	--ชช	--ลท	ลชลท	--ดร	--ชช	--ลท	ลชลท
รลลล	----لد	--ชด	--ชล	--ชด	--ดท	--มท	--ดท
--มท	----د	รดทล	--ทด	รดทล	---ش	-لدل	-لدل
--شم	-مرم	--ชล	-للش	--مر	-ردر	--مر	-ردر
-ردل	----م	--رم	--رم	--رد	-ردل	--در	-ردر
-ردل	مش--	-لشم	--مش	-لشم	----م	--ชล	-لدل
--شم	-مرم	--در	----ر	--مش	-شرم	-مرم	----م
--ชร	มดมร	ดลชล	แจ้งบัฟไฟ	----لد	-شمล	-ชดล	-شمล
----لد	ดล-لد	รดลร	ดล-لد	----ม	--رم	--رم	รดลร
----ม	--رم	--رم	รดลร	-มشم	-มرم	-ชลล	ดรดม
-มشم	-มرم	-ชลล	ดรดม	-มشم	-มرم	ชดมร	ดลรด
-มشم	-มرم	ชดมร	ดลรด	----ดล	--มดร	มดมร	--ดรล
--ดล	--มดร	มดมร	--ดรล	-มشم	-มرم	ชดมร	ดลรด
--ทด	รมรม	ชมรม	ชลชด	----	-ลชล	ดลชล	ดลชล
รลลล	รลลล	รลลล	ดรดรม	-ชมรม	-ชมรม	-ชมรม	ชรรมด
รดมร	ดรมด	รดมร	ดรมล	ดลรด	لدرد	ดลรด	لدรช
ลชดล	ชลดช	ลชดล	ชลดม	ชรดม	ชรดม	ชรดม	ชรดล
-มชด	รมชร	มดมร	ดลชล	----د	رمشم	----د	رمชร
--شم	رمชร	มดมร	ดลชล	----د	رمشم	--ชด	رمชร

-- ช ม	ร ม ช ร	ม ต ม ร	ด ล ช -	หย่าว	ล ลล ลล	ด ดด ดด	ช ชช ชชช
--- ล	-----	-- ม ม	-- ม ล	-- ม ม	- ฟ ม ร	-- ม ฟ	-- ล ฟ
- ม ร ร	-----	-- ม ม	-- ม ล	-- ม ม	- ฟ ม ร	-- ม ฟ	-- ล ฟ
- ม ร ม	-- ล ม	- ต ร ม	ล ช ม ร	ด ล ช ล	- ล ต ม	ช ล ต ล	ร ล ต ม
ช ล ต ล	- ล ต ม	ช ล ต ล	ร ล ต ม	ช ล ต ล	-- ม ต	ร ม ช ม	ช ล ช --
- ม ร ม	ช ล ช --	-- ฟ ช	ล ท ล ช	ล ช ฟ ม	ช ล ช --	-- ฟ ช	ล ท ร ช
ล ท ร ล	--- ท	ร ท ล ท	ร ท ล ช	ล ท ช ล	-- ม ล	- ช ม ล	ด ช ต ล
ช ม ช ล	- ล ต ม	ช ล ช ล	ด ช ต ล	ช ม ร ม	ล ช ม ร	ด ท ต ร	ม ต ม ร
ด ล ช ล	- ม ช ร	ด ท ต ร	ม ต ม ร	ด ล ช ล	----	-- ม ล	- ต ล ร
--- ม	ด ร ม ช	ล ต ร ม	ด ร ล ต	ร ล ต ล	ด ล ช ม	ล ม ช ต	ร ม ร ช
--- ม	ช ล ช ล	ช ม ช ล	ด ร ต ล	ล ---	ม ต ร ม	ด ร --	-- ม ล
ร ล ต ล	ด ล ช ม	- ม ช ม	- ม ร ต ล	-- ม ช	- ม ร ต ล	- ล ร ต ล	- ล ร ต ล
-- ช ม	-- ร ต	-- ช ล	-- ต ต	-- ช ล	-- ต ร	- ม ร ต	-- ร ม
----	- ด ท ต	ท ต ท ต	-- ร ร	-- ม ช	-- ม ม	-- ร ม	- ร ต ร
----	- ด ท ต	ท ต ท ต	-- ร ร	-- ม ช	-- ม ม	ร ม ร ม	- ด ท ต
----	-- ล ต	-- ม ช	-- ม ม	-- ม ช	-- ม ร	- ต ร ม	- ด ท ต
----	-- ล ต	-- ม ช	-- ม ม	-- ม ช	-- ม ร	- ต ร ม	- ด ท ต
----	---- ต	--- ต	---- ต	----	-- ช ม	--- ช	-- ล ต
----	-- ม ร	--- ม	---- ต	- ร ต ล	-- ต ร	-- ต ท	ด ล ต ช
-- ต ท	ด ท ล ช	--- ต	-- ร ม	----	-- ช ร	ช ม ร ต	-- ร ม
----	-- ช ล	--- ต	--- ช	-- ล ช	-- ม ช	-- ล ต	ร ต ล ต
--- ม	-- ต ร	ม ต ม ร	ด ล ช ล	-- ต ท	-- ล ช	ล ช ม ร	ด ล ช ล
-- ช ล	ด ล ช ล	-- ช ล	ด ล ช ล	-- ช ล	ด ล ช ล	ร ล ต ล	ช ล ต ล
-- ร ล	ด ล ช ล	ร ล ต ล	ช ล ต ล	--- ต	ล ต ร ม	- ต ม ร	ด ล ช ล
--- ต	ล ต ร ม	- ต ม ร	ม ต ร ม	--- ล	- ช ฟ ช	-- ล ช	ล ช ฟ ช
-- ล ช	ล ช ฟ ช	ล ท ล ช	ล ม ช ล	ร ---	----	----	- ด ท ต
-- ท ต	ร ต ท ต	-- ท ต	ร ต ท ต	-- ท ต	ร ต ท ต	ร ต ท ต	ร ต ท ม
ร ต ล ม	ร ต ล ม	ร ต ล ม	ร ต ล ต	ร ---	- ด ท ต	ร ต ท ต	ร ต ท ล
-- ต ล	ด ล ช ม	ล ม ช ร	ม ต ร ม	- ฟ ม ร	-- ม ฟ	-- ล ฟ	-- ม ฟ
ล ฟ ม ฟ	ล ฟ ม ฟ	ล ฟ ม ฟ	ล ท ล ร	--- ท	ร ท ล ท	ร ท ล ท	ร ท ล ฟ

ล ฟ ม ฟ	ล ฟ ม ฟ	ล ฟ ม ร	ม ร ท ล	ท ร ท ร	ม ร ท ร	ม ฟ ร ม	ล - - -
- ช ล ม	ล ฟ ม ร	ม ด ร ม	- - ล ล	- ฟ ล ม	ล ฟ ม ร	ม ท ร ม	- - ล ล
- ฟ ล ม	ล ฟ ม ร	- ด ล ร	- - - ร	- ด ล ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- - ม ล
- - ม ร	- - ด ท	- - ด ร	- - ล ช	- - ม ร	ม ด ม ร	ด ล ช ล	- - ท ล
- ท ร ม	- - ร ม	- - ช ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ล	- - - ม	- ช ม ด	- - ม ร	- - ม ด
ม ร ด ล	- - - -	- - ด ร	- - ด ล	- - ด ช	- - ล ช	- - ม ช	- - ล ด
ล ด ร ม	- - - -	- - - -	- - ล ล	- - ม ม	- ช ม ด	- - ม ร	- - ม ด
ม ร ด ล	- - - -	- - ด ร	- - ด ล	- - ด ช	- - ล ช	- - ม ช	- - ล ด
ร ด ล ด	- ร ด ท	- - ด ร	- - ม ร	- - ด ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร
- - - ร	(Dm- ม ร ด	- - ร ม	- - ช ล	- - ช ด	- ด ร ด	ท ด ร ด	- - ร ม
- - ร ด	- - ร ม	- - ร ด	- - ท ล	ท ล ช ม	- - ท ล	ท ล ช ม	- - ร ม
- - ช ล	- - ด ร	- - ด ล	- - ช ม	ช ล ม ช	- ช ล ช	ม ช ล ช	- - ช ล
- - ด ร	- - ม ช	- - ม ร	- - ด ท	ด ร ท ด	- - - -	- ด ด ด	- - ด ด
ด ด ด ด)*	Dm- ม ร ด	- - ร ม	- - ช ล	- - ช ด	- ด ร ด	ท ด ร ด	- - ร ม
- - ร ด	- - ร ม	- - ร ด	- - ท ล	ท ล ช ม	- - ท ล	ท ล ช ม	- - ร ม
- - ช ล	- - ด ร	- - ด ล	- - ช ม	ช ล ม ช	- ช ล ช	ม ช ล ช	- - ช ล
- - ด ร	- - ม ช	- - ม ร	- - ด ท	ด ร ท ด	- - - -	- ด ด ด	- - ด ด
ด ด ด ด	- - - -	- - - ล	- - - ฟ	ม - - -	- ฟ ม ร	- - ม ล	- - - ฟ
ม - - -	- - - -	- - - ล	- - - ฟ	ม - - -	- ฟ ม ร	- - ม ล	- - - ฟ
ม - - -	- - - -	- - - ม	- - - ฟ	ม ฟ ม ร	- - - -	- - - ร	- - ร ม
ร ม ร ด	- - - -	- - - ด	- - - ร	ด ร ด ท	- - - -	- - ล ท	ล ท ร ด
- - ท ล	- - - -	- - ล ท	ล ท ร ด	- - ท ล	- - - -	- - - ล	ล - - ช
- - - ล	- - - -	- - - ล	ล - - ช	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - ฟ
ม - - -	- ฟ ม ร	- - ม ล	- - - ฟ	ม - - -	- - - -	- - - ล	- - - ฟ
ม - - -	- ฟ ม ร	- - ม ล	- - - ฟ	ม - - -	- - - -	- - - ม	- - - ม ฟ
ม ฟ ม ร	- - - -	- - - ร	- - - ร ม	ร ม ร ด	- - - -	- - - ด	- - - ด ร
ด ร ด ท	- - - -	- - ล ท	ล ท ร ด	- - ท ล	- - - -	- - ล ท	ล ท ร ด
- - ท ล	- - - -	- - - ล	ล - - ช	- - - ล	- - - -	- - - ล	ล - - ช

---ล	----	---ม	-มมม	--มล	ม---	--มม	-มมม
--มล	ม---	--มม	-มมม	--รช	ร---	--ด ร	--ด ร
--ฟม	----	---ล	--ทต	--ทล	--ทด	--ทล	--ทด
-ทลท	----	---ร	--มฟ	--มร	--มฟ	--มร	-มรด
ท-ล-	---ล	----	----	---ล	----	-ชฟช	--ลช
ลชฟช	--ลช	ลชฟช	ลทลท	ลชฟช	ลทลท	ลชฟช	ลทลท
ลชฟม	--ลด	ลดรม	ลชมร	มดรม	ลชมร	มดรม	ลชมร
มชมร	----	-ดทต	--รท	รดทต	--รท	รดทต	รดทต
--รม	----	-ดรม	---ม	-ดรม	---ม	-ดรม	-ชมร
มชรม	-ชมร	มชมร	มชมร	มชมล	----	----	----
---ม	--ลช	มชลม	--ลช	มชลม	ลชมล	มชลม	ชมลช
มชลร	-รฟม	รมฟร	ฟรฟร	ฟรมฟ	---ฟ	-รมฟ	---ฟ
-รมฟ	---ฟ	-รมฟ	ลฟมร	มฟร ม	ฟมฟร	มฟรม	ฟมฟร
มรมด	-ดมร	ดรมด	มรมด	มดรล	-รลด	ลชลม	ลชมร
มดรม	--ลม	-ดรม	ลชมร	มรดล	--ลม	-ดรม	ลชมร
มดรม	-ฟมร	-ฟมร	-ฟมร	-ทลร	-ฟมร	-ทลร	-ฟมร
มฟมล	----	-ฟมล	----	-ฟมล	----	-ฟมล	-ทลฟ
ลฟมล	-ทลฟ	ลฟมล	-ทลฟ	ลทลร	----	-ทลท	รทลท
รทลฟ	--ลร	ลทลฟ	ลทลฟ	ลฟมร	--ทร	มฟมฟ	ลทลช
ลชฟม	--ลม	-ดรม	ลชมร	ดลชล	--มร	--มด	--มท
--มล	Am-มร	--มด	--มท	--มล	--ลล	--ลล	--ลล
--ลม	----	---ช	----	---ล	----	--ชม	---ช
---ล	---ช	--ลด	---ร	--ดม	----	----	----
---ล	--ลม	ร---	ม---	--ดล	--ลม	ร---	ม---
--ดช	--ชร	ด---	ท---	--ชล	----	----	----
---ล	----	--ดท	--ดท	--ดล	----	--ดท	--ดท
--ดช	----	--ดท	--ดท	--ดม	---ร	---ด	---ท
---ล	----	--ดท	--ดท	--ดล	----	--ดท	--ดท
--ดช	----	--ดท	--ดท	--ดม	---ร	---ด	---ท

--- ม	--- ร	--- ด	--- ท	-ลลล	ชชช	ฟฟฟ	--- ม
----	----	----	----	----	----	--- ช	--- ล

บทที่ 5

แนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาว

1. การพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะกลองโบราณ

กลองยาวศิลป์อีสาน 2564 เพลงเปิดวงกลองยาวศิลป์อีสานเพลงเปิดวงกลองยาวผู้วิจัยได้แนวทางแนวคิดมาจากเพลงนิวสุดสะแนน ซึ่งเป็นเพลงของวงออเคสตราหมอลำแบนซ์และเพลงลายหมากกับแก้บลำเพลิน ซึ่งเพลงเร็วสุดสะแนนจะให้อารมณ์กระชับสนุกสนานออกแนวเพลงพื้นบ้านร่วมสมัยและเพลงมากครับเจียบลำเพลินให้อารมณ์เพลงกระฉับกระเฉงสองเพลงนี้ให้อารมณ์คนดูสนใจและคอยตามในการแสดงได้ดี นิวสุดสะแนนจะมีพินและคีย์บอร์ดสอดประสานโดยใช้จังหวะกลองลำเพลินในอัตราส่วน2/4 ผสม จังหวะลำเพลิน4/4 และลายหมากกับแก้บลำเพลิน โดยใช้พินเป็นตัวเดินทำนอง กลองยาวจะใช้จังหวะลำเพลินในอัตราส่วน4/4

พิน

----	----	----	---ด	-ร-ม	-ร-ด	-ร-ม	-ร-ซ
-ซ-ซ	-มรด	-ท--	-ร-ด	-ร-ม	-ร-ด	-ร-ม	-ร-ซ
-ซ-ซ	-มรด	-ท--	-ร-ด	-ร-ม	-ร-ด	-ร-ม	-ร-ซ
-ซ-ซ	-มรด						

คีย์บอร์ด

----	---ด	----	-ลัดซ	----	-ลัดซ	-ด-ด	-ลัดซ
----	---ด	----	-ลัดซ	----	-มรม	ซมรม	รดลด

พิน

---ล	-ด-ร	----	-ลดร	-มรด	รมดร	----	-ลดร
-มรด	รมดร	-ม-ด	รมรม	ลซลัด	รมดร	---ซ	-ม-ซ
ลซมซ	ดลซม	---ซ	-ม-ซ	ลซมซ	ดลซม	---ด	รมรม
ลซลัด	รมดร	----	-ลดร	-มรด	รมดร	----	-ลดร
-มรด	รมดร	---ซ	-มรม	รดลด	-รดล	---ซ	-มรม
รดลด	-รดล	-ด-ร	-ล-ด	-ล-ซ	---ซ		

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่

รูปภาพที่ 55 ลักษณะการแปรแถวโบราณ

ที่มา : ผู้วิจัย

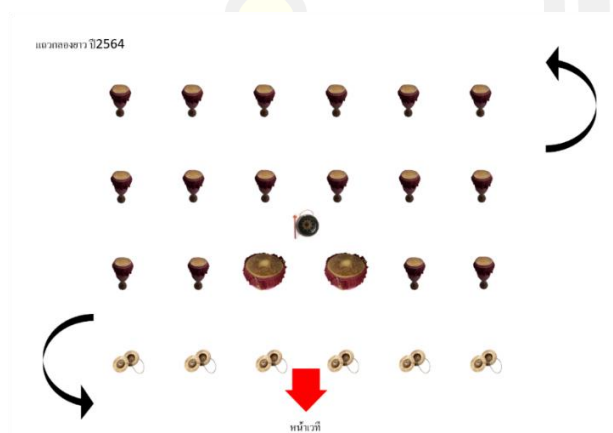
รูปภาพที่ 56 ลักษณะการแปรแถวโบราณ

ที่มา : ผู้วิจัย

1. จังหวะที่ 1 เป็นที่ตีรั้วและหมุนตัวเป็นวงกลม โดยผู้แสดงจะย่อตัวลงเล็กน้อย มือกลองจะให้สัญญาณ 3 ครั้ง แล้วผู้แสดงกวาดเท้าซ้ายเป็นครึ่งวงกลมไปด้านหลัง โดยผู้แสดงจะหมุนตัวไปทางด้านขวามือพร้อมกับการตีรั้วเครื่องดนตรีไปพร้อมกันจากหน้าไปเบา พอได้ที่แล้วโค้งตัวค้ำบพร้อมกัน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจจึงใช้สัญลักษณ์แทนจังหวะหน้าทับของกลองยาวอีสาน ดังนี้

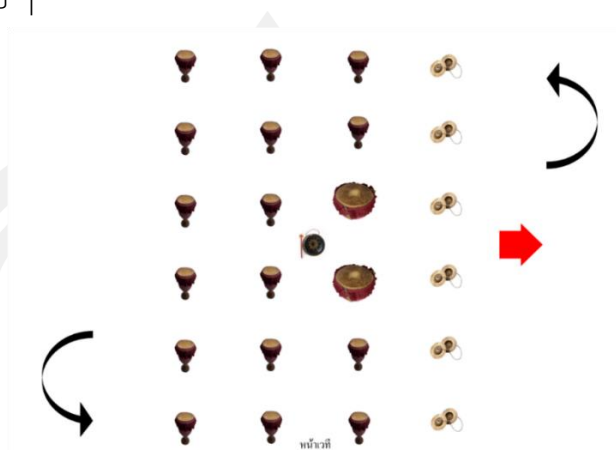
จิ้งหะเชื่อม มือกลองยาวจะนั่งลงพร้อมกับพระนมมือชี้เหนือหัว หันหน้าให้กับเวที แล้วกลับมาตีเป็นจิ้งหะเหมือนเดิม มือฉาบ มือฆ้องตีเป็นจิ้งหะพร้อมกับหมุนตัววงกลมโดยก้าวเท้า ขวา-ซ้าย-ขวา-ซ้าย-ขวาและเข้าจิ้งหะเดิม กลองร่ำมะนาจะตีเป็นจิ้งหะไปเรื่อยๆโดยนั่งลงเหมือนกับกลองยาว

ฉาบ	- ผ ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -	ผ - ผ ผ	ผ - - ผ	ผ - ผ ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปิ ปิ ปิ	- ปิ - ปิ	ปิปิ ปิ ปิ	- ปิ - -				
กลองตุ้ม	- ตั้ ตั้ ตั้	- ตั้ - ตั้	ตั้ ตั้ ตั้ ตั้	- ตั้ - -	ต - ต -	ต - - ต	ต ต ตต	-ต - ตั้
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

รูปภาพที่ 58 ลักษณะการแปรแถวโบราณจิ้งหะที่ 2.1
ที่มา : ผู้วิจัย

โดยผู้บรรเลงทุกคนหันข้างให้กับเวที และตีเป็นจังหวะพร้อมกันอย่าเท้าขวาเป็นหลักและร้องเป็นจังหวะไปเรื่อย ๆ

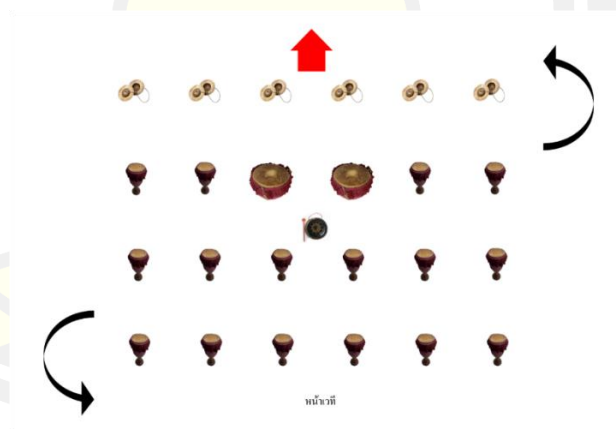

รูปภาพที่ 59 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.2

ที่มา : ผู้วิจัย

โดยผู้บรรเลงทุกคนหันหลังให้กับเวที และตีเป็นจังหวะพร้อมกันอย่าเท้าขวาเป็นหลักและร้องเป็นจังหวะไปเรื่อย ๆ

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่

รูปภาพที่ 60 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.3

ที่มา : ผู้วิจัย

โดยผู้บรรเลงทุกคนหันข้างให้กับเวที และตีเป็นจังหวะพร้อมกันอย่าเท้าขวาเป็นหลักและร้องเป็นจังหวะไปเรื่อย ๆ

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่

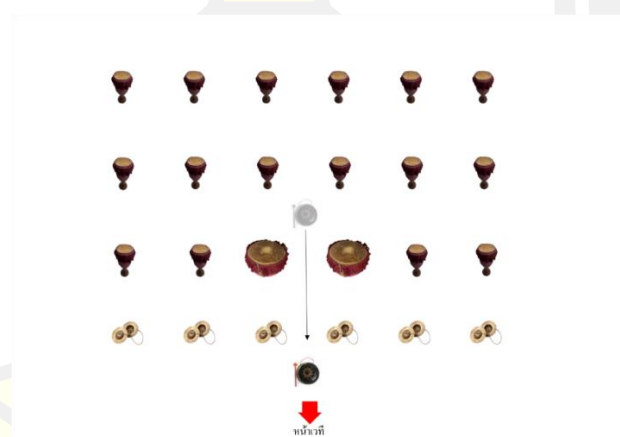

รูปภาพที่ 61 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.4

ที่มา : ผู้วิจัย

ผู้บรรเลงทุกคนหันหน้าไปทางด้านหน้าเวที
หลักและร้องเป็นจังหวะไปเรื่อยๆ
ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่

และตีเป็นจังหวะพร้อมกันอย่าเฝ้าขวาเป็น

รูปภาพที่ 62 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 2.5

ที่มา : ผู้วิจัย

3. โดยใช้จังหวะที่ 7 เดิม และศิลปินมือกลองยาวหันหน้าไปทางหน้าเวทีแล้วตีเป็น
จากนั้นตีกลองเช่นเดิม มือฉาบและฆ้องหันหน้าไปทางซ้าย 45 องศาของผู้ตีกลองยาว เฝ้าเหมือน
จังหวะที่ 4 มือตีฉาบเป็นจังหวะ มือร่ำมะนาเดินขึ้นมาด้านข้างแล้วนั่งลงตีกลองร่ำมะนาไปเรื่อยๆ
ลักษณะแถวเช่นเดิมมือตีจังหวะไปเรื่อยๆ

โน้ตจังหวะที่ 3

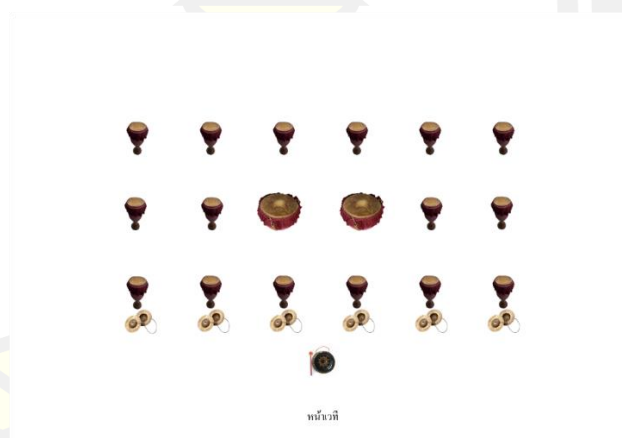
เนื้อหลักที่ 1 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้า ขวา-ซ้าย และตีจังหวะไปเรื่อยๆ

ฉาบ	- - - -	- ผ - ผ	- ผ - -	- ผ - ผ
กลองยาว	- - - -	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- - - ต	- ตี่ - ตี่	- ตี่ - ต	- ตี่ - ตี่
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนตีเป็นจังหวะ และหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ

ฉาบ	- - ผ ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- - ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- - ตี่ ตี่	- ตี่ - ตี่	ตี่ ตี่ ตี่ ตี่	- ตี่ - ตี่
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 3

รูปภาพที่ 63 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

4. ใช้จังหวะที่ 8 ผู้บรรเลง ย่ำเท้าเหมือนจังหวะที่ 2 มือตีจังหวะไปเรื่อยๆ

โน้ตจังหวะที่ 4

เนื้อหลักที่ 1 มือกลองยาวย่ำเท้า ขวา-ซ้าย ตีเป็นจังหวะ มือฉาบ มือฆ้อง และมือรำมะนา ย่ำเท้า ขวา-ซ้าย พร้อมกับตีเป็นจังหวะ

ฉาบ	- - - -	- ผ ผ ผ	- ผ - -	- ผ ผ ผ
กลองยาว	- - - -	- ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -	- ปี่ ปี่ ปี่
กลองตุ้ม	- - ต ต	- ตี่ ตี่ ตี่	- ตี่ - ต	- ตี่ ตี่ ตี่
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

เนื้อหลักที่ 2 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้าขวา-ซ้าย ย่อตัวลง พร้อมตีเป็นจังหวะ

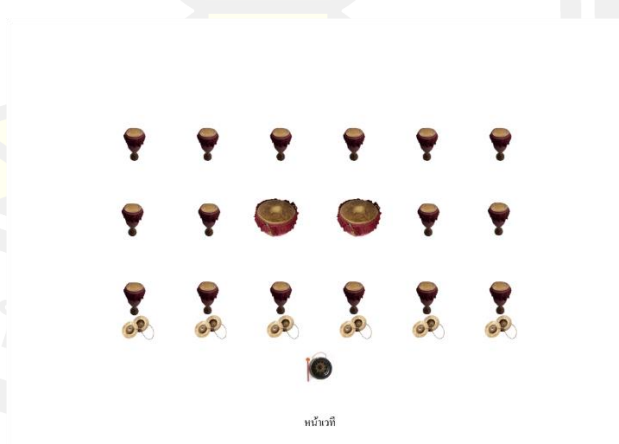
ฉาบ	- ก - ก	- ก - ผ	- ผ - -	- ผ ผ ผ	- ก - ก	- ก - ผ	- ผ - -	- ผ ผ ผ
กลองยาว	- จ - จ	- จ - จ	- จ - -	- ปี่ ปี่	- จ - จ	- จ - จ	- จ - -	- ปี่ ปี่
กลองตุ้ม	- ปะ - ปะ	- ปะ - ต	- ต - ปะ	- ต - ต	- ปะ - ปะ	- ปะ - ต	- ต - ปะ	- ต - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้าขวา-ซ้าย เป็นจังหวะ และช่วงที่โซวเสียงฉาบและเสียง

กลองรำมะนา มือกลองยาวยกมือขึ้นพ้อนและหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ พร้อมกับผู้บรรเลงทุกคน

ฉาบ	- ฉ ฉ ฉ	- ฉ - ฉ	ฉ ฉ ฉ ฉ	- ฉ - ฉ	ผ - ผผ	- ผ - ผ	ผ - ผผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ -	- - - -			
กลองตุ้ม	- ตี่ ตี่ ตี่	- ตี่ - ตี่	ตี่ ตี่ ตี่ ตี่	- - - ตี่	ต - ต -	ต - - ต	ต ต ต ต	- ต - ตี่
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 4

รูปภาพที่ 64 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 4

ที่มา : ผู้วิจัย

5. ใช้จังหวะที่ 9 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้าเหมือนจังหวะที่ 4 มือตีจังหวะไปเรื่อยๆ โน้ตจังหวะที่ 5 เนื้อหลักที่ 1 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้า ขวา-ซ้าย และตีเป็นจังหวะไปเรื่อยๆ

ฉาบ	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ป	- ป --	--- ป	- ป --	--- ป	- ป --	--- ป	- ป --
กลองตุ้ม	--- ต	- ต - ต	--- ต	- ต - ต	--- ต	- ต - ต	- ต - ต	- ต - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

เนื้อหลักที่ 2 มือฉาบจะตีนำเพื่อให้ผู้บรรเลงทุกคนหมุนตัวครึ่งรอบ

ฉาบ	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ป	- ป --
กลองตุ้ม	--- ต	- ต - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม

เนื้อหลักที่ 3 ต่อจากเนื้อหลักที่ 2 ผู้บรรเลงทุกคนย่ำเท้า ขวา-ซ้าย และตีเป็นจังหวะไปเรื่อยๆ

ฉาบ	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	--- ผ	- ผ --	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ป	- ป --	--- ป	- ป --	--- ป	- ป --	--- ป	- ป --
กลองตุ้ม	--- ต	- ต - ต	--- ต	- ต - ต	--- ต	- ต - ต	- ต - ต	- ต - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

จังหวะเชื่อม มือฉาบจะตีนำเพื่อให้หมุนไปทางซ้ายและหันไปหน้าสู่หน้าเวที

ฉาบ	ผ ผ ผ ผ	- ผ --
กลองยาว	--- ป	- ป --
กลองตุ้ม	--- ต	- ต - ต
ฆ้อง	--- ม	--- ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 6

รูปภาพที่ 66 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 6

ที่มา : ผู้วิจัย

7. ใช้จังหวะที่ 11 ผู้บรรเลงทุกคนจะเตะเท้าซ้ายออกทางด้านข้างแบะจัดเป็นวงกลมการบรรเลงจังหวะเรื่อย ๆ

โน้ตจังหวะที่ 7 เนื้อหลักที่ 1 ผู้บรรเลงทุกคนจะจัดแถวเป็นวงกลม และตีจังหวะไปเรื่อย

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

เนื้อหลักที่ 2 เป็นจังหวะเตรียมความพร้อมเพื่อให้นั่งบรรเลง

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

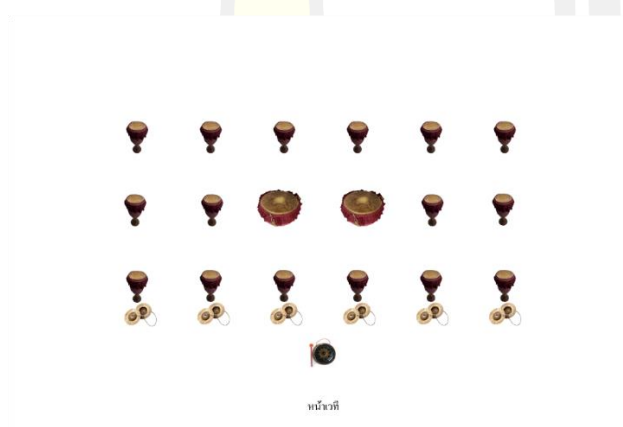
เนื้อหาที่ 3 เมื่อนั่งลงมือกลองยาวจะอยู่ในโดยหันหน้ากลองยาวออกนอกวง มือฉาบจัดแถวเป็น จะอยู่วงนอก ส่วนมือฆ้องอยู่ตรงกลางวง ตีจังหวะเรื่อย ๆ เมื่อรำมะนาจะมาอยู่ ด้านหน้าและนั่งบรรเลงจังหวะไปเรื่อย ๆ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนนั่งบรรเลง

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 7

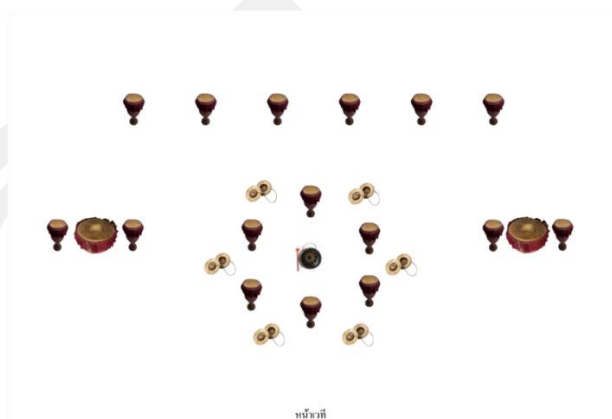

รูปภาพที่ 67 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 7

ที่มา : ผู้วิจัย

พหุบัน ปณ จิต โต ชีเว

การแปรแถวเนื้อหลักที่ 7.1

รูปภาพที่ 68 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 7.1

ที่มา : ผู้วิจัย

8. ใช้จังหวะที่ 12 ผู้บรรเลงนั่งบรรเลงสายสะโพกพร้อมจังหวะโน้ตจังหวะที่ 8

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - ผ	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ตี - ต	- ตี - -	- ตี - ต	- ตี - -	- ตี - ต	- ตี - ป	- ตี - ต	- ตี - -
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม มีกลองยาวจะตีจังหวะนำเพื่อให้สัญญาณ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - ผ	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ตี - ต	- ตี - ป	- ตี - ต	- ตี - -
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม (ต่อ) มือกลองยาวจะลุกขึ้นฟ้อนแล้วหมุนตัวไปทางด้านซ้ายและนั่งลงตี กลองยาวตัวที่อยู่ถัดไป และมือฉาบลุกขึ้นห้อนและนั่งลงพร้อมกันกับมือกลองยาว เช่นนี้สลับกัน

เชื่อมโน้ตจังหวะที่ 13

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 9

รูปภาพที่ 70 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 9

ที่มา : ผู้วิจัย

10. จังหวะที่ 14 มีกลองยาวตีจังหวะเหมือนจังหวะที่ 13 แต่จะตีเต้า ซ้าย - ขวา พร้อมกับใช้มือขวาตีเป็นจังหวะและยกมือซ้ายขึ้นพ้อน ส่วนมือฉาบ มือฆ้อง และมือรำมะนา จะตีติดไปพร้อมกับผู้ตีกลองยาว

โน้ตจังหวะที่ 10 เนื้อหลักที่ 1

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต	- ต้ม - ต	- ต้ม ต ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ผู้บรรเลงทุกคนก้มลงตีเป็นจังหวะและหมุนไปด้านหลังกลับมายังหน้าเวที

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- - - ผ	ผ ผ ผ ผ	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- - - ปี่	ปี่ ปี่ ปี่ ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต - ต้ม	ต้ม ต้ม ต้ม ต้ม	- ต้ม - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม (ต่อ)

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่
กลองตุ้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม	- ต้ม - ต้ม
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่10

รูปภาพที่ 71 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 10

ที่มา : ผู้วิจัย

11. ใช้จังหวะที่ 3 มือกลองยาว มือฉาบ มือรำมะนา หันหน้าไปทางเวที ย่ำเท้าพร้อมกับเดินถอยหลังเป็นแถวตอน3แถวโดยติดเท้าขึ้นสลับซ้าย - ขวา มือกลองตีกลองเป็นจังหวะ มือฉาบและมือฆ้องย่ำเท้าไปเรื่อยๆโดยติดเท้าขึ้นสลับซ้าย - ขวา แล้วเดินแปลแถวเป็นแถวตอนเรียง3

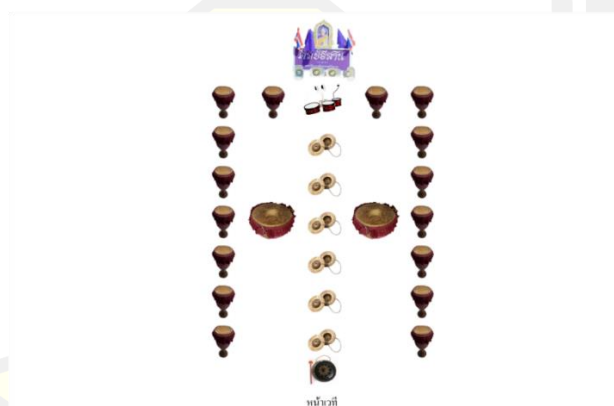
โน้ตจังหวะที่ 11 เนื้อหลักที่ 1 ผู้บรรเลงทุกคนตีเต้าขึ้นสลับซ้าย - ขวา มือตีฉาบเป็นจังหวะ

ฉาบ	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -	- ผ - -
กลองยาว	- ปี่ - ป	- ปี่ - -	- ปี่ - ป	- ปี่ - -	- ปี่ - ป	- ปี่ - -	- ปี่ - ป	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ตี - ป	- ตี - ต	- ตี - ป	- ตี - ต	- ตี - ป	- ตี - ต	- ตี - ป	- ตี - ต
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

จังหวะเชื่อม ทำทางจะต่อกับเนื้อหลักที่ 2 ผู้บรรเลงจะค่อยๆยืดตัวขึ้น และ คนตีฉาบจะหมุนไปทางขวา

ฉาบ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ	- ผ - ผ
กลองยาว	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - ปี่	- ปี่ - -
กลองตุ้ม	- ตี - ตี	- ตี - ตี	- ตี - ตี	- ตี - ตี
ฆ้อง	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 11

รูปภาพที่ 72 ลักษณะการแปรแถวโบราณจังหวะที่ 11

ที่มา : ผู้วิจัย

2. การพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะประยุกต์

ท่อน 1 เพลงไหว้วันทาบูชาครู

เพลงประยุกต์ท่อนที่ 1 ผู้วิจัยได้แนวคิดมาจากการน้อมบูชาครูอาจารย์โดยนำทำนองเพลงมาจากบทขอมาครูปาเจ้าจารย์ยาโหนดและใช้ท่อนเพลงปาเจ้าบูชาครูของวงโปงลางสะออนบางส่วนมาประยุกต์เข้ากับเสียงกลองยาว ฉาบ รำมะนา ในจังหวะภูไทเป็นแนวเพลงโฟล์ค โดยให้อารมณ์

เพลงเป็นแนวร่วมสมัยสอดประสานกับแนวเพลงพื้น โดยท่อนท้ายเมื่อกลองยาวและมือฉาบจะพ้อง
เกี่ยวพาราสีกับนางรำ มือพิณ มือเบส มือคีย์บอร์ดจะใช้บันไดเสียงCmในการบรรเลง

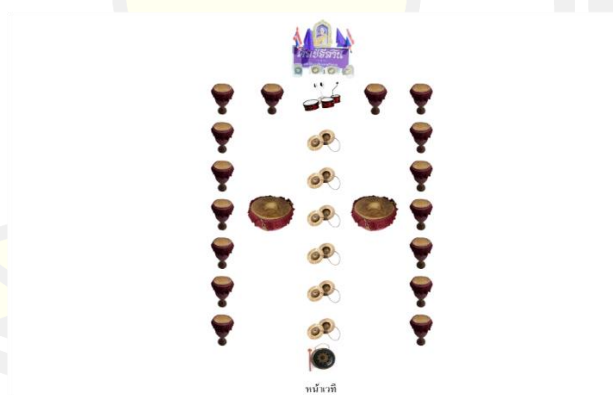
พิณ

----	----	----	--- ล	----	--ชล	--ชล	--- ซ
- ล - ซ	- ล - ท	- ลชล	- -ชล	----	----	----	--- ม
----	- ร - ซ	--- ล	- ด - ร	----	----	----	--- ท
- ล - ท	- ร - ม	- ร - ด	- ท - ล	----	--ชล	--ชล	--- ม
--- ร	- ม - ด	--- ล	--- ม	----	--- ล	--- ล	--- ท
- ล - ท	- ร - ม	- ร - ด	- ท - ล				

คีย์บอร์ด

----	--- ล	--- ล	- ซ - ล	----	- ซ - ม	- ร - ม	- ซ - ล
----	--- ม	- ร - ม	- ร - ท	- ร - ท	- ล - ซ	- ลตม	- ซ - ล

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 1

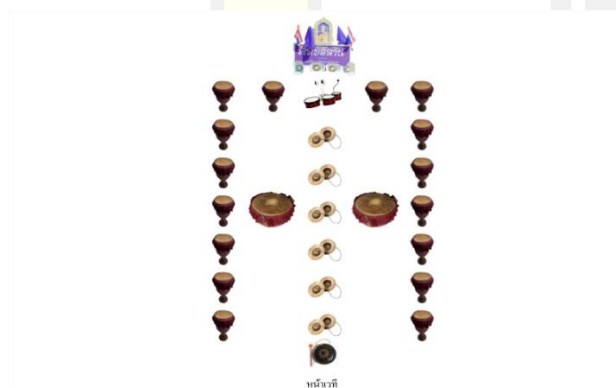

รูปภาพที่ 73 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่1

ที่มา : ผู้วิจัย

- ท - ล	- ลซ์ช	- - - -	- ร - ท	- ท - ล	- ลซ์ช	- ☐ - ม	- ร่มช
- ช - ม	- ชลช	- ☐ - ม	- ร่มช	- ช - ม	- ชลช	- ม - ช	ลทลท
รทลท	ร่มรช	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ท	- - - -	- - - -
- - - -	- - - ร	- - - -	- - - -	- - - -	- - ลท	- - ชล	- - มช
- - - ร	- ช - ม	รชร่ม	รชร่ม	ชชร่ม	รทลท	- - - ช	ลทลร
- - ลท	- - ลร	ลทลร	ลทลร	ลทลท	- ล่ม	ร่มชล	ทรทท
- ชทล	ช่มร่ม	- - - -	- - - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - -	- ร - ท
- ล - ท	รทลช	- - - -	- - - ท	- ล - ช	- ล - ท	- ร - -	- ร - ท
- ล - ท	รทลช	- - - -	- ล่ม	ล่ม	ล่ม	- ล - ล	- ล - ☐
ลพม	มทรม	- - - พ	- - - ช	- - - ท	- - - ล	- - - ล	- - - ล
- - - ล	- - - ล						

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 2

รูปภาพที่ 75 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

พหุ ประยุกต์ ชั่ว

รูปภาพที่ 76 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่2

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 77 ลักษณะการต่อตัวจังหวะที่ 2

ที่มา : ผู้วิจัย

คีย์บอร์ดลำซิ่ง

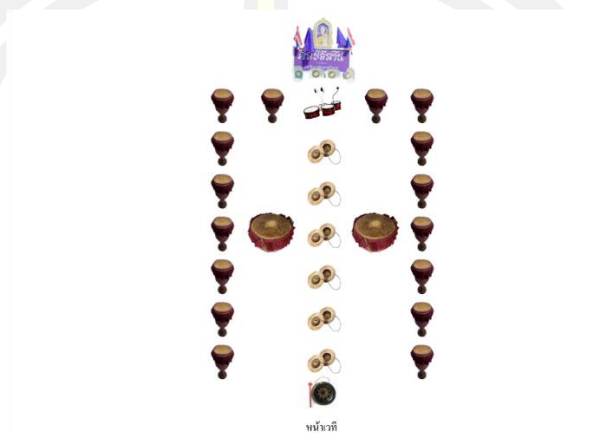
ผู้วิจัยได้นำลายคีย์บอร์ดลำซิ่งมาประยุกต์เข้ากับวงกลองยาว โดยยึดโครงสร้างลายลำเพลินในการบรรเลง คีย์บอร์ด เบส จะใช้บันไดเสียงCm ในการบรรเลงกลองยาว ฉาบ รำมะนา จะใช้จังหวะลำเพลินในอัตราส่วน4/4แล้วเดินแถวแปลงขบวนสลับข้างกันจากฝั่งซ้ายไปฝั่งขวา และสลับกลับมาที่เดิม

คีย์บอร์ด

- - ซ -	- ท - ด	ทดทด	รมซ์ลิ	- - - -	- ซฟซี่	ล้ทล้ซ	ล้มซ์ลิ
ดซ์ดล้	ซ่มซ์ลิ	ดซ์ดล้	ซ่ม්ර	ล้ซ่ม්ර	มซ์มล้	ล้ซ่ม්ර	มซ์ม්ර
- - - -	- ด้ทด	ร้ด้ทด	ร้ด้ทด	ร้ล้รด	ล้ด้ร้ด	ล้ด้ร้ม	ม้ล้ร้ด
ล้ด้ร้ม	ด้ม้ร้ด	- ล้ซล้	- ร้ล้ด	ล้ดล้ล้ซ	ล้ซ่ม්ර	ม้ด්රม	- ล - ม
- ด්රม	ล้ซ่ม්ර	ม้ด්රม	- ล - ฟ	- ม - ฟ	- ท - ฟ	ล้ฟมฟ	ล้ฟม්ර
ม้ฟมฟ	ฟ้ฟล้ท	ฟ้ฟ්රม	- ล - ม	- ด්රม	ล้ซ่ม්ර	ม้ด්රม	- ล - ม
- ด්රม	ล้ซ่ม්ර	- ม้รด	- ล - ร	- ดลด	ม้ด่ม්ර	ดลชล	- ซ - ล

- มี่ - ร	มี่รดท	- ด - ร	- - - -	- ด - ร	ดรดร	- มี่ - ซี่	- ลี่ - ซี่
- ลี่ - ที่	- รี่ - ดี่	- ที่ - ลี่					

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 3

รูปภาพที่ 78 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่ 3

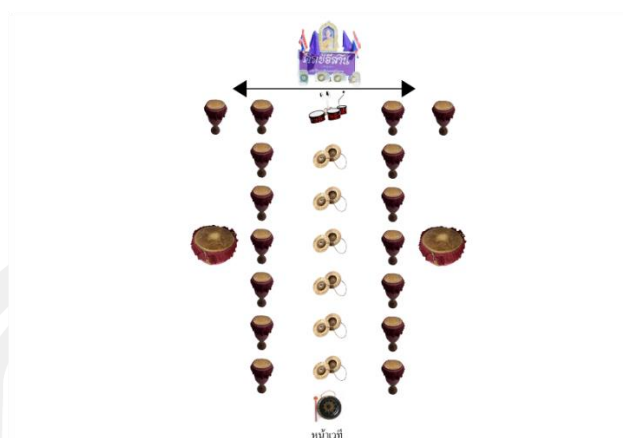
ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 79 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่ 3

ที่มา : ผู้วิจัย

พหุบัน ปณ จิตโต ชีเว

รูปภาพที่ 80 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่3
ที่มา : ผู้วิจัย

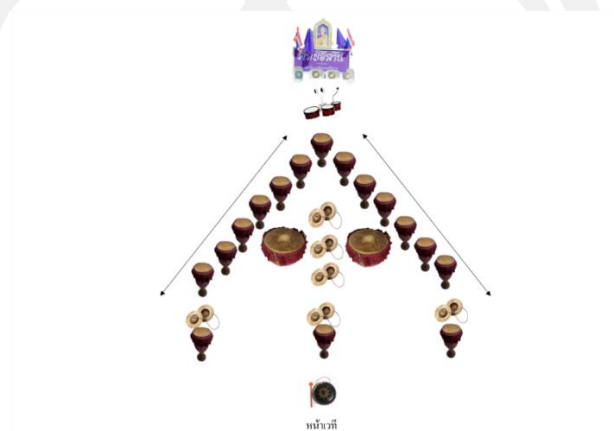
รูปภาพที่ 81 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่3
ที่มา : ผู้วิจัย

ตอนที่ 3

ท่อนเพลงนี้ผู้วิจัยได้นำเพลงรดาโล่ของสนุก สິงห์มาตร และเพลงจดหมายสามซอง ฉบับคณอนงากาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นทำนองเพลงสลับลำมาประยุกต์เข้ากับเพลงนาฏศิลป์อินเดีย ฉบับจ๊ะนงผณี ซึ่งเป็นเพลงที่อยู่ในกระแสเพลงดัง โดยกลองยาว ฉาบ รำมะนา จะใช้จังหวะลำเพลินในอัตราส่วน 2/4 สสลับจังหวะลำเพลินในอัตราส่วน 2/4 ในการบรรเลงแล้วนักดนตรีจะแปลแถวเป็นรูปตัววีพร้อมกับกลองยาวและฉาบ สามคู่หน้า จะเป็นการตบประผาบขึ้นต่อตัวสองชั้น

ดัลซล	- ร - ฟ	รฟซล	- ฟลซ	ฟรดร	- ร - ฟ	รฟซล	- ฟลซ
ฟรดร	- ล - ช	- ล - ฟ	- ล - ม	- ฟ - ร	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท
- ด - ล	- ลลล	- - - -	- ล - ล				

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 4

รูปภาพที่ 82 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่ 4.1

ที่มา : ผู้วิจัย

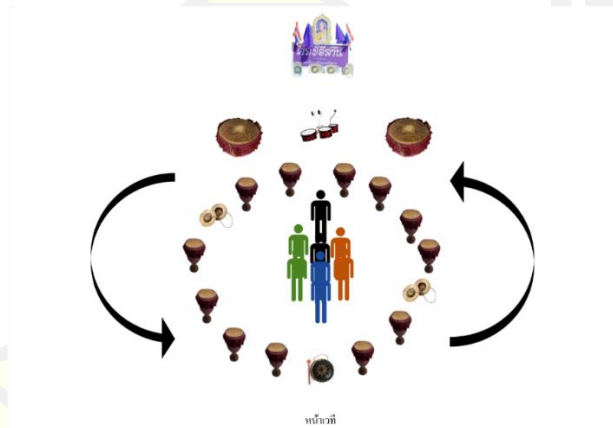
รูปภาพที่ 83 ลักษณะการแปรแถวประยุกต์จังหวะที่ 4.2

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 84 ลักษณะการต่อตัวประยุกต์จังหวะที่ 4.3

ที่มา : ผู้วิจัย

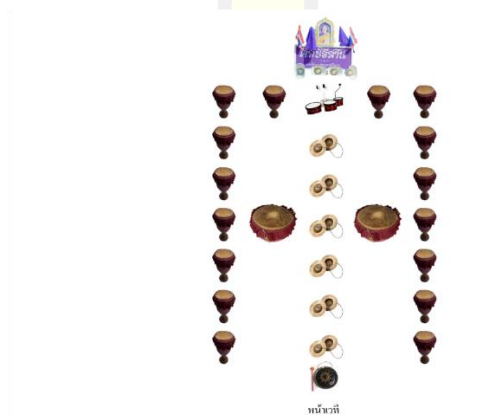
รูปภาพที่ 85 ลักษณะการแปรแถวเป็นวงกลมประยุกต์จังหวะที่ 4.4

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 86 ลักษณะการแปรแถวต่อตัวจังหวะที่ 4.5

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 87 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 4.6

ที่มา : ผู้วิจัย

รูปภาพที่ 88 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 4.7

ที่มา : ผู้วิจัย

ตอนที่ 4 จังหวะ 3 ขา ออกดิสโก

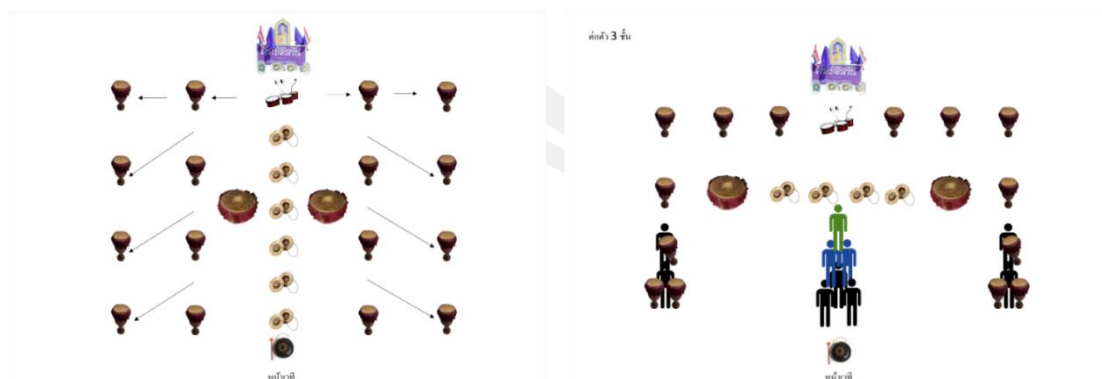
คีย์บอร์ด

- - - มั	- - - มั	- - - มั	- ♪ - -	- มั - ร	- - - -	- - - -	- - - -
- - - ร	- - - ร	- ร - -	- มั ร ด	- ร - มั	- - - -	- - - -	- - - -
- - - ล	- - - ล	- ล - -	- ♪ - -	- มั - ร	- - - -	- - - -	- ล - ด
- ร - มั	- - - -	- ชั - มั	- ร - ด	- ท - ล	- - - -	- - - -	- - - -

พิน

- - - ซ	- - - -	- ล - ท	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- ร - มั	- - - ลั
- - - ชั	- - - -	- ลั - ♪	- - - มั	- ร - มั	- - - -	- - - -	- - - -
- - - ซ	- - - -	- ล - ท	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- ร - มั	- - - -
- ร - ด	- ร - มั	- ร - ด	- ท - ล	- ซ - ล	- - - -	- - - -	- - - มั
- - - ลั	- - - -	- - - -	- ดั - ทั	- ลั - ♪	- - - -	- - - -	- ลั - ชั
- ♪ - มั	- - - -	- ♪ - มั	- ร - ด	- ร - มั	- - - -	- - - -	- - - มั
- - - ลั	- - - ลั	- - - ลั	- ดั - ทั	- ลั - ♪	- - - -	- - - -	- ลั - ชั
- ♪ - มั	- - - -	- ♪ - มั	- ร - ด	- ร - มั	- - - -	- - - -	- - - มั
- - - ลั	- - - ลั	- - - ลั	- ดั - ทั	- ลั - ♪	- - - -	- - - -	- ลั - ชั
- ♪ - มั	- - - -	- ♪ - มั	- ร - ด	- ร - มั	- - - -	- - - -	- - - มั
- - - ลั	- - - ลั	- - - ลั	- ดั - ทั	- ลั - ♪	- - - -	- - - -	- ลั - ชั
- ♪ - มั	- - - -	- ชั - มั	- ร - ด	- ท - ล	- - - -	- - - -	- - - ล

ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 5

รูปภาพที่ 89 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 5.1 ลักษณะการแปรแถวต่อตัวจังหวะที่ 5.3
ที่มา ใญ่วิจัย

รูปภาพที่ 90 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 5.2
ที่มา ใญ่วิจัย

รูปภาพที่ 91 ลักษณะการแปรแถวต่อตัวจิ้งหะที่ 5.4
ที่มา ผู้วิจัย

ตอนที่ 5 จิ้งหะออกจากสนาม

พิน

- - - -	- - - ล	- ล - ท	- ล - ด	- ล - ท	- ลชล	- ล - ท	- ล - ด
- ล - ท	- ลชล	- - - -	- - - ม	- ล - ล	- ล - ล	- ท - ด	- ท - ล
- ท - ด	- ทลด	- - - -	- - - ล	- ร - ร	- ร - ร	- ม - ด	- ร - ม
- ร - ด	- ท - ล	- - - -	- - - ด	- - - ท	- - - ล	- - - -	- - - ฟ
- - - ม	- - - ร	- - - -	- - - ช	- - - ฟ	- - - ม	- - - -	- - - -
- - - ท	- - - ม	- - - -	- ช - ฟ	- ช - ฟ	- ช - ม	- - - -	- ช - ฟ
- ม - ร	- ม - ท	- - - -	- ร - ท	- ล - ช	- ล - ท	- - - -	- - - -
- - - ท	- ร - ม	- - - -	- ช - ฟ	- ช - ฟ	- ช - ม	- - - -	- ช - ฟ
- ม - ร	- ม - ท	- - - -	- ร - ท	- ล - ช	- ฟ - ม	- - - ร	- ท - ล
- ช - ม	- ช - ล	- ม - ด	ลตรม	ลชม	ดลชล	- ม - ด	ลตรม
ชลดล	ชมรม	- - - ด	- ลชล	ชลดล	ชมรม	- - - ด	ลตรม
ลชมร	ดลชล	- ม - ร	- ม - ด	- ม - ท	- ด - ล	- ม - ร	- ม - ด
- ม - ท	- ด - ล	- - - -					

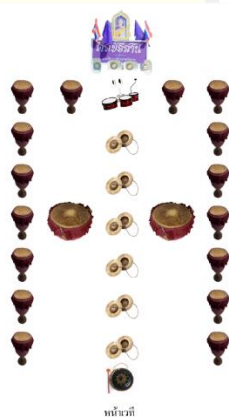
คีย์บอร์ด

- - - ลั	- - - ลั	- ชั - ลั	- ชั - ลั	- ชั - ลั	- - - ลั	- ชั - ลั	- ชั - ลั
- ชั - ทั	- - - ชั	ลัทัลัทั	- - - ชั	ลัทัลัทั	- - - ชั	ลัทัลัทั	รทลท
ซัลัซัลั	- รั - ดั	- ทั - ดั	- รั - ดั	- ทั - ดั	- รั - ดั	- ทั - ดั	- รั - ดั
รดทล	- ดั - ชั	ลัดัซัลั	ดัซัดัลั	ซัมัซัลั	- ดั - ชั	ลัดัซัลั	ดัซัดัลั
ซัมัรัมั	- ล - ด	ลตรมั	ลซมร	ดลซล	- มั - ร	- มั - ด	- ม - ท
- ด - ล	- มั - ร	- มั - ด	- มั - ท	- ด - ล			

ทอนจบ

พิน

- - - -	- ด - ล	- ร - ด	- มั - ร	- ชั - มั	- - - -	- ลั - ทั	- - - -
- ลัซัลั	- - - -	- มั - ชั	- - - -	- มัรัมั	- - - -	- ร - มั	- ชั - มั
- ร - ด	- ด - -	- ร - มั	- ร - ด	- ท - ล	- ล - -	- ร - มั	- ชั - มั
- ชั - ลั	- ลั - ลั	- ลั - ลั	- ชั - ทั	- ซัลัลั			

รูปภาพที่ 92 ลักษณะการแปรแถวจังหวะที่ 6

ที่มา ผู้วิจัย

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการแนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสานสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและพัฒนากการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

2. สรุปผล

จากการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. รูปแบบและพัฒนากการของวงกลองยาวศิลป์อีสาน ในด้านรูปแบบประกอบด้วย เครื่องดนตรีที่ใช้ในวงศิลป์อีสาน การเทียบเสียงกลองยาว วิธีการบรรเลงให้เกิดเสียงที่ต้องการ การวางมือตีกลองรำมะนา พิธีไหว้ครู การแต่งกาย รูปแบบและเทคนิคการตีกลองยาวศิลป์อีสาน ในด้านการพัฒนาของวงกลองยาวศิลป์อีสานประกอบด้วย 1) งานกลองยาววาปี รางวัลชนะเลิศ 2554, 2557, 2558, 2563, 2564 และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2552, 2553, 2555, 2556, 2560 2) งานบุญบั้งไฟพุเตย รางวัลชนะเลิศ 2595 2561 3) ส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม รางวัลชนะเลิศ 2556 4) สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตมหาสารคาม รางวัลชนะเลิศ 2550

2. แนวทางการพัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะกลองโบราณ โดยก่อนเข้าการแสดงกลองยาวศิลป์อีสาน เพลงเปิดวงได้นำเพลงนิวสดสะแนน ของวงออทธิตสาหกรรมอลำแบนด์และลายหมากกับแก้มลำเพลิน ในอัตราจังหวะ 2/4 ผสม อัตราจังหวะ 4/4 และลายหมากกับแก้มลำเพลิน และต่อด้วยจังหวะกลองโบราณโดยยึดจังหวะของกลองยาวศิลป์อีสานที่มีอยู่แล้ว มาเรียงรูปแบบ

จังหวะใหม่ 2) รูปแบบการแสดงวงกลองยาว จังหวะประยุกต์ ประกอบด้วย ลายสร้อยทางอุบลออก ตังหวายออกซึง โดยนำลายสุดสะพานทางอาจารย์ทองใส ทับถนน มาประยุกต์ผสมกับลายตังหวาย โดยด้วยคีย์บอร์ดลำซิ่ง โดยยึดโครงสร้างลายลำเพลินในการบรรเลง คีย์บอร์ด เบส จะใช้บันไดเสียง Cm และได้นำเพลงรดาโล่ของสนุก สิ่งมาตร และเพลงจดหมายสามซอง ฉบับคนองนาภาพสินธุ์ ซึ่งเป็นทำนองเพลงสลับลำมาประยุกต์เข้ากับเพลงนาฏศิลป์อินเดีย ฉบับจ๊ะนงผณี จะใช้อัตราจังหวะ 2/4 อัตราจังหวะ 4/4 ในการบรรเลงแล้วนักดนตรีจะแปลแถวเป็นรูปตัววีพร้อมกับกลองยาวและฉาบ สามคู่หน้า จะเป็นการตบประผาบขึ้นต่อตัวสองชั้น สุดท้ายเป็นการตีโต้ตัวแบบบัวตูมบัวบานและโต้ตัว แบบสามชั้น ซึ่งประยุกต์มาจากกาโต้ตัวของชาวเคนยา

3. อภิปรายผล

กลองยาวอีสานเป็นดนตรีที่ใช้สร้างความบันเทิงในงานบุญประเพณีต่าง ๆ ในภาคอีสาน และในวงกลองยาวยังประกอบด้วยเครื่องดนตรีหลายชนิดด้วยกัน อาทิเช่น กลองรำมะนา ห้อง ฉิ่ง และฉาบ ซึ่งสอดคล้องกับพรชัย ศรีสารคาม (2521) ได้กล่าวถึงกลองยาวอีสานว่า กลองยาวเป็นเครื่องที่เก่าแก่ของอีสาน สามารถบรรเลงให้เร้าใจเกิดความบันเทิงได้ การตีกลองยาวจะตีเพื่อประกอบสมโภชหรือนำขบวนแห่ ตีเพื่อให้จังหวะผู้ฟ้อนรำแข่งตามแบบชาวอีสาน ไม้ที่นิยมมาทำกลองยาวอีสาน คือ ไม้มี (ไม้ขนุน) จะมีน้ำหนักเบา คณะกลองยาวคณะหนึ่ง ๆ ส่วนมากจะมีกลองยาว 3 - 4 ใบรำมะนาขนาดใหญ่จะให้เสียงทุ้ม อีกอย่างหนึ่ง ฉาบหนึ่งคู่หรือสองคู่ ห้องโหม่งขนาดเล็ก รวมแล้วคณะหนึ่งจะใช้ผู้บรรเลงประมาณ 8 - 10 คน ซึ่งสอดคล้องกับเจริญชัย ชนไพโรจน์ (2529) กล่าวถึงกลองยาว ว่า มีเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง คือ กลองยาว กลองตุ้ม (กลองรำมะนา) และฉาบ (แฉ่ง) โดยปกติจะใช้กลองยาว 3 ใบ รำมะนา 1 ใบ และฉาบ 1 คู่ กลองยาวในแต่ละคณะจะเพิ่มจำนวนกลองยาวเป็น 5 - 10 ใบ ก็ได้ รำมะนา นิยมใช้เพียงใบเดียว หรืออย่างมากก็ใช้ 2 ใบ และฉาบหากใช้ 2 คู่ นิยมใช้ฉาบเล็ก 1 คู่ ฉาบใหญ่ 1 คู่ และซึ่งสอดคล้องกับอร่ามจิต ชิมช่าง (2531) ได้ศึกษาดนตรีที่ใช้ประกอบขบวนแห่การแข่งบั้งไฟมีสาระสำคัญ คือประกอบด้วยกลองตุ้ม พังฮาด กลองยาวอีสาน กลองรำมะนา ห้อง โหม่ง ฉิ่ง ฉาบและกั๊บแก๊บ

งานบุญบั้งไฟถือเป็นงานประเพณีของชาวอีสานที่จัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ชาวอีสานเชื่อว่าการจุดบั้งไฟเป็นการขอฝนจากพญาแถนจะทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลและข้าวปลาอาหารจะบริบูรณ์ในปีนั้น ซึ่งบุญบั้งไฟเป็นบุญประเพณีเดือนหก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของฮีต 12 ซึ่งในทุก ๆ งานบุญประเพณีของชาวอีสานนั้น จะมีวงกลองยาวอีสานร่วมเป็นขบวนแห่ ซึ่งสอดคล้องกับนพรัตน์ บัวพัฒน์ (2542) ได้ศึกษาเรื่องกลองยาวกับประเพณีฮีตสิบสองของชาวบ้านยางกู อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โอกาสในการใช้กลองยาวของชาวบ้านยางกูในประเพณีฮีตสิบสองมีเพียง 7 เดือน คือ เดือนสี่ เดือนห้า เดือนหก เดือนแปด เดือนสิบเอ็ด และเดือนสิบสอง ซึ่งเป็นการรื่นเริง

สนุกสนาน และในเดือนหน้านั้น มีการบรรเลงกลองยาวเพื่อเป็นการบวงสรวงบูชาปรากฏ์โบราณสถานที่สำคัญของหมู่บ้าน และยังสอดคล้องกับอร่ามจิต ชินช่าง (2531) ศึกษาดนตรีที่ใช้ประกอบขบวนแห่การเซิ้งบั้งไฟมีสาระสำคัญ คือ ประกอบด้วยกลองตุ้ม พังฮาด กลองยาวอีสาน กลองรำมะนา ฆ้อง โหม่ง ฉิ่ง ฉาบและกั๊บแก๊บ งานบุญบั้งไฟถือเป็นงานประเพณีของชาวอีสานที่จัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ชาวอีสานเชื่อว่าการจุดบั้งไฟเป็นการขอฝนจากพญาแถนจะทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลและข้าวปลาอาหารจะบริบูรณ์ในปีนั้น

ในการสร้างสรรค์กลองกลองยาวศิลป์อีสาน ผู้วิจัยตระหนักถึงความงามทางด้านสุนทรียศาสตร์ ได้นำบทเพลง และลายต่าง ๆ มาประยุกต์ให้เกิดท่วงทำนองที่สื่ออารมณ์หลายรูปแบบ เช่น ท่วงหา สนุกสนาน โดยเฉพาะดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของงานศิลปะ ที่สื่อถึงความงามด้านเสียง ซึ่งสอดคล้องกับชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2548) ความงามในศิลปะ เป็นผลงานทางทักษะที่ผ่านกระบวนการทางปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์แต่ละยุคสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจเป็นพื้นฐาน หรือกล่าวได้ว่าศิลปะไม่ใช่ธรรมชาติ แต่ศิลปะได้อาศัยธรรมชาติเป็นปัจจัยหนึ่งในแง่เป็นแหล่งคลไคลทางการสร้างงานศิลปะนั้นเอง

4. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการศึกษารูปแบบและพัฒนารูปแบบของวงดนตรีพื้นบ้านอีสานในลักษณะอื่น ๆ

1.2 ควรส่งเสริมดนตรีและศิลปวัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักในวงการศึกษาทั้งในและ

ต่างประเทศ

1.3 ควรส่งเสริมเยาวชนให้รู้จักรักและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทางด้านดนตรีเพื่อการสืบสานให้มีความยั่งยืน

1.4 ควรส่งเสริมสนับสนุนหลักสูตรการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นพื้นบ้านอีสาน ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับกลองยาวอีสานในบุญประเพณีภาคอีสาน

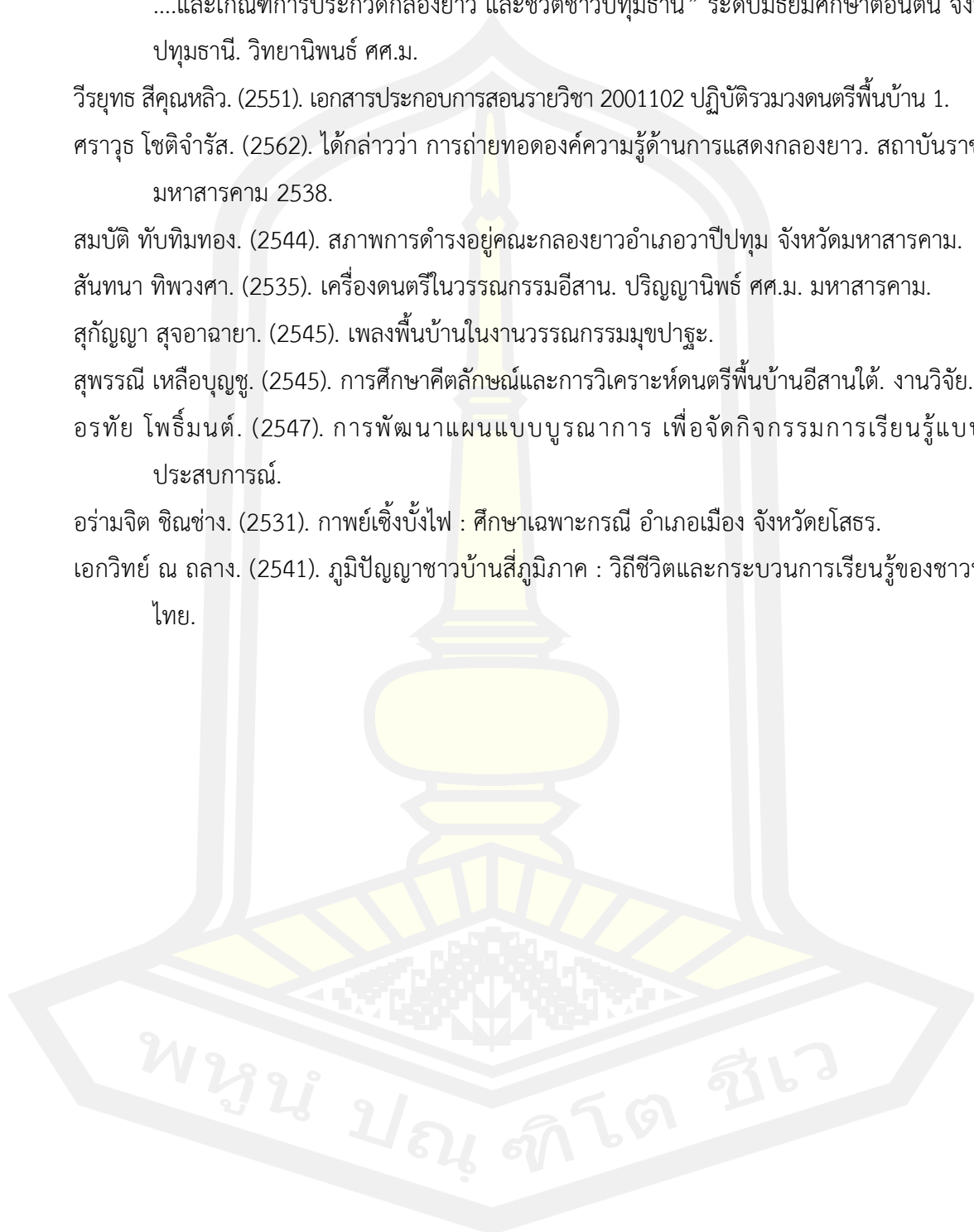
2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับกลองยาวลุ่มแม่น้ำโขง

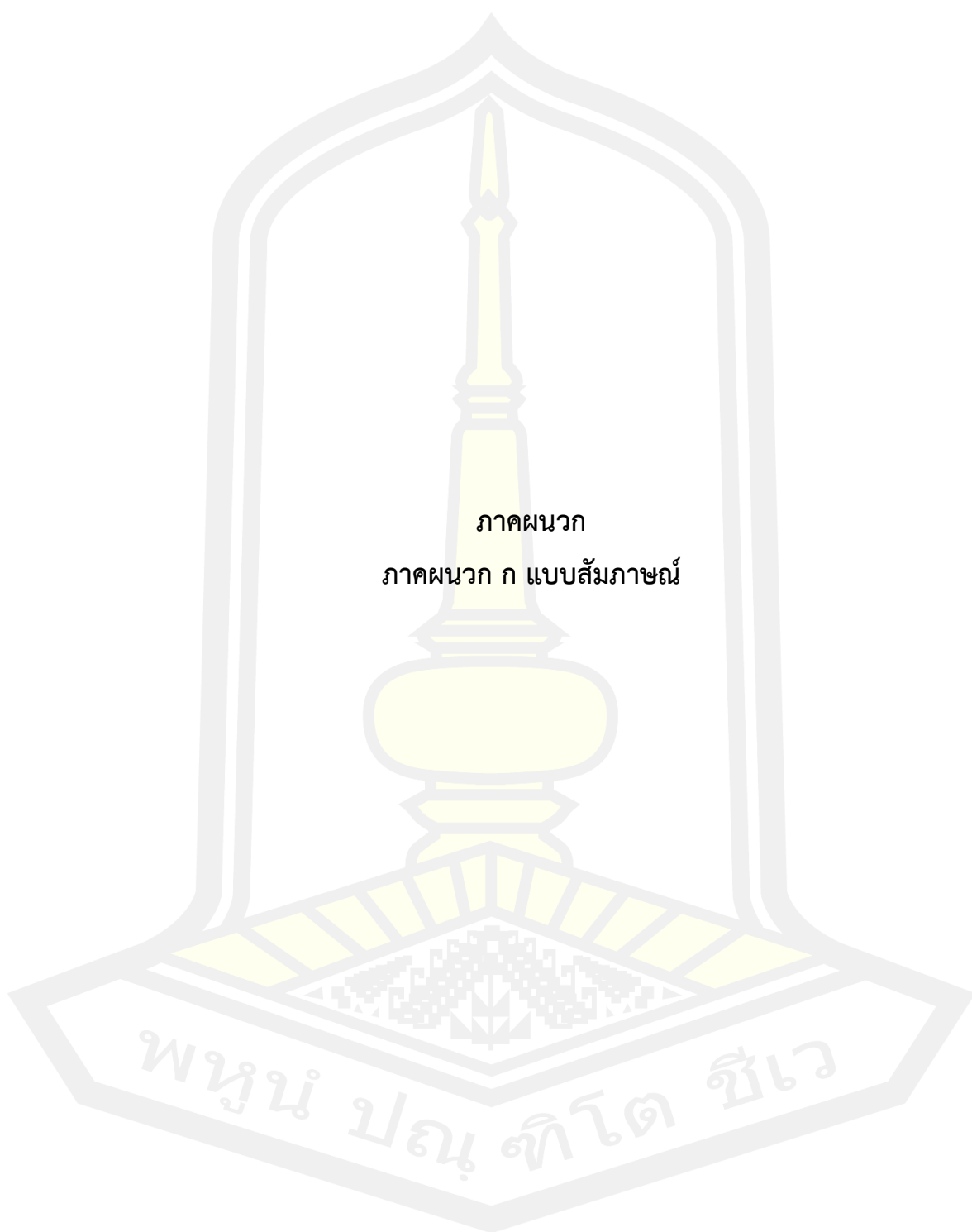
2.3 ควรศึกษารูปแบบการนำบทเพลงมาประยุกต์ใช้ในวงกลองยาวอีสาน

บรรณานุกรม

- กานดา ทิววัฒนปกรณ์. (2543). อ้างอิงจาก กิลฟอร์ด Guilford, 1967.
- คมกริช การินทร์. (2564). รูปแบบดั้งเดิมเป็นรูปแบบที่มีมาเมื่อแรกตั้งวงกลองยาว.
- จเด็จ อาคนะ. (2534). กลองเสียงที่เข้าร่วมแข่งขันในงานบุญพระเวส. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม.
- จักรี อบมา. (2560). การวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างสรรค์ดนตรีพื้นบ้าน: วารสาร.
- จาตุรงค์ มนตรีศาสตร์. (2529). นาฏอินเดีย กรุงเทพฯโอเดียส์เตอร์.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2540). ของดีอีสาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เจริญชัย ชนไฟโรจน์. (2526). “ดนตรีพื้นบ้านอีสาน,” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 3(2).
- เจริญชัย ชนไฟโรจน์. (2527). “ดนตรีพื้นบ้านอีสาน”. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 3(2) : 1-8.
- เจริญชัย ชนไฟโรจน์. (2529). “ดนตรีพื้นบ้านและศิลปะการแสดงของไทย,” มิตรครู. 28(23) : 62 ; ธันวาคม.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2548). การวิจัยทางศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพรัตน์ บัวพัฒน์. (2542). กลองยาวกับประเพณีฮีตสิบสองของชาวบ้านยางกู อำเภอร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.
- นัทรบ มุลาลี. (2534). “กลองเสียง,” ศิลปกร. 34(6) : 95 – 105 ; พฤษภาคม. ในมหาวิทยาลัยอีสานเหนือ. ปรินิพนธ์ ศศ.ม.มหาสารคาม.
- ปรีชา พิณทอง. (2530). ประเพณีโบราณอีสาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : ศิริธรรม.
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2546). ศึกษาแหล่งวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสานในเขตลุ่มน้ำชี.
- พรชัย ศรีสารคาม. (2521). บุญเดือน 4 บุญเดือน 5 ของอีสาน. มหาสารคาม : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม.
- ไพบุลย์ ตรีเดช. (2532). การศึกษาเจตคติดนตรีพื้นบ้านอีสานของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาษา เรื่องกลองยาวบ้านหนู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.
- ภราดร สาขามูละ. (2544). การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนู ครุฑไชยันต์. (2526). คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- รวิจวน อีสรานูวัฒน์. (2522). ศึกษากลองยาวอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

- ลักขณา รอดสน. (2540). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เรื่อง “เรือ....สายน้ำและเกณฑ์การประกวดกลองยาว และชีวิตชาวปทุมธานี” ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัด ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
- วีรยุทธ สีคุณหลิว. (2551). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2001102 ปฏิบัติรวมวงดนตรีพื้นบ้าน 1.
- ศราวุธ โชติจำรัส. (2562). ได้กล่าวว่า การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแสดงกลองยาว. สถาบันราชภัฏ มหาสารคาม 2538.
- สมบัติ ทับทิมทอง. (2544). สภาพการดำรงอยู่คณะกลองยาวอำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม.
- สันทนา ทิพวงศา. (2535). เครื่องดนตรีในวรรณกรรมอีสาน. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม.
- สุกัญญา สุจฉายา. (2545). เพลงพื้นบ้านในงานวรรณกรรมมุขปาฐะ.
- สุพรรณิ เหลือบุญชู. (2545). การศึกษาคีตลักษณ์และการวิเคราะห์ดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้. งานวิจัย.
- อรทัย โพธิ์มนต์. (2547). การพัฒนาแผนแบบบูรณาการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่ง ประสพการณ์.
- อร่ามจิต ชินช่าง. (2531). ภาพยนตร์เชิงบัฟไฟ : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร.
- เอกวิทย์ ณ ถกลาง. (2541). ภูมิปัญญาชาวบ้านสู่ภูมิภาค : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้าน ไทย.

ภาคผนวก
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์

พูน ปณ จิต ชีวะ

แบบสัมภาษณ์

ตัวอย่างแบบบันทึกการสังเกต

สังเกตครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

เวลา ผู้ถูกสังเกต

เรื่องที่สังเกต.....

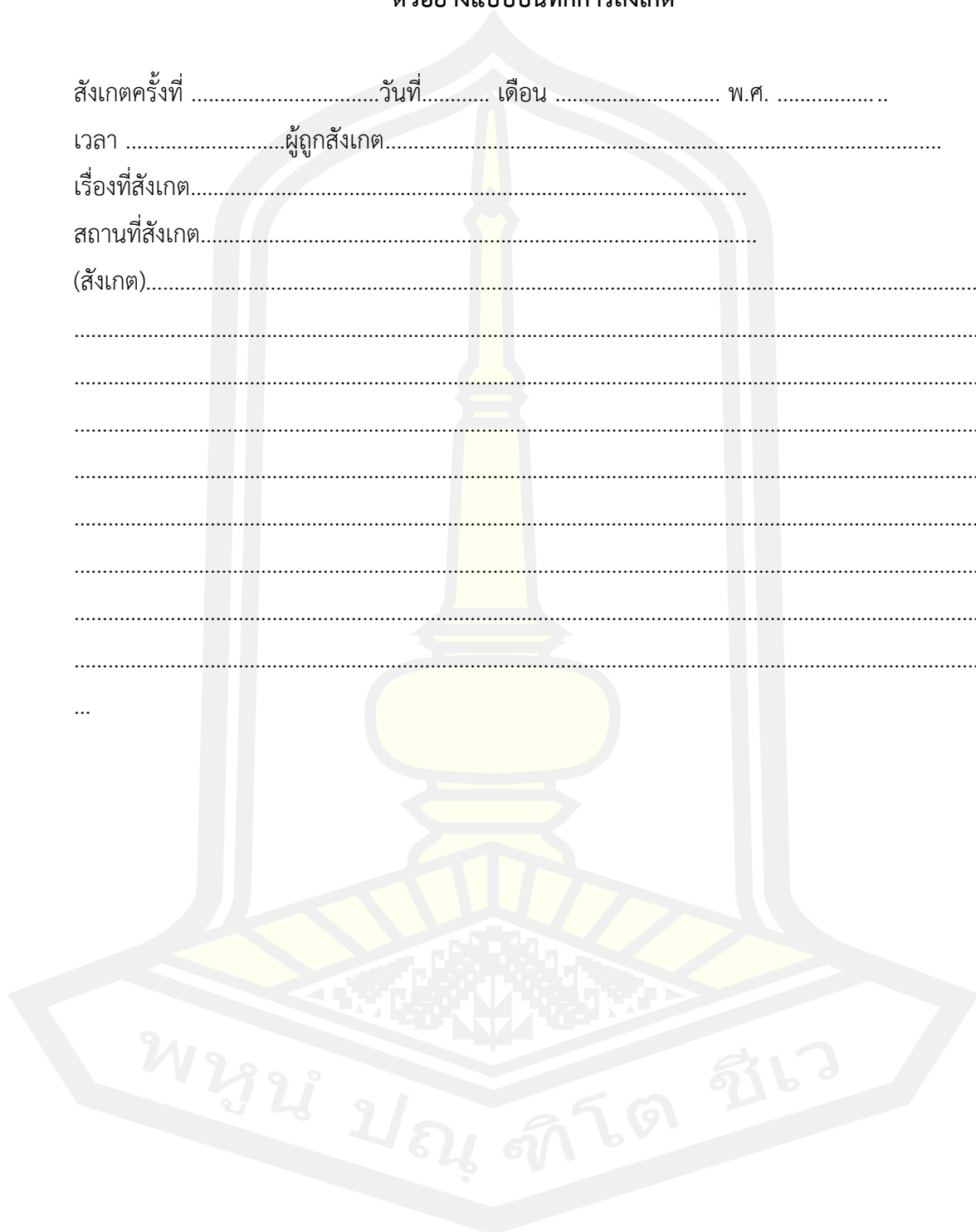
สถานที่สังเกต.....

(สังเกต).....

.....

[illegible]

...

ตัวอย่างแบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

สัมภาษณ์ครั้งที่ วันที่ เดือน พ.ศ.

ผู้ถูกสัมภาษณ์

สถานที่.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A

.....

.....

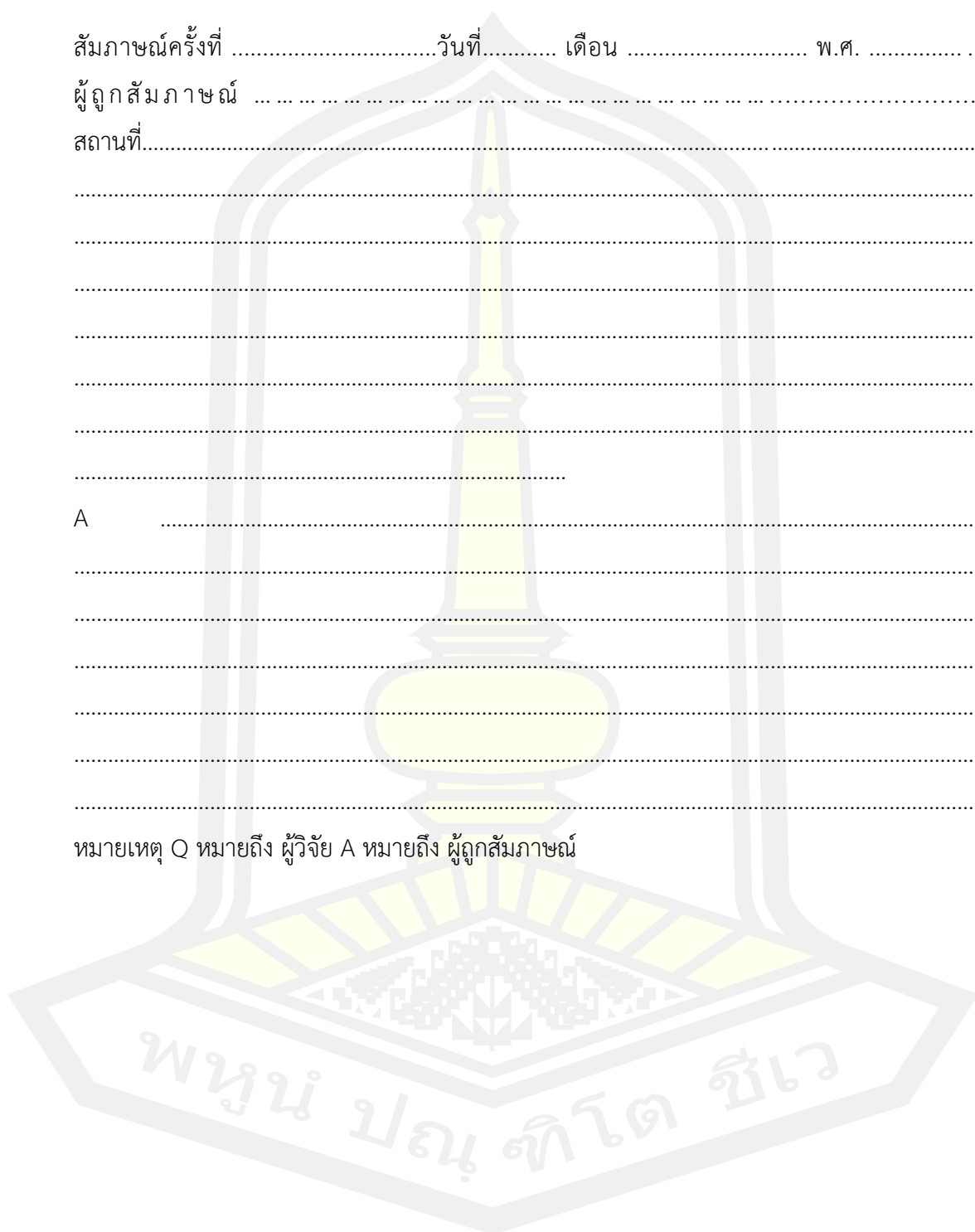
.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ Q หมายถึง ผู้วิจัย A หมายถึง ผู้ถูกสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน () ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน () แบบมี
โครงสร้าง

เรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

กรอบคำถามต่อไปนี้ ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์

อีสาน ()

ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน ()

เพื่อใช้ศึกษาประวัติชีวิตและเทคนิคการบรรเลงของ ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์

อีสาน ()

ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน ()

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1.1 ชื่อ.....นามสกุล.....

1.2 เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....อายุ.....ปี

1.3 เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....ศาสนา.....

1.4 อาชีพ.....

1.5 สถานะภาพ.....

1.5.1 ชื่อคู่สมรส.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

1.5.2 มีบุตรด้วยกัน.....

1.6 ด้านการศึกษา

1.6.1 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจาก.....

ที่อยู่ของสถานศึกษา

.....
.....

1.6.2 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจาก.....

ที่อยู่ของสถานศึกษา

.....
.....

1.6.3 จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจาก.....

ที่อยู่ของสถานศึกษา

.....
.....

1.6.4 ชีวิตในวัยเรียน.....

.....

1.6.5 ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ.....

.....

1.6.6 เครื่องดนตรีที่สามารถเล่นได้มีอะไรบ้าง.....

.....

1.7 ภูมิลำเนาเดิม.....

.....

1.8 ที่อยู่ปัจจุบัน.....

.....

1.9 ชื่อบิดา.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

1.10 เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....ศาสนา.....

1.11 อาชีพ.....

1.12 ที่อยู่ปัจจุบัน.....

1.13 ภูมิลำเนาเดิม.....

1.14 ชื่อมารดา.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

1.15 เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....ศาสนา.....

1.16 อาชีพ.....

1.17 ที่อยู่ปัจจุบัน.....

1.18 ภูมิลำเนาเดิม.....

1.19 มีพี่น้องร่วมบิดา – มารดาจ านวน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

ได้แก่.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการติกลองยาว

2.1 เริ่มเล่นดนตรีครั้งแรกเมื่อไร.....

2.2 เรียนดนตรีกับใคร.....

2.3 เล่นดนตรีมากี่ปีแล้ว.....

2.4 วิธีถ่ายทอดความรู้ด้านการเล่นดนตรีให้กับลูกศิษย์.....

2.5 การคิดลายกลองยาว.....

2.6 โอกาสที่แสดง.....

2.7 สถานที่แสดง.....

2.8 ค่าตอบแทนที่ได้รับ.....

2.9 บันทึกเสียงกี่ครั้ง.....

2.10 ได้รับเชิญไปแสดงที่ใดบ้าง.....

2.11 เกียรติคุณและรางวัลที่ได้รับ.....

2.12 เทคนิคการจับดนตรี.....

2.13 เทคนิคที่ใช้ได้มาจาก.....

.....

.....

.....

2.14 เทคนิคที่ใช้อย่างโดดเด่นคือ.....

.....

.....

.....

2.15 เทคนิคที่ใช้บ่อยที่สุด.....

.....

.....

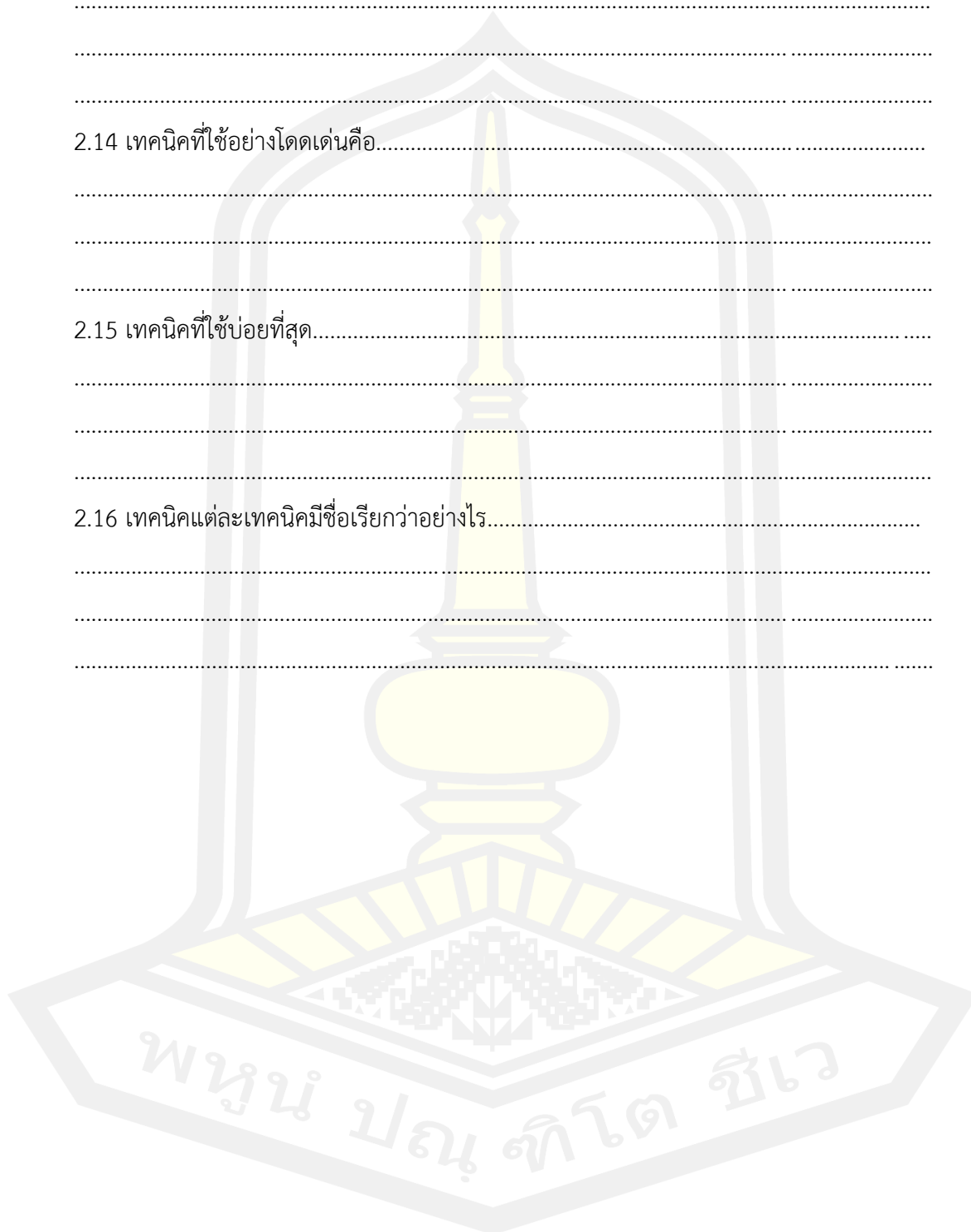
.....

2.16 เทคนิคแต่ละเทคนิคมีชื่อเรียกว่าอย่างไร.....

.....

.....

.....

แบบสังเกต

1. การสังเกตเกี่ยวกับวิธีการสร้างทำนองในการบรรเลง

ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน () ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน ()

ประเด็นที่สังเกต

สถานที่ที่สังเกต

สภาพแวดล้อมของสถานที่ที่สังเกต

บุคคล/ปรากฏการณ์ที่สังเกต

สรุปผลการสังเกต

ผู้สังเกต

วัน/เวลาที่สังเกต

2. การสังเกตเกี่ยวกับเทคนิคการบรรเลง

ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน () ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน ()

ประเด็นที่สังเกต

สถานที่ที่สังเกต

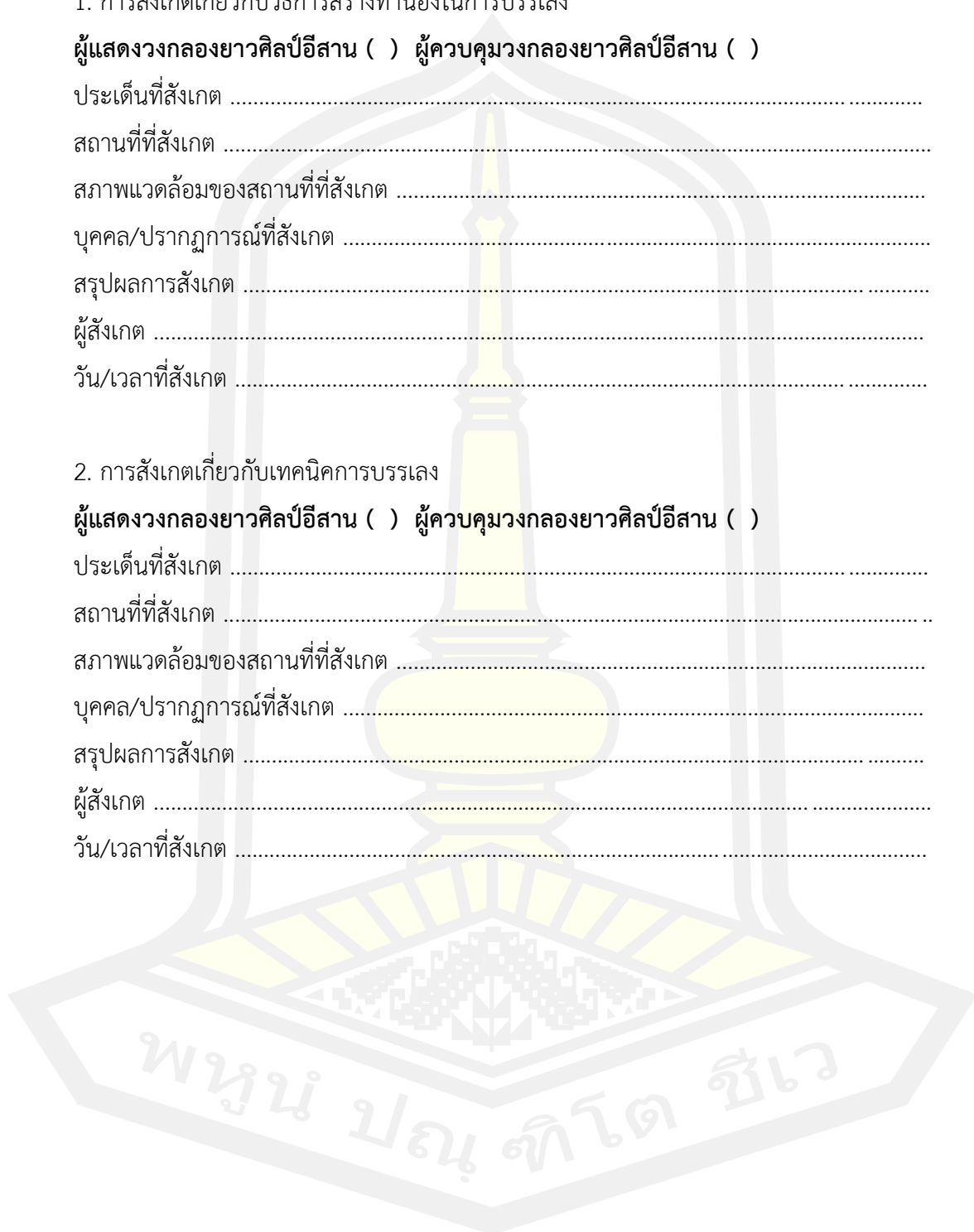
สภาพแวดล้อมของสถานที่ที่สังเกต

บุคคล/ปรากฏการณ์ที่สังเกต

สรุปผลการสังเกต

ผู้สังเกต

วัน/เวลาที่สังเกต

แบบสัมภาษณ์ผู้บรรเลงกลองยาว

ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน () ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน () แบบมีโครงสร้าง

เรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้สัมภาษณ์ ผู้มีความรู้ และผู้ที่เคยรับชมรับฟังการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

การศึกษาสามัญ.....

1.2สถานภาพ.....

1.3หน้าที่ทางสังคม.....

1.4 ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์

โทรศัพท์.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเล่นกลองยาว

2.1 ท่านเรียนรู้การบรรเลงกลองยาว

จาก.....
.....

2.2 สังกัดกับคณะ

ใด.....
.....

2.3 ท่านแสดงตำแหน่งใด

.....
.....

พูน ปณ จิต ชีเว

แบบสัมภาษณ์ผู้บรรเลงกลองยาว

ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน () ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน () แบบมีโครงสร้าง

เรื่อง กา แนวทางการพัฒนารูปแบบการแสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้มีความรู้ และผู้ที่เคยรับชมรับฟังการแสดงกลองยาว

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

การศึกษาสามัญ.....

ประกอบอาชีพ.....

1.2 สถานภาพสมรส.....

1.3 ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....

1.4 ประกอบอาชีพ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับชมรับฟังวงกลองยาว

2.1 ท่านเคยได้รับชมรับฟังวงกลองยาวคณะใดบ้าง

ผู้แสดงวงกลองยาวศิลป์อีสาน () ผู้ควบคุมวงกลองยาวศิลป์อีสาน ()

.....
.....

2.2 ท่านประทับใจในการแสดงของคณะใด และประทับใจเพราะอะไร

.....
.....

2.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับดนตรีประกอบวงกลองยาว

.....
.....

พูน ปณ จิต ชีวะ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	รักบรรชา พิมพ์จันทร์
วันเกิด	8 เมษายน 2532
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลตากสิน เขตคลองสาร กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	207 หมู่ 3 ตำบลทรายมูล อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี 34110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านทรายมูล (จันทร์รัตนานุเคราะห์) อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2549 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลมังสาหาร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2554 (ศป.บ.) ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ดุริยางศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2565 (ดศ.ม.) ดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิต ชีวะ